ԱԶԴԱԿ
ՕՐԱԹԵՐԹ

AZTAG QUOTIDIEN POLITIQUE ET LITTERAIRE أزتاك جريدة يوميّة سيّاسية وأدبية - المديرة المسؤولة : إيڤا دروپشيان

1500 Լ.Ո. 72ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 266 (20429) ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ, 24 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 2000 | 10 ԷՋ

ՈՒԱՅԶՄԱՆ ՀՐԱԺԱՐԵԼՈՒ ՆՊԱՏԱԿ ՉՈՒՆԻ

Իսրայէլի վարչապետ Էհուտ Ուայզման երէկ յայտարարեց, որ հրաժարելու նպատակ չունի՝ դրամական գայթակղութեան մը պատճառով:

Պատկերասփռուած խօսքի մը մէջ 75 տարեկան Ուայզման ըսաւ, որ ինք յանցաւոր չէ եւ ինչպէս միշտ, այս անգամ ալ պիտի պայքարի հշմարտութեան համար:

Ուայզման ըսաւ, որ ինք խորհրդակցած է իր փաստաբանին հետ, որ հաւաստած է, թէ նախագահը օրէնքին հակառակ ոչինչ գործած է: «Եթէ նոյնիսկ սխալած եմ, ապա անիկա մարդկային սխալ մըն է», նշեց ան եւ յայտնեց, որ ինք օրինական վատ համակարգի մը կոհն է:

(ՌՈՅԹԵՐՍ)

ՄՈՒՊԱՐԱՔ ԱՆԱԿՆԿԱԼ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ՏՈՒԱՔ ԳԱՄԱՍԿՈՍ

ԵԳԻՊՏՈՍ ՉՕՐԱՎԻԳ՝ ՍՈՒՐԻՈՅ ԿՈՂԱՆԻ ՀԱՐՑՈՎ

Եգիպտոս եւ Յորդանան երէկ յայտարարեցին, որ չօրավիգ կը կանգնին Սուրիոյ եւ պաղեստինցիներուն, որոնք խաղաղութեան բանակցութիւններ կը կատարեն Իսրայէլի հետ:

Եգիպտոսի նախագահ Հիւսնի Մուպարաք, որ Շաբաթ օր անակնկալ այցելութիւն մը տուած էր Սուրիա եւ տեսակցութիւն ունեցած նախագահ Հաֆէզ Ասատի հետ, երէկ Յորդանան ժամանեց հանդիպում մը ունենալու համար Ապտալլա թագաւորին հետ: Յորդանան եւ Եգիպտոս արաբական միակ երկիրներն են, որոնք խաղաղութեան համաձայնագիր ստորագրած են Իսրայէլի հետ:

«Փեթրա» լրատու գործակալութիւնը հաղորդեց, որ Մուպարաք եւ Ապտալլա երկու հանդիպում ունեցան քննարկելու համար Միջին Արեւելքի խաղաղութեան գործընթացի վերջին իրադարձութիւնները, յատկապէս՝ Իսրայէլ - Սուրիա բանակցութիւններու երրորդ հանգրուանի չեղարձման լոյսին տակ: «Փեթրա» աւելցուց, որ երկու ղեկավարները չօրակցութիւն յայտնեցին Սուրիոյ եւ պաղեստինցիներուն, ինչպէս նաեւ՝ կոչ ուղղեցին գործընթացին առնչակից բոլոր կողմերուն չկորսնցնելու խաղաղութեան առիթը: Ապտալլա եւ Մուպարաք շեշտեցին նաեւ, որ շրջանին մէջ մնայուն խաղաղութիւնը պէտք է հիմնուած ըլլայ պաղեստինեան հարցին ամբողջական լուծման, պաղեստինեան պետութեան մը հաստատման եւ արաբական գրաւուած հողերու վերադարձին վրայ:

Նախագահներ Ասատ եւ Մուպարաք:

«Փեթրա» հաղորդեց նաեւ, որ երկու ղեկավարները քննարկած են արաբական միացեալ հակատը վերականգնելու կարելիութիւնները, ինչպէս նաեւ՝ արաբական վեհաժողով մը կայացնելու ծրագիրը:

Շար.բ՝ էջ 10

ԱՅՍՕՐ ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ ՄԷՋ

ՔՈՉԱՐԵԱՆ ՊԻՏԻ ՏԵՍԱԿՅԻ ԱԼԻԵԻ ՀԵՏ

Հայաստանի եւ Ազրպէյճանի նախագահները Ռոպերթ Քոչարեան եւ Հայտար Ալիեւ, այսօր կէսօրէ ետք հանդիպում մը պիտի ունենան Մոսկուայի մէջ, ուր 24-են 26 Յունուարին պիտի կայանայ Անկախ Պետութիւններու Համագործակցութեան Հանրապետութեանց նախագահներու վեհաժողովը: Կը նախատեսի, որ Ռուսիոյ նախագահի պաշտօնակատար Վլատիմիր Փութին ներկայ գտնուի ժողովին, իսկ երեկոյեան Ալիեւը ընդունի Կրեմլինի մէջ:

Միւս կողմէ, Հայաստանի, Վրաստանի եւ Ազրպէյճանի նախագահներ Քոչարեան, Շեւարտնաձէ եւ Ալիեւ խորհրդակցութիւններ պիտի ունենան Փութինի հետ:

ԱՊՀի վեհաժողովին գլխաւոր նիւթերէն պիտի ըլլան բարեկարգումներու հարցը, միջազգային անաբեկչութեան դէմ պայքարը եւ ԱՊՀի սահմանադրութեան մէջ առեւտուրի ազատ գօտի մը ստեղծելու կարելիութիւնը:

ԱՆՀԱՒԱՆԱԿԱՆ Է, ՈՐ ՄՕՏԻԿ ԱՊԱԳԱՅԻՆ ԲԱՑՈՒԻՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆ - ԹՈՒՐՔԻԱ ՍԱՀՄԱՆՆԵՐԸ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ՀՐԱՊԱՐԱԿԵՑ ՄԵՍՓԻԼԵԱՆԻՆ

Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց նախարարի Նորանկախ պետութիւններու հարցերով խորհրդական Սթիվըն Մեսթանովիչ անհաւանական նկատեց, որ մօտիկ ապագային բացուին Հայաստանի եւ Թուրքիոյ միջեւ սահմանները:

Շաբաթ օր, Երեւանէն Պաքու մեկնելէ առաջ «Զուարթնոց» օդակայանին մէջ տեղի ունեցած հարցազրոյցի ընթացքին Մեսթանովիչ յայտնեց, որ Մ. Նահանգներ կողմնակից են հայ-թրքական սահմանի բացումին: Մեսթանովիչ նշեց, որ Թուրքիոյ կառավարութիւնը եւս կը պատկայի այդ քայլի տնտեսական չահաւէտութեան, սակայն մօտիկ ապագային այնքան այ հնարաւոր չէ, քանի դեռ չեն լուծուած Հայաստանի եւ Ազրպէյճանի միջեւ խաղաղութեան հարցերը:

Մեսթանովիչ նկատել տուաւ, որ Մ. Նահանգներու նպատակն է սատարել ԵԱՀԿ Մինսքի խմբակի կողմէ նոր առաջարկներու մշակման գործընթացին: Անոնք հիմք պիտի հանդիսանան նախագահներ Քոչարեանի եւ Ալիեւի ուղղակի բանակցութիւններու վերսկսման: Ան նշեց, որ իր երկիրը նպատակ ունի նաեւ աչխուժացնել միջազգային այն կազմակերպութիւնները, որոնք կրնան օժանդակել հարցին լուծման գործընթացին: «Այս ուղղութեամբ արդէն տեղի ունեցած են խորհրդակցութիւններ, եւ միջազգային կազմակերպութիւններ յայտնած են իրենց պատրաստականութիւնը օժանդակելու հարցին լուծման գործընթացին», ըսաւ Մեսթանովիչ:

Անդրադառնալով երկկողմանի յարաբերութիւններուն՝ ամերիկացի դիւանագէտը ըսաւ, որ ներկայիս

Շար.բ՝ էջ 10

ԼԻԲԱՆԱՆ ՀՐԱԺԵՇՏ ՏՈՒԱՔ ՍԱԷՊ ՍԱԼԱՄԻ

Սաէպ Սալամի դագաղը՝ լիբանանեան դրօշով ծածկուած:

Անկախութեան սերունդի վերջին ներկայացուցիչ, նախկին վարչապետ Սաէպ Սալամի դիակը Շաբաթ օր յանձնուեցաւ հողին:

Լիբանանեան դրօշով ծածկուած դագաղը զինուորական կառքով Սալամ Մզռաւթպէի բնակարանէն փոխադրուեցաւ Թարիք Ժըտիտէի Իմամ Ալի Պըն Ապի Թալէպ մզկիթ, պաշտօնական եւ ժողովրդային հոծ բազմութեամբ մը:

Թաղման արարողութեան ներկայ եղան հանրապետութեան նախագահի ներկայացուցիչ, վարչապետ Սելիմ Հըս. խորհրդարանի նախագահ Նեպիհ Պըրրիի ներկայացուցիչ, խորհրդարանի փոխ նախագահ Էլի Ֆըրզլի, հանրապետութեան միւֆթի շէյխ Մոհամէտ Ռաշիտ Քապպանի, շիիներու Գերագոյն Խորհուրդի նախագահ շէյխ Մոհամէտ Մեհտի Շամսէտտին, խորհրդարանի նախկին նախագահ Հիւսէյն Հիւսէյնի, նախկին վարչապետներ Ամին Հաֆէզ, Ռաշիտ Սոլհ, Օմար Քարամէ եւ Ռաֆիք Հարիրի, նախարարներ Հասան Շալաք, Նասէր Սայիտի, Մոհամէտ Եուսէֆ Պայտուն եւ Իսամ Նաամանի, բազմաթիւ երեսփոխաններ ու քաղաքական, կուսակցական ու կրօնական անձնաւորութիւններ, ինչպէս նաեւ դեսպաններ:

Շար.բ՝ էջ 2

ԱՐԱՖԱԹ - ՊԱՐԱՔ - ՔԼԻՆԹԸՆ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄԻՆ ՄԱՍԻՆ՝ ՀԱԿԱՍԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Պաղեստինեան իշխանութեան նախագահ Եասէր Արաֆաթ երէկ ըսաւ, որ Միացեալ Նահանգներու նախագահ Պիլ Քլինթըն խոստացած է մօտէն հետեւիլ Միջին Արեւելքի խաղաղութեան գործընթացին:

Արաֆաթ, որ Թունուզի մէջ կը գտնուէր ցաւակցութիւն յայտնելու համար Իտալիոյ նախկին վարչապետ Պեթինօ Քրաքսիի ընտանիքին, դիտել տուաւ, որ Քլինթըն խոստացած է հետեւիլ Իսրայէլի եւ միւս արաբ դրացիներուն միջեւ տեղի ունեցող խաղաղութեան անակնկալութիւններուն: Արաֆաթ աւելցուց, որ շնորհակալութիւն յայտնած է Քլինթընի արտայայտած կեցուածքին համար:

Թունուզի մէջ պաղեստինցի ղեկավարը հանդիպում ունեցաւ նախագահ Ջինէլապիտին Պըն Ալիի հետ, որուն կեկուցեց Քլինթընի հետ ունեցած տեսակցութեան մասին: Խօսելով Իսրայէլի հետ խաղաղութեան գործընթացին մասին, Արաֆաթ ըսաւ, որ պաղեստինցիները կ'աշխատին, որպէսզի Այարդրդանանի 6,1 առ հարիւրը յանձնելու ծրագիրը մօտ օրէն իրագործուի: Իսրայէլ անցեալ շաբթուան մէջ յետաձգած էր յիշեալ ծրագիրին գործադրութիւնը՝ բարկացնելով պաղեստինցիները:

Միւս կողմէ, պաղեստինցիներն ու Իսրայէլ կիրառ հակասեցին երէկ Արաֆաթ - Պարաք - Քլինթըն եռակողմանի հանդիպումի մը գծով:

Պաղեստինեան իշխանութեան ծրագրումի նախարար Նապիլ Շաաթ ըսաւ, որ Քլինթըն Շաբաթ օր Ջուիցերիոյ մէջ հանդիպում մը պիտի ունենայ Արաֆաթի եւ Իսրայէլի վարչապետ Էհուտ Պարաքի հետ: Պարաքի գրասենեակին աղբիւրները, սակայն դիտել տուին, որ իսրայէլացի վարչապետը Ջուիցերիա պիտի ուղղուի Շաբաթ գիշեր, մինչ՝ Քլինթըն հոն պիտի ըլլայ նոյն օրուան ցերեկուան միայն: Հետեւաբար, եթէ եռակողմանի հանդիպումի մը ծրագիրը կայ, ժամանակը փոփոխութեան պէտք է ենթարկուի:

Երեք ղեկավարները վերջին անգամ հանդիպում ունեցան անցեալ Նոյեմբերին, Նորվեկիոյ մէջ:

Շաաթ աւելցուց, որ Արաֆաթ - Քլինթընի հանդիպումին (անցեալ շաբաթ), համաձայնութիւն գոյացաւ, որ երեք ղեկավարները պիտի հանդիպին Տաւոսի մէջ, համաձայնելու համար բանակցութիւններու յաջորդ հանգրուանին ընթացքին մասին: Պարաքի

Շար.բ՝ էջ 10

ԿՐՈԶՆԻԻ ՄԷՋ՝ ՍԱՍՏԻԿ ԲԱԽՈՒՄՆԵՐ

Ռուսական հրետանին կը ռմբակոծէ Կրոզնիի հարաւը գտնուող Տուպա - Եուրթ գիւղը:

Հակառակ անոր որ ռուսական բանակը չաբաթավերջին չարունակեց սաստիկ կերպով ռմբակոծել չեչէն ըմբոստներու դիրքերը՝ լեռնային ձորերուն եւ աւերած մայրաքաղաք Կրոզնիի մէջ, անիկա գրեթէ յառաջխաղացք չարձանագրեց յատկապէս ինչ կը վերաբերի Կրոզնիի գրաւման:

Մինչ այդ Ջեչենիոյ նախագահ Ասլան Մասխատովի կինը երէկ հերքեց ռուսական այն տեղեկութիւնները, ըստ որոնց, Մասխատով վիրաւորուած է: Ան Ինկուչեթիոյ մէջ «Ռոյթըրզ» լրատու գործակալութեան յայտնած է, թէ հեռաձայնով խօսած է ամուսնոյն հետ, որ «ողջ եւ առողջ է»:

Շար.բ՝ էջ 10

ՊԱՂՔԱՆ - ՇԻՅՀԱՆ ՔԱՐԻԽՊԱՂՏԻՐԻՆ ՄԱՍԻՆ ՈՐՈՇ ՏԱՐԱԿԱՐԾՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԼՈՒԾՎԵԼՈՒ ՆՊԱՏԱԿՈՎ

ԹՈՒՐՔԻԱ – ԱՋՐՊԷՅՃԱՆ – ՎՐԱՍՏԱՆ ԺՈՂՈՎ ԱՆԳԱՐԱՅԻ ՄԷՋ

Թուրքիայէն, Ազրպէյճանէն եւ Վրաստանէն պատուիրակութիւններ չաբաթավերջին Անգարայի մէջ երկօրեայ ժողով մը գումարած են՝ ապերիական քարիւղ Թուրքիոյ ճամբով արեւմտեան չուկաներ փոխադրելու համար պաքու – ճէյհան խողովակի ծրագիրը քննարկելու նպատակով: Անոր մասնակցած է նաեւ կասպեան չրջանի Միացեալ Նահանգներու յատուկ պատուիրակ Ճոն Վուլֆ:

Թուրքիոյ նախագահ Սիւլէյման Տեմիրէլի անցեալ չաբթուան Թիֆլիս այցելութեան ընթացքին որոշուած է Անգարայի բանակցութիւնները կայացնել՝ Ազրպէյճանի եւ Վրաստանի միջեւ քարիւղատար խողովակին վերաբերող թեքնիք հարցերու չուրջ գոյութիւն ունեցող կարգ մը տարակարծութիւնները լուծելու համար:

Շար.բ՝ էջ 10

ԱԼԻԵԻ ԿԸ ՅՈՒՍԱՅ, ՈՐ ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՏԱԳՆԱՊԸ ԱՅՍ ՏԱՐԻ ԼՈՒԾՈՒԻ

Ազրպէյճանի նախագահ Հայտար Ալիեւ չաբաթավերջին յոյս յայտնեց, որ Լեռնային Ղարաբաղի տագնապը 2000ին կը լուծուի:

Ալիեւ, որ կը խօսէր ամերիկացի դիւանագէտ Սթիւրն Մեսթանովիչի հետ իր հանդիպումին, ըսաւ, որ իր ինքնավստահութիւնը գլխաւորաբար կը հիմնուի Միացեալ Նահանգներու նախագահ Պիլ Քլինթընի այն խոստումին, թէ նախքան իր իշխանութեան աւարտը Լեռնային Ղարաբաղի տագնապը պիտի լուծէ: Ան գովաբանեց ամերիկեան ճիգերը՝ նաեւ ԵԱՀԿ Մինսքի խմբակին մէջ, վերջին երկու ամիսներուն:

Ալիեւ ողջունեց Մեսթանովիչի փոխանցած այն տեղեկութիւնը, ըստ որուն, Մինսքի խմբակը կը քննարկէ նոր առաջարկները Լեռնային Ղարաբաղի տագնապին մասին: Ան համոզում յայտնեց, որ նոր առաջարկները պիտի արագացնեն լուծումը:

Իր կարգին, Մեսթանովիչ յայտնեց, որ ինք անցեալ չաբաթ նոր առաջարկներուն մասին խորհրդակցութիւններ ունեցած է ՄԱԿի տարբեր կազմակերպութիւններու, Համաչխարհային Դրամատան եւ միջազգային այլ կազմակերպութիւններու պատասխանատուներու հետ, եւ թէ անոնք կը գիտակցին տրամադրուելիք օժանդակութեան չափին ու պատրաստ են օժանդակելու:

Միւս կողմէ, ապերի դիւանագիտական աղբիւրներ հաղորդեցին, որ Մեսթանովիչ ապերի պատասխանատուներու հետ նաեւ պիտի քննարկէ Մետաքսէ Ճամբուն կապուած հարցեր: Անիկա Լոնտոնի, Փարիզի, Հռոմի եւ Թոքիոյի պիտի կապէ Պէյճինկի եւ Մէուլի Մետաքսէ Ճամբան Եւրոպական Միութեան թղթածրարներուն մէջ կը նշուի ԹՐԱՍԵԿԱ անունով: Ցարդ այս ճամբան, որ նաեւ կ'անցնի Ազրպէյճանէն, միակն է Եւրոպայի եւ կեդրոնական Ասիոյ միջեւ:

EXPRESS INSURANCE COMPANY

MedNet

Տեղեկութիւնների համար դիմել
հեռ. (01)250999 - (8 գիծ)
ֆաքս : (01) 250888
Տորա, Սանբըր Տէյրեան, 2րդ յարկ

ՌՈՆ ԱՐԱՏ ՄԵՌԱԾ Է

Կ ԸՍԷ ՇԷՅԽ ՆԱՍՐԱԼԼԱ

Հըզպալլայի ընդհանուր քարտուղար շէյխ Հասան Նասրալլա գերմանական «*Տէր Շփիկըլ*» շաբաթաթերթին տրուած հարցազրոյցի մը մէջ հաստատում յայտնեց, որ 1986ին Լիբանանի մէջ վար առնուած իսրայէլեան օդանաւին օդաչուն՝ Ռոն Արատ մեռած է:

Պատասխանելով այն հարցումին, թէ Արատ կրնա՞յ տակաւին ողջ ըլլալ, շէյխ Նասրալլա ըսաւ, որ այսքան երկար ժամանակ ան պիտի չպահուէր, եւ Հըզպալլա իր ձիգը կը կեդրոնացնէ դիակը գտնելու եւ զայն Իսրայէլի մօտ գերիներով փոխանակելու համար:

Շէյխ Նասրալլա յիշեցուց, որ Արատ Ամալի մէկ հատուածին՝ «Հաւատաւոր Ամալ»ի վինեալներու կողմէ արգելափակուած էր. պահակները հսկողութիւնը ձգած ու մասնակցած են իսրայէլացիներու հետ բախումի, եւ երբ վերադարձած են զայն իր մեկուսարանին մէջ չեն գտած:

«Ո՛չ Իրանի ո՛չ ալ Սուրիոյ մօտ է Արատ», ըսաւ Նասրալլա՝ հաւաստելով, որ Հըզպալլա ճիգ պիտի չխնայէ լուծելու այս առեղծուածը: «Անոր դիակը կ'ուզենք փոխանակել իսրայէլեան բանտերու մէջ մեր մարտիկներով: Աշխուժօրէն կ'աշխատինք եւ մօտ օրէն պիտի հասնինք յստակ արդիւնքներու», աւելցուց ան:

ԸՍՏ ՄԻՒԱՒՈՒԱՏԻ

ՕՐԱԿԱՆ ՄԻԱՅՆ ԵՐԿՈՒ ԺԱՄ ԵԼԵԿՏՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՀՈՍԱՆՔԸ Կ'ԸՆԴՀԱՏՈՒԻ

Ելեկտրականութեան ընկերութեան ընդհանուր տնօրէն Ժորժ Մուաուատ մերժեց ընդունիլ, որ չրջաններու միջեւ գատողութիւն կը դրուի ելեկտրականութեան հայթայթման պարագային: Ան ըսաւ, որ Լեռնալիբանանի եւ Պէյրութի մէջ իւրաքանչիւր թաղամաս օրական միայն երկու ժամ ելեկտրականութենէ պիտի գրկուի Ժիլի եւ Զուքի ելեկտրակայաններուն մէջ պատահած խանգարումներու պատճառով:

Մուաուատ ըսաւ, որ Զուքի մէջ պաղեցնող սարքերը խանգարուած են, ինչ որ պատճառ եղած է չարժակներու չորրորդ խումբին խանգարման: Ան նշեց, որ առաւելագոյնը երեք օրէն նորոգութեան աշխատանքները պիտի աւարտին:

Մուաուատ նաեւ ըսաւ, որ հարաւային արուարձաններու ելեկտրականութեան հոսանքի տագնապը մէկ ամիսէն կարելի պիտի ըլլայ լուծել:

ՊԵՔԱԱՅԻ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՆԵՐԸ ԿԸ ՊԱՀԱՆՋԵՆ ՊԱՇՏՊԱՆԵԼ ԵՐԿՐԱԳՈՐԾՆԵՐՈՒՆ ԻՐԱՒՈՒՆՔՆԵՐԸ

Արեւմտեան Պեքաայի երեսփոխանները, բացառութեամբ Սամի Խաթիպի, երէկ երեսփոխան Ապտէլ Ռահիմ Մրրատի Շթորայի բնակարանին մէջ գումարեցին ժողով մը, ապա հաղորդագրութեամբ մը ընդգծեցին կարեւորութիւնը ագգային միասնութեան, դիմադրութեան գօրավիգ կանգնելու, տնտեսական կեանքը կազդուրելու եւ ակնկալուած մարտահրաւէրներուն պատրաստուելու:

Անոնք պահանջեցին ուշադրութիւն դարձնել երկրագործական մարգին եւ պաշտպանել հողագործները: Անոնք նաեւ յայտարարեցին, որ նոյնպիսի ժողով մը պիտի գումարեն յառաջիկայ կիրակի օր:

Նշենք, որ ժողովին մասնակցեցան երեսփոխաններ Էլի Ֆըրզլի, Մահմուտ Ապու Համտան եւ Ֆայսալ Տաուլա:

ՄԱՀԱԶԴ

Տիար Յակոր Գասապեան եւ գաւակը՝ Վարդան
Տէր եւ տիկին Աւետիս Գասապեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Զարեհ Պէրպէրեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Լութֆիկ Գասապեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Ալեքսան Գասապեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Յարութիւն Պօղոսեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Մանուկ Անթոսեան եւ գաւակունք
Տիկին Թագուհի Շահինեան եւ գաւակունք
Մարտիրոսեան ընտանիք
եւ համայն ագգականներ կը գուժեն իրենց կնոջ, մօր, մեծ մօր, զոքանչին, քրոջ, մօրաքրոջ եւ հարագատին՝

ԿԻՒԼԵՆԻԱ ԳԱՍԱՊԵԱՆԻ
(Ծնեալ՝ ՊՕՂՈՍԵԱՆ, 1936ին)

անակնկալ մահը, որ պատահեցաւ Շաբաթ, 22 Յունուար 2000, երեկոյեան ժամը 10:00ին իր բնակարանին մէջ:

Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը պիտի կատարուի վաղը Երեքշաբթի, 25 Յունուար, կէսօրէ ետք ժամը 3:00ին, Ս. Քառասնից Մանկանց եկեղեցւոյ մէջ, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը պիտի փոխադրուի Պուրճ Համուտի Ագգային գերեզմանատունը:

●Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մաճազդ:

●Յաւակցութիւնները կ'ընդունուին հանգուցեալին բնակարանը, Մարաշ փողոց, «Սիմիթեան» շէնք, Զորեքշաբթի 26, Հինգշաբթի 27 եւ Ուրբաթ 28 Յունուարին:

ՄԱՀԱԶԴ

Տիկին Ռոգէթ Քիլէճեան
Տէր եւ տիկին Յովան եւ Կրէյս Ջաղլասեան
եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Մհեր Քիլէճեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Րաֆֆի Քիլէճեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Արթիւր Քիլէճեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Ալպէր Քիլէճեան եւ գաւակունք
Տիկին Հերմինէ Եկաւեան եւ դուստրը
եւ համայն ագգականներ կը գուժեն իրենց ամուսնոյն, հօր, մեծ հօր, եղբօր, հօրեղբօր եւ հարագատին՝

ՆԱԱՄԷԹ ՔԻԼԷՃԵԱՆԻ

մահը, որ պատահեցաւ Շորեքշաբթի, 19 Յունուար 2000, Ֆլորիտայի մէջ, Միացեալ Նահանգներ:

Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը պիտի կատարուի այսօր՝ Երկուշաբթի, 24 Յունուար, առաւօտեան ժամը 10:00ին, Թորոնթոյի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյ մէջ:

●Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մաճազդ:

●Յաւակցութիւններու համար կապուիլ՝ ֆաքս (416) - 7447063 եւ E-mail AKILAJIAN@Home.com

ՈՂՈՂՈՒՄՆԵՐՈՒՆ ՊԱՏՇԱՌԱԾ ՎՆԱՍՆԵՐՈՒՆ ԼՈՅՍԻՆ ՏԱԿ

ՊԵՏԱԿԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒՆԵՐՈՒ ԴԷՄ՝ ՔՆՆԱԴԱՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Մարոնիներու Սֆէյր պատրիարքը երէկուան իր քարոզին մէջ խօսեցաւ անցեալ չարթուան փոթորիկին պատճառած վնասներուն մասին. ան քաղաքացիներու դիմագրաւած դժուարութիւններուն պատասխանատուն նկատեց թերացող պետական պատասխանատուները:

Սֆէյր քննադատեց գանոնք, որովհետեւ թերացած են ջրանցքներու մաքրութեան մէջ եւ աչք խփած գետանցքներու մէջ չէնքերու կառուցման ու նման օրինագանցութիւններու:

«Իշխանութիւնները պարտաւոր են կանխարգիլել նման տագնապներ», ըսաւ ան հարց տալով, թէ ո՛վ պիտի հատուցէ քաղաքացիներուն կրած վնասները, եւ արդեօ՞ք քպիտի կրկնուի նոյն փորձանքը, եթէ նոր փոթորիկ մը գայ:

Միւս կողմէ, Հըզպալլայի փոխ ընդհանուր քարտուղար շէյխ Նայիմ Քասըմ քննադատեց կառավարութեան թերացումը ողողումներու կանխարգիլման մէջ, հաստատելով, որ նիւթական մեծ վնասներ կրած է երկիրը:

Քասըմ կոչ ուղղեց հաչետուութեան կանչելու իրենց թերացումներով ժողովուրդին այսքան վնաս պատճառող պետական պաշտօնեաները: «Բնակարաններու եւ վաճառատուներու ողողումն ու աշխատանքներու անդամալուծումը արտասովոր բան մրն է, որուն լուծում պէտք է գտնել», ըսաւ ան:

Շէյխ Քասըմ նաեւ քննադատեց էլեկտրական հոսանքի անարդար բաշխումը, որ տնտեսական եւ ապրուստի դժուարութիւններ կը ստեղծէ:

Միւս կողմէ, ան հաւաստեց, որ Իսրայէլի հետ անարդար համաձայնութիւն մը չի կրնար վերջ դնել մղուող պայքարներուն, որոնք պիտի չարունակուին, այնքան ատեն որ կան բռնագրաւեալ տարածքներ:

●ԵՐԵՍՓՈԽԱՆ Օմար Միսքաուի նկատել տուաւ, որ «բնութիւնը պատժած է կառավարութեան թերացումը», որ կը հաստատէ, թէ անիկա հեռու է ամէնօրեայ հարցերուն հետեւելու եւ գանոնք դարմանելու պայմաններէն:

Միսքաուի նկատել տուաւ, որ ներկայի հարցերը դիմագրաւելու անկարող կառավարութիւնը կրնայ միայն աւելի բարդացնել ապագան: Ան կոչ ուղղեց ճիշդ գնահատականը տալու կառավարութեան անցեալ տարուան գործունէութեան:

STUDIO Lantern
●Կը ստանձնէ ուրախ առիթներու video նկարահանումներ
Հեռ. 01-266866 եւ 03-695399

ԴՐԱՒՈՒԱԾ ՕՐ
25 ՄԱՐՏ 2000
ՀՌԻՓՍԻՄԵԱՆՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ՎԱՐՁՈՒ ԽԱՆՈՒԹ

●Արաքս թաղի շարքին, 55 քառ. մեթր: Հեռ. 01-582938:

ՎԱՐՁՈՒ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆ

●Պուրճ Համուտ, Արաքս թաղի կից, 2 սենեակ, Ա. յարկ: Հեռ. 01-582938:

ԿԸ ՆՈՒԻՐԵՆ

●Հայկ Սրապեանի մահուան առիթով, Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան եղած են հետեւեալ նուիրատուութիւնները.

Տէր եւ տիկին Ժաք Պոյաճեան 20,000 լ.ո., տիար Վահրամ եւ օրդ. Սոնա Մատուրեան 20,000 լ. ո., Շիրանեան ընտանիք 20,000 լ. ո., տէր եւ տիկին Կարապետ Հաճիեւեան 20,000 լ. ո.

ԾԱԽՈՒ ԲԱԺՆԵԹՈՒՂԹ

●«ZAAROUR» CLUBի մէջ: Շատ յարմար գին: Հեռ. 01-240709:

ԱՆՁՆԱԿԱՆ ԴԱՍԵՐ

●Արաբերէն եւ ֆրանսերէն դասեր, 3րդ դասարանէն մինչեւ 7րդ դասարանի համար: Շատ յարմար գիներով: Հեռ. 03-786078:

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

●Կը գնենք փոքր յարկաբաժիններ Պուրճ Համուտի եւ Տորայի շրջաններուն մէջ՝ պատրաստ բնակութեան: Հեռ. 03-396221:

ԲԱՐԵՓՈԽՈՒՄՆԵՐ ԵՒ ԱՐԴԱՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑՉՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎՈՂ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՕՐԷՆՔ ՄԸ

ԳԸ ՊԱՀԱՆՋԷ Ն. ԼԱՀՈՒՏ

Երեսփոխան Նեսիպ Լահուտ երէկ յոյս տեսած հարցազրոյցի մը մէջ յոյս յայտնեց, որ կարելի կ'ըլլայ հաւաքել տասը երեսփոխաններու ստորագրութիւն, որպէսզի կարելի ըլլայ երեսփոխանական ընտրութեանց նոր օրէնքի բեկանման դիմումը ներկայացնել սահմանադրական խորհուրդին:

Լահուտ ընդգծեց, որ բեկանման դիմումը հիմնուած է 1996ի օրէնքի խորհուրդի բեկանման որոշումի հիմնաւորումներուն վրայ՝ հաստատելով, որ այս օրէնքն ալ հակասահմանադրական է:

Ան յայտնեց, որ դիմումը ստորագրած երեսփոխաններ Նաժահ Ուաքիմ եւ Նաթիմ Մայլմ եւ ինք հաղորդակցութեան մէջ մտած են միայն այն երեսփոխաններուն հետ, որոնք հրապարակաւ յայտարարած էին բեկանման դիմումը ներկայացնելու իրենց տրամադրութիւնը, իսկ միւս երեսփոխաններուն կոչ ուղղած են՝ կարդալու դիմումը եւ գայն ստորագրելու, եթէ համոզուին գտնեն:

Լահուտ պահանջեց որդեգրել ընտրութեանց այնպիսի օրէնք մը, որ կ'ապահովէ բարեփոխում եւ քաղաքական բոլոր ուժերու ներկայացուցչութիւն, որպէսզի խորհրդարանը իսկապէս դառնայ լիբանանցիներուն միջեւ երկխօսութեան ամպիոնը, ի խնդիր քաղաքական, ապահովական եւ ընկերային կայունութեան, «որովհետեւ այսօր չրջանային մեծ ճակատամարտին ու ներքին մարտահրաւէրներուն համար կարիքը ունինք մեր բոլոր ուժերուն»:

Լահուտ ըսաւ, որ Միջին Արեւելքի տագնապը լուծելու իսկական առիթ կայ, պայմանաւ որ Իսրայէլ հրաժարի իր խուսանաւումներէն եւ յանձն առնէ հեռանալ գոլանէն մինչեւ 1967ի սահմանագիծ:

ԼԻԲԱՆԱՆ ՀՐԱԺԵՇՏ ...

Շարունակուած Ա. էջէն

Վարչապետ Հըս ցաւակցութիւն կը յայտնէ:

Ներկայ էր նաեւ սուրիական բարձրաստիճան պատուիրակութիւն մը. գլխաւորութեամբ Լիբանանի մէջ սուրիական ուժերու պատասխանատուներէն զօր. Ղազի Քանաանի:

Վարչապետ Սելիմ Հըս իր խօսքին մէջ վեր առաւ Սալամի առաքինութիւնն ու մեծ դեկավարի արժանիքները՝ ընդգծելով, որ անոր կենսագրութիւնը կը կազմէ Լիբանանի պատմութեան փառաւոր էջերը:

Հըս յիշեցուց, որ ամբողջ արաբական աշխարհին մէջ, Սահէպ Սալամ պետական գործիչը միշտ աշխատած է միջլիբանանեան համերաշխութեան համար: Ան հանրապետութեան նախագահ զօր. Էմիլ Լահուտի, կառավարութեան եւ իր անունով ցաւակցութիւն յայտնեց Սահէպ Սալամի ընտանիքին, Լիբանանի ժողովուրդին եւ պէյրութցիներուն:

ՊԱՇՇԱՐ ԱՍԱՏ ԵՒ Ս. ԱՐԱԲՈՅ ԳԱՀԱԺԱՌԱՆԳԸ

Սուրիոյ նախագահի որդին, գնդ. տոքթ. Պաշշար Ասատ երէկ Լիբանանի մէջ գործող սուրիական ուժերու հրամանատար զօր. Իպրահիմ Սաֆիի, զօր. Ղազի Քանաանի եւ այլ գինուորականներու ընկերակցութեամբ այցելեց Սալամ ընտանիքի բնակարանը եւ ցաւակցութիւն յայտնեց Սահէպ Սալամի մանուկ առիթով:

Ցաւակցական այցելութիւններ տուին նաեւ նախկին նախագահ Էլիաս Հըրաուի, նախարարներ Մոհամմէտ Եուսէֆ Պէյտուն, Քարամ Քարամ, Նասէր Սալիտի, Ասուար Խալիլ, Իսամ Նաամանի, երեսփոխաններ Ուալիտ Ժոմպլաթ եւ Նեսիպ Լահուտ, շէյխ Քապպանի եւ շէյխ Շամսէտտինի, բանակի գաղտնի սպասարկութեան պետ զօր. Ռեմոն Ազար, եւ այլ անձնաւորութիւններ:

Հեռաձայնով ցաւակցութիւն յայտնեց Սէուտական Արաբիոյ գահաժառանգ իշխան Ապտալլա Պըն Ապտէլ Ազիզ:

365 ՕՐԵՐԷՆ՝ ՕՐ ՄԸ ՀԱՅ ՕԵՐԱՆՈՑԻՆ

Սոյն ձեռնարկին հետեւեալ ազգայիները կը ստանձնեն օրուան մը ճաշի ծախսը՝ 300 ա.ֆ. տոլար:

Տէր եւ տիկին Սեդրակ Դանիէլեան ուխտի մը առիթով:

Մերանոցի հեռ. թիւեր՝ 260533, 260534 եւ 266822:

ԱՖԷՏԻ «ՀԱՅԿ ԹԻԼՊԵԱՆ» ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԱԿԱՆ Ա. ՏԱՐՈՒԱՅ ԿՐԹԱԹՈՇԱԿԻ ԾՐԱԳՐԻՆ

Հայկ Սրապեանի մանուան առիթով,

Տէր եւ տիկին Զոհրապ Թորիկեան	50,000 լ. ո.
Տէր եւ տիկին Հրայր Սաղըրեան	50,000 լ. ո.
Տէր եւ տիկին Սահակ Տէտէեան	50,000 լ. ո.
Տէր եւ տիկին Յակոբ Աբրահամեան	50,000 լ. ո.
Տէր եւ տիկին Հրայր Գէորգեան	30,000 լ. ո.
Տէր եւ տիկին Բենիամին Պալոնեան	20,000 լ. ո.

ՏԵՍԱԿԵՏՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՒՄ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

ԱՐԱԲ ՆԱԽԱՐԱՐՆԵՐՈՒ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ ՄԷՋ

ԵՐԻՒՈՎ, 23 (ՌՈՅԹԵՐ).- Արաբ նախարարներ, որոնք յառաջիկայ ամսուան ընթացքին Մոսկուայի մէջ պիտի մասնակցին Միջին Արեւելքի խաղաղութեան բանակցութիւններուն, այս ամսուան ընթացքին հանդիպում մը պիտի ունենան համակարգելու համար իրենց տեսակէտները չրջանային գործակցութեան գծով, յայտնեց ՊԱԿի բարձրաստիճան մէկ պաշտօնատարը Կիրակի օր:

ՊԱԿի Գործադիր Խորհուրդի անդամ Ֆայսալ Հիւսէյնի րսաւ, որ Եգիպտոսի, Պաղեստինի, Յորդանանի, Սկուտական Արարիոյ, Պահրէյնի եւ արաբական այլ երկիրներու արտաքին գործոց նախարարները Յունուար 31ին հանդիպում մը պիտի ունենան Մոսկուայի մէջ, համակարգելու համար իրենց կեցուածքը:

Հիւսէյնի, որ պիտի նախագահէ բանակցութիւններուն մասնակցող պաղեստինեան պատուիրակութեան, դիտել տուաւ, որ պաղեստինցիները համոզուած են, թէ Իսրայէլ պէտք չէ վայելէ չրջանային գործակցութեան բարիքները այնքան ատեն, որ պաղեստինեւիսրայէլեան երկկողմանի բանակցութիւնները յառաջխաղացք չեն արձանագրած:

ՊԱԿի այլ պաշտօնատարներ կը պնդեն, որ արաբները պէտք չէ համաձայնագիրներ ստորագրեն Իսրայէլի հետ, այնքան ատեն, որ պաղեստինեան հարցին լուծում չէ տրուած: Պաղեստինցիները մտահոգ են Սուրիա - Իսրայէլ բանակցութիւններուն վերսկսումով եւ կը վախնան, որ պաղեստինեան ճակատը անտեսուի:

ԻՍՐԱՅԷԼԻ ԴԷՄ ԿՌԻԻԼ ՊԻՏԻ ՇԱՐՈՒՆԱԿԵՆՔ

ՅԱՅՏԱՐԱՐԵՑ ԻՍԼԱՄԱԿԱՆ ԺԻՀԱՏ ՇԱՐԺՈՒՄԸ

ՊԷՅՐՈՒԹ, 23 (ՌՈՅԹԵՐ).- Իսլամական ժիհատ շարժումը յայտարարեց, որ պիտի չարունակէ կռիւը Իսրայէլի դէմ: Շարժումը աւելցուց, որ Սուրիա հաւանաբար հաւանութիւն պիտի չտայ արմատական շարժումը արտաքսելու, երբ խաղաղութիւն հաստատուի Իսրայէլի հետ:

Իսլամական ժիհատի Դամասկոս հաստատուած դեկավարներէն՝ Ռամատան Շալլահ չեչտեց, որ «ժիհատը» (սրբազան պայքարը) չարժումին ռազմագիտական ընտրանքն է: Ան աւելցուց, որ Իսլամական ժիհատ պիտի չարունակէ պայքարը Իսրայէլի դէմ, մինչեւ որ պաղեստինցիները վերատիրանան իրենց արդար իրաւունքներուն եւ գրաւուած հողերը ազատագրուին:

Իսլամական ժիհատ դէմ է Իսրայէլի հետ խաղաղութեան գործընթացին եւ ՊԱԿի ստորագրած համաձայնագիրներուն:

Շալլահ րսաւ նաեւ, որ Իսլամական ժիհատին Սուրիոյ մէջ ներկայութիւնը քաղաքական է: Ան աւելցուց, որ չարժումը իր դէմ ուղղուած որեւէ սպառնալիք չի տեսներ Սուրիա - Իսրայէլ խաղաղութեան բանակցութիւններէն: Շալլահ անհաւանական նկատեց, որ Իսրայէլի հետ Սուրիոյ խաղաղութեան գինը րլլայ իսլամական չարժումին գրասենեակին փակումը Դամասկոսի մէջ:

ԻՐԱՔԻ ԵՒ ՅՈՐԴԱՆԱՆԻ ՄԻՋԵՒ

ՔԱՐԻՒՂԻ ՎԱՃԱՌՄԱՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆԱԳԻՐ

ՊԱՂՏԱՏ, 22 (ՌՈՅԹԵՐ).- Իրաք եւ Յորդանան շաբաթավերջին վերանորոգեցին քարիւղի վաճառքի համաձայնագիր մը, որուն հիման վրայ Պաղտատ այս տարի 4,8 միլիոն թոն քարիւղ պիտի վաճառէ Ամմանի:

Իրաքի քարիւղի նախարար Ամիր Մոհամէտ Ռաշիտ եւ Յորդանանի ուժանիւթի եւ հանքային հարստութիւններու նախարար Ուաէլ Սապրի երկօրեայ հանդիպումներու աւարտին, Շաբաթ օր Պաղտատի մէջ ստորագրեցին համաձայնագիրը: Սապրի ըսաւ, որ պատժամիջոցներու ենթարկուած Իրաք առաւելագոյնը 19 տոլարի պիտի ծախէ քարիւղի տակառը: Փոխարէնը՝ Յորդանան անդրեղէն եւ դեղ պիտի արտածէ Իրաքի: Միջակգային շուկայի վրայ քարիւղի տակառը կը վաճառուի մօտաւորապէս 27 տոլարի:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՈՍԿԵԳՈՐԾՆԵՐԻ ԵՒ ԱԿՆԱԳՈՐԾՆԵՐԻ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

«ՈՍԿԵԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ 2000»

ՅՈՒՅԱՀԱՆԴԷՍ - ՎԱՃԱՌՔ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ 2ԷՆ 5 ԱՊՐԻԼ 2000

- Ոսկերչական իրեր:
- Թանկարժէք, կիսաթանկարժէք եւ արուեստական քարեր:
- Ժամացոյցներ:
- Գոհարեղէններ եւ զարդեղէններ:
- Ոսկերչական designներ:

Մանրամասնութեանց համար դիմել՝ Հայաստանի Հանրապետութիւն, Երեւան, 375023 Արշակունեաց 12: Հեռ. (3742) 583893, 525321 եւ 525310: Fax (3742) 525713, 151039: E-mail: goldjew@infocom.am

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ - ԹՈՒՐՔԻԱ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԱՆՆԱԽԸՆԹԱՑ ԲԱՐԵԼԱՒՈՒՄ

Յունաստանի արտաքին գործոց նախարար Ճորճ Փափանտրէու Շաբաթ օր աւարտեցուց Թուրքիա անկիւնադարձային հանդիսացող իր այցելութիւնը, որուն ընթացքին երկու երկիրներուն յարաբերութեանց մէջ աննախընթաց ջերմութիւն մը ի յայտ եկած էր:

Եօրեայ այցելութեան ընթացքին, որ շուրջ 40 տարուան առաջինն էր, Փափանտրէու յայտնեց, որ բարելաւուող յարաբերութիւնները պիտի նպաստեն Կիպրոսի 25 տարուան բաժանումին վերջ տալու եւ պիտի օժանդակեն Թուրքիոյ Ե. Միութեան հետ համարկումին: Ան նաեւ թուրք պաշտօնատարներու հետ քննարկեց Եգէական ծովու մէջ լարուածութիւնը մեղմացնելու համար միջոցառումներ:

ՕԹԱՆի երկու դաշնակիցները, որոնք 1996ին պատերազմի եւէին գտնուած էին, նոյնիսկ քննարկած են Փութպոլի 2008ի եւրոպական ախոյեանութիւնը միասնաբար հիւրընկալելու կարելիութիւնը:

Այցելութիւնը 6 ամսուան դիւանագիտական լայնածիր քայլերու գագաթնակէտն էր:

Ըստ *«Անատոլու»* լրատու գործակալութեան, Շաբաթ կէսօրին Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարար Իսմայիլ Ճէմի եւ գործարարներու հետ ճաշկերոյթի մը ընթացքին, Փափանտրէու ըսած է. «Թուրքեւյոյն բարեկամութիւնը ակսաւ» եւ աւելցուցած. «Հավատամ, որ մենք պիտի կարենանք ամրապնդել մեր բարեկամութիւնը»:

Փափանտրէու Ուրբաթ օր խոստացաւ բարելաւուած յարաբերութիւնները օգտագործել Պոլսոյ մօտ Հեյպելիատա կղզիին վրայ, որ յունարէն իբրեւ Հալքի ծանօթ է, ուղղափառ քրիստոնեայ դպրեվանք մը վերաբանալու համար: Անիկա փակուած է 1971ին, իբրեւ բարձրագոյն ուսման ապօրինի հիմնարկ:

Ան կ'այցելէր Պոլսոյ Ֆեներ շրջանի ուղղափառապատրիարքարանը:

Փափանտրէու յայտնեց, թէ կարելի ամէն ինչ պիտի ընէ «այս նոր տրամադրութեան, նոր մթնոլորտին մէջ վբաղելու համար հարցերով, որոնք երկար ատենէ ի վեր մոռցուած են»:

ՏՈՒՄԱՅԻՆ ՄԷՋ ՀԱՄԱՅՆԱՎԱՐՆԵՐՈՒ ՀԵՏ ԻՐ ՀԵՏԵՒՈՐԴՆԵՐՈՒՆ ԿՆՔԱԾ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ ԽՕՍԵԼՈՎ՝

ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆԸ ՌԱԶՄԱՎԱՐԱԿԱՆ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ՉԷ

ԿՐԷՄԼ- ՓՈՒԹԻՆ

Ռուսիոյ Նախագահի պաշտօնակատար Վլատիմիր Փութին Շաբաթ օր յայտնեց, թէ չարթուան ընթացքին համաձայնավարներուն եւ իր հետեւորդներուն միջեւ գոյացած համաձայնութիւնն մը՝ խորհրդարանի յանձնախումբերու հակակշիռը ապահովելու համար, ռազմավարական դաշնակցութիւն մը չէ:

Յայտարարութիւնը Փութինի առջեւն ուղղուի պատասխանն էր ապստամբականներու եւ կեդրոնի երեսփոխաններու, որոնք խորհրդարանի նիստերը պոյքոթի ենթարկած են, Փութինէն պահանջելով, որ բացատրութիւն տայ իր կուսակցութեան եւ համաձայնավարներու միջեւ գոյացած համաձայնութեան մասին. Այս համաձայնութեան պատճառով, գլխաւոր կուսակցութեանց մեծամասնութիւնը խորհրդարանական յանձնախումբերու մէջ պաշտօններ չէ ստացած:

Շաբաթ առաւօտուն, նախկին փոխ վարչապետ ազատական Պորիս Նեմցով յայտնած էր, թէ իր կուսակցութիւնը վերատեսութեան կ'ենթարկէ Փութինի հանդէպ իր կօրակցութիւնը եւ բացատրութիւն կը պահանջէ անկէ:

«ԳԵՐ- ՔԱԼ. ԿԵ. ՊԷ.» ՄԸ ՉԻ ԾՐԱԳՐՈՒԻՐ

Միւս կողմէ, Փութինի բարձրաստիճան մէկ խորհրդականը Շաբաթ օր հերքած է լրատու աղբիւրներու այն տեղեկութիւնները, թէ կրեմլին կրծրագրէ ստեղծել ներքին ապահովութեան «հսկայ» սպառսարկութիւն մը՝ նման խորհրդային օրերու ՔԱԿԷՊԷ-ի:

Այս ամսուան սկիզբը, քանի մը թերթեր գրած էին, թէ կրեմլին կը ծրագրէ ստեղծել ներքին ապահովութեան նոր ուժեղ գործակալութիւն մը, որ ուղղակի նախագահին հակակշիռին ենթակայ պիտի րլլայ:

Խորհրդատու Սերգէյ Իվանով չեչտեց, որ այդ չշուկները անհիմն են:

(ՌՈՅԹԵՐ)

ԱՐԻԷՆԱԼԻ ԲԱԽՈՒՄՆԵՐ ԱԼՃԵՐԻՈՅ ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ՇՐՋԱՆԻՒ ՄԷՋ

*ԱԼԺԷ, 23 (ՌՈՅԹԵՐ).- Իսլամական 32 պինեալներ եւ 25 պինուորներ սպանուած են Ալճերիոյ արեւմտեան շրջանին մէջ անցնող վեց օրերուն ընթացքին տեղի ունեցած կռիւներուն, հաղորդեց *«Ուաթան»* օրաթերթը:*

«Մահաֆ» օրաթերթը, իր կարգին, հաղորդեց, որ ներկայն օրէնքի ժամկէտին աւարտէն ի վեր (տասը օր առաջ) ամէնէն բուռն կռիւները տեղի ունեցած են բանակին եւ արմատական իսլամներուն միջեւ:

«Մահաֆ» աւելցուց, որ բանակին ծրագրած «Սեյֆ Հաժաժ» յարձակումը սկսած է: Օրաթերթը տեղեկութիւն չտուաւ վոհերուն թիւին մասին:

Ալճերիոյ նախագահ Ապտէլազիզ Պութեֆլիքա յայտարարած էր, որ Յունուար 13էն ետք պատերազմ պիտի հռչակէ ըմբոստ բոլոր ուժերուն դէմ, որոնք անձնատուր չեն եղած եւ կը շարունակեն պինեալ պայքար մղել կառավարութեան ու քաղաքացիներուն դէմ:

ԷԹԱԻ ԴԷՄ

ՄԷԿ ՄԻԼԻՈՆ ՍՊԱՆԱՑԻՆԵՐ ԲՈՂՈՔԻ ՅՈՅՑ ԿԱՏԱՐԵՑԻՆ

Մատրիտի ցոյցէն տեսարան մը

ՄԱՏՐԻՏ, 23 (ՌՈՅԹԵՐ).- Մօտաւորապէս մէկ միլիոն սպանացիներ Կիրակի օր բողոքի ցոյցի մը մասնակցեցան պասքերու անջատողական էթԱ չարժումին դէմ, որ վերսկսած է գինեալ պայքարին:

Ցոյցը, զոր կ'առաջնորդէին վարչապետ Խոսէ Մարիա Ագնար եւ քաղաքական այլ դեկավարներ, տեղի ունեցաւ մայրաքաղաք Մատրիտի մէջ, ուր Ուրբաթ օր էթԱ խափանարարական արարքներ գործած էր ականուած երկու ինքնաշարժներ պայթեցնելով եւ մէկ գոհ ու մէկ վիրաւոր պատճառելով: Ցուցարարները բարձրացուցած կին պաստառներ, որոնց վրայ արձանագրուած կին էթԱն դատապարտող արտայայտութիւններ: Կիրակի օրուան ցոյցը կր նկատուի մեծագոյնը 1997էն ի վեր, երբ վեց միլիոն սպանացիներ մասնակցած կին բողոքի հաւաքի մը:

ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ

ՆԱԽԱԳԱՀԱԿԱՆ ԹԵԿՆԱԾՈՒՆԵՐԸ ՃՇԴԵԼՈՒ ԱՌԱՋԻՆ ՔԱՅԼԸ

Մ. Նահանգներու Այսուա նահանգին մէջ այսօր տեղի պիտի ունենան «քոքըս»ները, որոնք ամերիկեան նախագահական ընտրարշաւի առաջին կարեւոր դէպքն են ու քաղաքական որեւէ այլ դէպքի չեն նմանիր: Թէեւ քուէատուփեր պիտի չրլլան, սակայն հարիւրաւոր թրդթակիցներ պատրաստ պիտի րլլան արձանագրելու, թէ ինչ պիտի պատահի:

Երկուշաբթի կիլեր, Այսուայի հանրապետականներ եւ դեմոկրատները ներկայ պիտի գտնուին դպրոցներու կամ այլ վայրերու մէկ կայանալիք 2131 «փրիսինկթ»ի ժողովներէն մէկուն: «Փրիսինկթ»ը նահանգի մր ենթաբաժանումն է:

Երկու կուսակցութիւններու գնահատումով, իւրաքանչիւր կուսակցութեան հետեւորդներէն շուրջ 100 հատկար հոգի ներկայ պիտի գտնուի:

«Քոքըս»ներու (կուսակցական ժողովներ) ընթացքին դեմոկրատները պիտի ընտրեն երկու թեկնածուներու՝ փոխ նախագահ Ալ Կորի եւ Նիւ Ճըրզիի նախկին ծերակուտական Պիլ Պրէտլիի միջեւ:

Հանրապետականները պիտի ընտրեն 6 թեկնածուներու միջեւ. Թեքսասի կառավարիչ Ճորճ Պուշ (նախկին նախագահ Ճորճ Պուշի գաւակը), Արիզոնայի ծերակուտական Ճոն Մքկէյն, հրատարակիչ Մթիւ Ֆորպս, Եութայի ծերակուտական Օտրին Հէյչ, կէրի Պաուըր եւ Այրն Քիզ:

Կուսակցական հետեւորդներու ներկայութեան կայանալիք ժողովներուն պիտի որոշուի, թէ քաուճիթի (գաւառ) ժողովներուն ով պիտի ներկայացնէ իւրաքանչիւր «փրիսինկթ»ը: Դեմոկրատները քաուճիթի ժողովները պիտի կայացնեն Մարտ 25ին, հանրապետականներ՝ Մարտ 4ին:

Քաղաքական դէտեր այսօրուան արդիւնքներուն յատուկ ուշադրութեամբ պիտի հետեւին, տեսնելու համար, թէ իւրաքանչիւր թեկնածու ինչ համեմատութիւն պիտի ապահովէ, իրրեւ ցուցանիչ ընտրապայքարին ընթացքին անոր հաւանական ուժին:

(ՌՈՅԹԵՐ)

ԷԼԻԱՍ ՍԱՄԱՐԱՆԻԻ ՃԱՐՏԱՐԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԿԵԴՐՈՆԸ ԿԸ ՆՊԱՍՏԷ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՏՆՏԵՍՈՒԹԵԱՆ

Ճարտարարուեստի եւ ձեռային աշխատանքի արդիական այս կեդրոնը կը գտնուի Նահր Էլ Մոթ - Զալքա - Պիաուր օթոսթրատին վրայ, 16,000 քառ. մեթր տարածութեամբ եւ 36 խանութներով:

Կառատունը ապահովուած է եւ բեռնակարքերու յատուկ ներքին անցքեր բոլոր յարկերուն համար.

- **Շինարարական ամուր կառոյց, ապահովուած երկրաշարժի դէմ եւ կենսոլորտային լաւ պայմաններ:**
- **Ներքին բաժանմունքները փոփոխելի են ըստ ապսպրանքի:**

ՎՃԱՐՄԱՆ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Յաւելեալ մանրամասնութեանց համար դիմել հեռ. 01-895896, 03-616602 եւ 03-616603:

ԼՕԽի «Ա. ՓԱՓԱԶԵԱՆ» ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ (ՋԱԼՔԱ)

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

ԼՕԽի «Ա. Փափազեան» մասնաճիւղի կալվակերպած վիճակահանութեան ՇԱՀՈՂ ԹԻՒՆ Է 124

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

al-mashrek
INSURANCE & REINSURANCE S.A.L.

Պուրճ Համուտի մասնաճիւղի հեռաձայնի թիւերն են.

(01)258228 – (01)268808

Fax: (01) 258223

ՅԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐ՝ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԾԵՐԱԿՈՅՏԻՆ ՄԷՋ

Յառաջիկայ 17 Յուլիսին Ֆրանսայի Ծերակոյտը պիտի կազմակերպէ Հայոց Ցեղասպանութեան նուիրուած համագումար մը: Համագումարը, որ կը կրէ «ճանաչման ու հաշտութեան երկխօսութիւն» անունը, պիտի հովանաւորուի Ֆրանսայի Ծերակոյտի նախագահ Քրիսթիան Փոնսըլէի կողմէ: Համագումարին կազմակերպիչն է Փարիզի Հայկական Սփիւռքի Հետազօտութիւններու կեդրոնը:

Համագումարի բացման խօսքը պիտի արտասանէ Ֆրանսայի Ծերակոյտի նախագահ Քրիսթիան Փոնսըլէն:

Երկու հանգրուանի վրայ (առաւօտ եւ կէսօր) մասնագիտական դասախօսութիւններով ելոյթ պիտի ունենան հայ եւ թուրք մտաւորականներ, որոնցմէ յիշենք դոկտ. Լաւրենտի Բարսեղեան, Րաֆֆի Յովհաննէսեան, Ժան - Քլօտ Քեպապճեան, Ալի Էրթեմ, Այշէ Նուր Զարաքօղլու, փրոֆ. Թաներ Աքչամ, Ռակըպ Զարաքօղլու եւ Աքին Պիրտալ:

Դասախօսութիւնները կ'ընդգրկեն նիւթեր, որոնք կ'անդրադառնան հայկական ազգային դիմագիծին, Հայկական Ցեղասպանութեան եւ անոր նկատմամբ Թուրքիոյ որդեգրած պաշտօնական կեցուածքին եւ թուրք-հայկական երկխօսութիւնը շօշափող հարցերու:

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ՝ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՀԱՅ ՅԵՂԱՓՈԽԱԿԱՆ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՄԻՋԵՒ

Հայաստանի Ժողովրդական Կուսակցութեան եւ Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան առաջին հանդիպման մասնակցեցան Ստեփան Դեմիրճեան, Ագգային Ժողովի փոխ նախագահ Գագիկ Ասլանեան, պատգամաւոր Էդմոն Մատուրեան, Հ. Յ. Դաշնակցութեան կողմէ մասնակցեցան Վահան Յովհաննիսեան, Դաւիթ Լոքեան եւ Արմէն Ռոստոմեան:

Հանդիպման ընթացքին քննարկուեցան երեք հիմնական հարցեր՝ Ղարաբաղի Հարցը, 2000 թուականի պիւտճէն, ինչպէս նաեւ՝ անոնց հետեւանքով ստեղծուած ընկերային - տնտեսական խնդիրներ եւ նախապատրաստուող սահմանադրական փոփոխութիւններ:

Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան խորհրդարանական խմբակցութեան ղեկավար, Ագգային Ժողովի ուժանիւթային հարցերու յանձնաժողովի նախագահ Դաւիթ Լոքեան ըսաւ, որ չատ հարցերու նկատմամբ վերոյիշեալ երկու կուսակցութիւնները ունին նոյն կարծիքը: Ըստ Դաւիթ Լոքեանի, յառաջիկայ շաբթուան ընթացքին Հ. Յ. Դաշնակցութիւնը հանդիպում պիտի ունենայ նաեւ Հայաստանի Հանրապետական կուսակցութեան հետ:

Լոքեան ժխտական պատասխանեց, այն հարցումին, թէ Հ.Ժ.Կ.ի եւ Հ. Յ. Դ.ի յարաբերութիւնները փոխուած են կարէն Դեմիրճեանէն ետք: Ան աւելցուց, որ կարէն Դեմիրճեան կրնար ստեղծել այնպիսի մթնոլորտ մը, ուր ամենահակասական ծրագրային հիմք ունեցող քաղաքական կուսակցութիւններ կրնային գտնել երկխօսութեան հարթութիւն: Վերջապէս, Լոքեան ուրախութիւն յայտնեց, որ կայ քաղաքական ուժ մը, որ չատ հարցերու մասին կը մտածէ, ինչպէս՝ Հ. Յ. Դաշնակցութիւնը: Անոր խօսքը կը վերաբերէր Հայաստանի Ժողովրդական Կուսակցութեան:

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԻ ՀԻՄՆԱՐԿԸ ԿԸ ՎԵՐԱՆՈՒԱՆՈՒԻ ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԻ ԱԿԱԴԵՄԻԱ

Հայաստանի կրթութեան եւ գիտութեան նախարարութեան որոշմամբ Գեղարուեստի Պետական Հիմնարկը պիտի վերանուանուի Գեղարուեստի Ակադեմիա:

21 Յունուարին հիմնարկի փոխ տնօրէն Սուսաննա Գէորգեան անդրադառնալով վերոյիշեալ որոշման՝ ըսաւ, որ հարցը ներկայացուած է Հայաստանի կառավարութեան հաստատման եւ կ'ակնկալուի, որ մօտ օրէն անիկա դրական լուծում ստանայ:

ՊՂԻՆՁԻ ԻՈՆՆԵՐԸ ԳԵՐԱԶԱՆՑԵՑԻՆ ԹՈՑԼԱՏՐԵԼԻ ՄԱԿԱՐԴԱԿԸ

Հայաստանի բնապահպանութեան նախարարութեան չրջակայ միջավայրի հսկողութեան կեդրոնի դիտարկումներէն պարզուեցաւ, որ անցեալ Դեկտեմբերին Երեւանի օդային աւազանին մէջ առաւելագոյն խտութիւնը գերազանցեցին փոշին՝ 3,7, ազոթի երկօքսիտը՝ 3,3, իսկ ծծումբի երկօքսիտը՝ 2 անգամ, նախորդ ամսուան համեմատութեամբ աննշան նուազումով:

Գիւմրիի մթնոլորտին մէջ փոշիի առաւելագոյն խտութիւնը գերազանցեց վեց անգամ, իսկ Նոյեմբերի ցուցանիշը՝ 5 անգամ:

Ըստ կեդրոնի փոխ տնօրէն Ալինա Կիրակոսեանի, Դեկտեմբերին մակերեսային ջուրերու նմուշներ վերցուած են միայն Սեւանէն: Լիճի ջուրերուն մէջ պղինձի իոնները 7էն 12,5 իսկ քարիւղի մթերքներու թափոններ՝ 1,6էն 6,4 անգամով գերազանցեցին թոյլատրելի խտութիւնը:

650 ԿՐԱՄ ԾՆԱԾ ԱՂՋՆԱԿԸ ԱՐԴԷՆ 3 ՔԻԼՈԿՐԱՄ ԿԸ ԿՇՌԷ

21 Յունուարին Հայաստանի Հանրապետութեան առողջապահութեան նախարարութեան մօր եւ մանկան պահպանութեան գիտական հետազօտական կեդրոնի նախածննդաբերական եւ յետծննդաբերական ծառայութեան պատասխանատու Փաւէլ Մագմանեան ակնարկելով չորս ամիս առաջ ծնած 650 կրամ աղջնակի հարցին՝ ըսաւ, որ չափազանց հագուադէպ է այդչափ անհաս երեխաներու կեանքին շարունակութիւնը: Բժիշկները ամէն ինչ ըրած են, որ մանուկը դուրս գայ այդ վիճակէն:

Այստեղ նշենք, որ Հայաստանի տարածքին տասնամեակներէ ի վեր առաջին պարագան էր այդպիսի ծնունդ մը: Աղջնակը ծնած է յղութեան վեցերորդ ամսուան ընթացքին:

Յայտնենք նաեւ, որ ծնելէն մէկ ամիս ետք փոքրիկը տուն ուղարկուած է: Այժմ ան կը կշռէ 3 քիլոկրամ եւ անոր որեւէ վտանգ չի սպառնար: Սակայն, հակառակ այս իրողութեան, փոքրիկը առաջուան նման մասնագէտներու հսկողութեան տակ կը մնայ:

ԲՈՂՈՔ՝ ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ ՆԿԱՏԻ ՉԱՌՆԵԼՈՒ ԵՐԵՒՈՅԹԻՆ ԴԷՄ

Նախօրօք արդէն հաղորդած էինք, որ 26էն 28 Յունուարին, Շուէտի մէջ կայանալիք Holocaust-ի Միջազգային Համագումարին Հայաստան չէր հրաւիրուած: Համագումարի կազմակերպիչներուն մօտիկ աղբիւրներ յայտնեցին, որ Հայաստանի դէմ ցուցաբերուած այս կեցուածքը թրքական իշխանութեանց ուղղակի ճնշումին հետեւանքն է:

Յայտնենք դարձեալ, որ Միացեալ Նահանգներու Հայ Դատի Յանձնախումբը իւր այս կեցուածքին, յայտարարեց բողոքի արշաւ մը՝ ուղղուած համագումարին Միացեալ Նահանգներու ներկայացուցիչին՝ Մթիւրրթ Էյգրնթաթինի:

Վերոյիշեալ բողոքին մէջ կը նշուի հետեւեալը՝ «Իբրեւ Միացեալ Նահանգներու քաղաքացիներ, մենք իրաւունք եւ պարտաւորութիւն ունինք Միացեալ Նահանգներու ներկայացուցիչն պահանջելու, որ իր կարգին բողոքէ՝ Հայաստանը համագումարին չհրաւիրելու երեւոյթին դէմ»:

Համագումարի համակարգչային հասցէն է՝ (http: // www. holocaustforum.gov-se/ introduction/ index-htm)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄՏԱՒՈՐԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ԱՐՏԱԿԱՐԳ ՀԱՒԱՔ

21 Յունուարին Հայաստանի Կիրճոյի տան մէջ տեղի ունեցած Հայաստանի մտաւորականներու արտակարգ հաւաքին ընթացքին, լրագրող եւ հրապարակախօս Բակուր Կարապետեան ըսաւ, թէ երկրին մէջ ստեղծուած արտակարգ իրավիճակը, խորացող հոգեբանական եւ ընկերային ճգնաժամը եւ ծայր աստիճան լարուած քաղաքական մթնոլորտը Հայաստանի մտաւորականութեան ստիպեցին ոտքի կանգնիլ եւ տէր դառնալ երկրին:

Բակուր Կարապետեան նշեց, որ հաւաքին նպատակը Հայաստանի բոլոր կարող ուժերը, գիտական ու մշակութային կազմակերպութիւնները եւ հասարակական ու քաղաքական կազմակերպութիւնները միացնելն է: Ան կը հետապնդէ նաեւ երկիրը ստեղծուած իրավիճակէն շուտով դուրս բերելու աւելի արդիւնաւէտ ուղիներու մշակման նպատակը:

Կարապետեան աւելցուց, որ այդպիսի ծրագիրի մը իրագործման համար տեղի պիտի ունենան գիտական հաւաքներ եւ համագումարներ: Արդէն իսկ ստեղծուած են գործող մնալուն բաժանմունքներ (ընկերային, բանակի, բարեփոխումներու, տեղեկատուական, մշակոյթի, կրթութեան, առողջապահական եւ այլ հարցերու), ուր կարելի է նախաձեռնութիւններ եւ առաջարկներ ներկայացնել:

ՎԱՆՕ ՄԻՐԱԴԵՂԵԱՆ ԿԸ ՀԵՐՔԷ ՎԱՀԱՆ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆԻ ՊՆԴՈՒՄՆԵՐԸ

Վանօ Միրադեղեանի գործով, 21 Յունուարի դատական նիստին, Հ.Հ.Ի.ի ղեկավար Վանօ Միրադեղեան դժգոհութիւն յայտնեց մամուլէն, որ խախտելով անմեղութեան կանխավարկածի սկզբունքը, կը տարածէ «Վահան Յարութիւնեանի ցուցմունք կոչուող բարբաջանքը»: Յարութիւնեան սակայն պնդեց իր տեսակէտներուն վրայ:

Միրադեղեան յայտարարեց, որ իր ներքին գործոց նախարարութեան ժամանակաշրջանին, Հ.Հ.Ի.ի եւ պետութեան մէջ ոչ մէկ օղակ կամ անհատ կար, որ ի վիճակի ըլլար մարդիկ սպաննելու կարգադրութիւն, կամ հրաման տալու: Իսկ ինք Վահան Յարութիւնեանի հետ ոչ միայն մտերիմ չէ եղած, այլ նաեւ անկստահութիւն ունեցած է անոր հանդէպ, որովհետեւ ան ներքին գործոց նախարարի տեղակալ եղած էր իր դէմ կազմակերպուած գործադուլին, իսկ 1990ին Դորիսի մէջ գերի բռնուելով, մէկ շաբաթ Ազրպէյճան մնացած էր:

Միրադեղեան յայտնեց նաեւ, որ Վահան Յարութիւնեանը փոխ-նախարարի եւ հրամանատարի պաշտօնէն կրցած էր ազատ արձակել միայն 1994ին, Ղարաբաղի ճակատին վրայ զինադադար կնքուելէն ետք, երբ արդէն հայկական բանակը կազմաւորուած էր: Իսկ ներքին գործերու նախարարութեան համակարգէն վերջնականապէս հեռացուցած էր զայն, երբ Երեւանի բանտին մէջ խռովք կազմակերպած էր «յանցաւոր աշխարհի հեղինակութիւններէն մէկուն ծննդեան օրուան առթիւ»:

Այնուհետեւ առիթ տրուեցաւ Վահան Յարութիւնեանին, որ պատասխանելով Միրադեղեանի յայտարարութիւններուն յայտնեց, թէ ինք միայն 1988ի գործադուլներուն մասնակցած է, սակայն երբե՛ք գերի չէ պահուած Ազրպէյճանի մէջ: Հակառակ իր դիմումին, նախարարը զինք չէ հեռացուցած ներքին գործոց նախարարութեան Սեւանի տարածքային վարչութեան պետ: Համակարգէն դուրս դրուած է 1997ին, պաշտօնեաներու կրճատման պատճառով:

Պատասխանելով դատավարութեան մասնակիցներէն մէկուն այն հարցումին, թէ կրնա՞ր չկատարել իր վերադասի հրամանները, Յարութիւնեան ըսաւ, թէ «այն թուականներին ես չգիտեմ մի մարդու կամ մարդկանց, ովքեր կարող էին հակառակուել եւ յաջողութեան հասնել»:

ՀԱՒԱՔԱԿԱՆ ՄԿՐՏՈՒԹԻՒՆ ԷՋՄԻԱԾՆԻ ՄԷՋ

Քրիստոնէութիւնը Հայաստանի պետական կրօն հռչակման 1700ամեակի առթիւ, Էջմիածնի մէջ Յունիս 24էն 25 տեղի պիտի ունենան մկրտութիւններ: Այդ օրերուն պիտի մկրտուին բոլոր այն մանուկները, որոնք ծնած են 2000թ. Յունուար 1էն մինչեւ Փետրուար 14: Մկրտութեան թուականը կը յատկանշէ Գրիգոր Լուսաւորիչի Խոր Վիրապէն դուրս գալը ինչպէս նաեւ՝ Սուրբ Էջմիածնի տօնի օրը: Խորհրդանշական է նաեւ վերոյիշեալ մանուկներուն ծննդեան թուականը: Այդ մկրտութեան նաեւ կը խորհրդանշէ քառասնօրեայ Յիսուսին ծնողներուն կողմէ տաճարին ընծայումը:

Մինչեւ Տեառնընդառաջ ծնուած մանուկներն են, որ պիտի մկրտուին Յունիս 24 - 25ին: Մինչ այդ պիտի կատարուին նախապատրաստական աշխատանքներ, ուր ընդգրկուած են թեմերն ու առաջնորդարանները, Հայաստանի հանրապետութեան առողջապահութեան եւ ընապահպանութեան նախարարութիւնները՝ 1700ամեակի գրասենեակի վարիչ - քարտուղար Մեսրոպ արք. Աշճեանի գլխաւորութեամբ: Հաւաքական մկրտութեան արարողութեան պիտի նախագահէ Ամենայն Հայոց վեհափառը:

Նշենք նաեւ, որ առողջապահութեան նախարարութիւնը կազմակերպած է յանձնաժողով մը, որ պիտի դասաւորէ հանրապետութեան մայրաքաղաքներու մէջ ծնած նորածիններու հաշուառման աշխատանքները: 1700ամեակի գրասենեակը մկրտութեան օրը պիտի ապահովէ անոնց ընտանիքներուն ներկայութիւնը Էջմիածնի մէջ: Կազմակերպիչները պիտի օգնեն նաեւ բոլոր անոնց, որոնք կնքահայր չունին: Մկրտուած բոլոր մանուկները պիտի ստանան մկրտութեան խաչեր եւ յատուկ նուէրներ:

Այս բոլորէն անկախ, Մարտ 6 - 21 տեղի պիտի ունենայ ծառատնկում Էջմիածնի տաճարներու չրջակայքին մէջ:

Մկրտուելիք իւրաքանչիւր մանուկի համար պիտի տնկուի խնձորենի մը, իսկ մկրտութեան օրը խնձորենիի ճիւղէն պիտի կախուի մանուկին անունը եւ մականունը փաստող գրութիւն մը: Խնձորենիները պիտի աճին երեխաներուն հետ միասին եւ փոքրիկները հետագային պիտի դառնան այդ ծառերուն տէրն ու խնամակալը:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԻՐ ԲԱՐԵԿԱՄՆԵՐԸ ՀԱՐՈՒԱԾՈՂ ՔԱՅԼԵՐ Ջ'ԱՌՆԵՐ

20 Յունուարին Իսրայէլէն Երեւան վերադարձաւ նախագահ Ռոպէրթ Քոչարեանի գլխաւորած պատուիրակութիւնը: «Ջուարթնոց» օդակայանին մէջ նախագահ Քոչարեան պատասխանելով այն հարցումին, թէ արդեօ՞ք Իսրայէլ կատարած իր այցելութիւնը կրնայ ցրտութիւն յառաջացնել հայ-իրանական յարաբերութիւններուն մէջ, ան ըսաւ. «Հայաստանի Հանրապետութիւնը չի դիմեր որեւէ քայլի, որ կրնայ մեր բարեկամներուն շահերը հարուածել»:

Հայաստանի արտաքին գործոց նախարար Վարդան Օսկանեանի գնահատումով, հայրենի պատուիրակութեան այս այցելութիւնը շատ կարեւոր քայլ մըն էր Իսրայէլի եւ Պաղեստինի իշխանութիւններուն հետ Հայաստանի երկխօսութեան համար:

ԱԿՆԱՐԿ ՀԱՅՐԵՆԻ ՄԱՄՈՒԼԷՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱՀԱԲԵԿՉՈՒԹԻՒՆԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ

Երբ 1998 թուականի Յունուարի 31ին «Ար» հեռուստաընկերութեանը տուած իր հարցազրոյցում այն ժամանակուան Ներքին գործոց եւ Ազգային անվտանգութեան նախարար Սերժ Սարգսեանը յայտարարեց, որ նոյն օրը ձերբակալուած Արմէն Տէր Սահակեանի աւագակախմբի անդամները արդէն ուշագրաւ ցուցմունքներ են տուել, ոմանք դա գնահատեցին որպէս ներիշխանական պայքարում հակառակորդ կողմին հարուածելու հերթական փորձ:

Թէ ի՛նչ էր թաքնուած նախարարի ակնարկի տակ, այն ժամանակ քչերը միայն հասկացան: Քչերը հասկացան, քանզի, ըստ էութեան, չէին էլ հաւատում տեղի ունեցող խաղաղ, անցնցում իշխանափոխութեանը: Մի՞թէ Հ.Հ.Շ.ն՝ իշխանատենչութեան ու աթոռամոլութեան խորհրդանիշը հանգիստ, ժպտալով ու կատակելով հեռանում է ասպարէզից: Սակայն գործը դրանով չաւարտուեց եւ քիչ անց սկիզբ առած սպանութիւնների նոր ալիքը ցոյց էր տալիս, որ քաղաքական պայքարը Հայաստանում նորից ընդունում է քաղաքական ահաբեկչութեան կերպարանք: Եւ դրանում պատահական ոչինչ չկար՝ Հ.Հ.Շ.ի իշխանութեան գլուխ բաձրանալու գործընթացը սկսուել էր ահաբեկչութեամբ՝ Դեղագնիկ Միքայէլեանի եւ Վիթիա Այվազեանի մինչեւ օրս չբացայտուած սպանութիւններով եւ աւարտւում էր ահաբեկչութեամբ... Սկիզբը եւ վերջը նոյնն էին՝ ձեռագիրը նոյնպէս: Բայց նոյնը չէր հեռանալու ձեւական պահը՝ նոյնպէս: Բայց նոյնը չէր հեռանալու ձեւական պահը՝ Յունուարի 31ից մինչեւ Փետրուարի 2-ը «իշխանութեան յայտնի մարմինների կողմից» իրեն ներկայացած հրաժարականի պահանջին թունոտ քմծիծաղով են-թարկուող «խաղաղութեան եւ արժանապատիւ հաշտութեան կուսակցութեան» առաջնորդ-նախագահի հեռուստահրաժարականը:

Ուրեմն ի՞նչն էր այդքան բարի ու հեգահամբոյր դարձրել իշխանութեան հասնելու եւ այն պահելու գործում ոչ մի խոչընդոտի առջեւ չկանգնող Հ.Հ.Շ.ին ու նրա առաջնորդներին եւ ի՞նչ էր թաքնուած «Արմէն Տէր Սահակեանի աւագակախումբ» մոգական բառակապակցութեան տակ, որն այդպէս խեղճացրեց անգուսպ ու ագահ իշխանամոլներին: Մի՞թէ հէնց այն օրերին ապարդիւն նետուած լուրը այդ աւագակախմբի եւ նախկին ներքին գործոց նախարար Վանօ Միրադեղեանի կապերի մասին բաւարար էր նման խաղաղ անձնատուութեան համար: Եթէ աւագակախումբը Հ.Հ.Շ.ական ինչ-որ անհատ պաշտօնեայի, նոյնիսկ Վանօ Միրադեղեանի նման ամենագօր նախարարի գործիքն էր սոսկ, ապա 1996ի նախագահական ընտրութիւններից յետոյ ասպարէզից հեռացնելով ամենագօր նախարարին, հանրապետութեան եւ Հ.Հ.Շ.ի ղեկավարները կարող էին լուծել նաեւ նրա կազմակերպած աւագակախումբի հարցը ու անխոցելի դարձնել իրենց առանց այդ էլ երերացող իշխանութիւնը: Աւելորդ է ասել, որ դա որոշ չափով կը նպաստէր նաեւ Հ.Հ.Շ.ի սասանուած հեղինակութեան վերականգնմանը: Սակայն դա չարուեց ո՛չ այն օրերին, ո՛չ էլ հետագայում՝ անգամ այն պահին, երբ Լ. Տէր Պետրոսեանը ներկայացրեց իր «Պատերազմ, թէ՝ խաղաղութիւն» քաղաքական յայտը:

Ուրեմն Հ.Հ.Շ.ն ոչ թէ չէր ուզում, այլ ուղղակի չէր կարող հեռանալ որպէս գոնէ արտաքինից անխոցելի թուացող ուժ: Ու երբ հետագայում անձամբ ինքը՝ Վանօ Միրադեղեանը, րնկերներին հասկացրեց, որ չի յաջողուի քաւութեան նոխազ դարձնել իրեն, դրանով փաստօրէն ցուցմունք տուեց Հ.Հ.Շ.ի ապագայ դատավարութեան համար: Ուստի ներքին գօրքերի նախկին հրամանատար Վահան Յարութիւնեանի վերջին ցուցմունքն այն մասին, որ տեղի ունեցած սպանութիւնների վերաբերեալ որոշումները կայացուել են Հ.Հ.Շ.ում եւ Վանոն սոսկ ապահովել է անպատժելիութեան մթնոլորտը, գալիս է լրացնելու ու հաստատելու արդէն իսկ Վանօ Միրադեղեանի կողմից տուած վկայութիւնը՝ քաւութեան նոխազ դառնալուց իր հրաժարումի տեսքով:

Այսպիսով, Հայաստանում 1990ից մինչեւ 1998ը իշխանութեան վրայ գտնուած քաղաքական ուժը՝ Հ.Հ.Շ.ն ամրաստանւում է ահաբեկչութեան մէջ, մեղադրանք, որի օգնութեամբ ինքն էր միշտ պայքարում քաղաքական հակառակորդների դէմ: Պարզւում է, որ ժամանակին ժողովրդավարութեան, իրաւական պետութեան եւ այլ արժէքների կրողը եւ նոյնիսկ մենաշնորհը դառնալու յաւակնութիւն ունեցող ուժը ինքն է գրաւում ահաբեկչութեամբ՝ քաղաքական հակառակորդներին (Յ. Սուքիասեան) եւ իր քրէական գործերին տեղեակ բարձր պաշտօնեաներին (Համբարձում Ղանդիլեան) սպանութեան միջոցով ասպարէզից հեռացնելով:

ԱՐՄԷՆ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՀԵՏ

20 Յունուարին Յունաստանի Հանրապետական Շարժում Կուսակցութեան նախագահ Տիմիթրիս Ցովոլաս, բազմանդամ պատուիրակութեամբ մը այցելեց Հ. Յ. Դ. Յունաստանի Կեդրոնական Կոմիտէի գրասենեակը:

Հանդիպման ընթացքին Տիմիթրիս Ցովոլաս շեշտեց, թէ ինք կը փափաքէր մօտէն կապի մէջ մտնել Հ. Յ. Դաշնակցութեան հետ իբրեւ գաղափարակիցօրէն մօտիկ կուսակցութեան մը նախագահը:

Իրենց կարգին, Հ. Յ. Դաշնակցութեան Յունաստանի Կեդրոնական Կոմիտէն եւ Յունաստանի Հայ Դատի Յանձնախումբը նշեցին իրենց երախտագիտութիւնը Հայկական Ցեղասպանութեան ճանաչման գծով Յունաստանի խորհրդարանի պարկեշտ եւ քաջարի որոշման առնչութեամբ: Անոնք շեշտեցին, որ այս հանգրուանը կարեւոր, բայց միջանկեալ հանգրուան է Հ. Յ. Դաշնակցութեան համար, որովհետեւ Հայ Դատը իր լուծման պիտի հասնի, երբ Ցեղասպանութեան հետեւանքները վերացած ըլլան:

Հանդիպման ալարտին Ցովոլաս շեշտեց, թէ կը փափաքի յաճախակի հանդիպումներ ունենալ Հ. Յ. Դաշնակցութեան եւ Յունաստանի Հայ Դատի Յանձնախումբին հետ սերտացնելու համար յարաբերութիւնները եւ միասնաբար քննելու համար քաղաքական տարազներ, որոնք պիտի ծառայեն երկու կուսակցութիւններու նպատակներուն:

ՍԻՐԱԴԵՂԵԱՆԻ ՀԱՄԱՐ ԱՄԵՆԱԱՆՎՏԱՆԳ ՏԵՂԸ ՔՆՆՉԱԿԱՆ ՄԵԿՈՒՍԱՐԱՆՆ Է

Ինչպէս յայտնի է ընթերցողներուն, անցնող քանի մը շաբաթներուն ընթացքին ՀՀԾի վարչութեան նախագահ Վանօ Սիրադեղեանի եւ միւս ամբաստանեալներու դատավարութեան ընթացքին, Հայաստանի ներքին զօրքերու նախկին հրամանատար Վահան Յարութիւնեան ելոյթ ունեցաւ շարք մը հետաքրքրական յայտարարութիւններով եւ ցուցմունքներով:

Յայտնի քաղաքական գործիչ Կիմ Բալայեան այս նիւթով կը պատասխանէ հայրենի *«Հայոց Աշխարհ»* թերթի թղթակիցին հարցումներուն: Ան իր կարծիքները կը յայտնէ Վահան Յարութիւնեանի ցուցմունքներուն եւ դատավարութեան այլ հանգամանքներուն:

Ստորեւ կը ներկայացնենք *«Հայոց Աշխարհ»*ի կատարած հարցազրոյցը:

ՀԱՐՑՈՒՄ.- Երբեմն տպաւորութիւն է ստեղծուում, թէ անգամ այս դատաքննութեան փուլում Վ. Սիրադեղեանի գործով անցնող տուժողներից մի քանիսը, եւ դատելով Վ. Յարութիւնեանի ցուցմունքներից, նաեւ՝ ամբաստանեալները տակաւին լուրջ վախի ազդեցութեան տակ են: Ըստ ձեզ, ինչո՞ւ:

ՊԱՏԱՍԽԱՆ.- Այնուամենայնիւ, պէտք չէ միամիտ լինել եւ կարծել, թէ բոլոր այն անձինք, ովքեր առնչուում են այդ քաղաքական սպանութիւններին, պաշտօնաթող են եղել եւ հիմա դատարանի վրայ լուրջ ազդեցութիւն գործելու լծակներ չունեն: Ինչպէս այս գործի նախաքննութեան սկզբնական շրջանում, այնպէս էլ այժմ, վճռական դերակատարութիւն ունեցող, պաշտօններ զբաղեցնող մի շարք անձինք կան, որոնք ուղղակիօրէն առնչուում են քրէական գործին, հետեւապէս իրենց շահերից ելնելով, ամէն ինչ անում են, որպէսզի իրականութիւնն ամբողջութեամբ ջրի երես դուրս չգայ:

Հ.- Այդ դէպքում ի՞նչ դիրքորոշում պիտի ցուցաբերի դատարանը վախի այդ մթնոլորտին վերջ տալու համար:

Պ.- Դատաւորից, մէկ անձից չի կախուած այդ գործընթացը: Երկրում պէտք է փոխուի մթնոլորտը, ստեղծուի օրինականութեան մթնոլորտ: Երբ դատաւորը գիտի, որ կան գործին առնչուող պաշտօնատար անձինք, որոնք այսօր իշխանութիւն են ներկայացնում ու ցանկացած պարագայում կարող են սադրանքների դիմել իր նկատմամբ, նա չի կարող հարկ եղածին պէս արդարադատութիւն իրականացնել:

Հ.- Վ. Յարութիւնեանը յայտարարեց, որ քաղաքական սպանութիւնների որոշումներն ընդունել է ՀՀՇ վերնախաւի, մասնաւորապէս, մի խմբի կողմից եւ որ Վանօ Սիրադեղեանը միակը չէր այդ շարքում: Որքանո՞վ էք արժանահաւատ համարում այդ ցուցմունքը:

Պ.- Ինչպէս 1994 թուականին, այնպէս էլ այսօր, ասում եմ, որ Վանօ Սիրադեղեանն, այնուամենայնիւ, գլխաւոր գործող անձը չի եղել: Ցանցագործութիւնների պատուիրատուն միշտ էլ, որ նա է եղել: Կարելի է ասել, որ ոչ թէ ՀՀՇի վերնախաւն է եղել դա, այլ հանրապետութեան այն ժամանակուան իշխանութիւնների վերնախաւը, որի մէջ մտնում էին ՀՀՇի մի քանի գործիչներ:

Հ.- Ըստ ձեզ, ո՞ւմ նկատի ուներ Վահան Յարութիւնեանը, Հիւթլերի, Կեպելսի, Միւլլերի անուններ բուարկելով:

Պ.- Դա յայտարարողին է պէտք հարցնել: Յամենայնդէպս, հասարակութեան ներսում որոշակի չրջանակ է ձեւաւորուել եւ երեսով մարդկանց բնաւորութիւնից ամէն մէկին մի դեր տուել են: Բայց ենթադրութիւններ մի կողմ թողնենք:

Միանգամ ասել եմ եւ հիմա էլ պնդում եմ, որ եթէ կայանար այս գործով անցեալ տարուան Հոկտեմբերի 27ին նշանակուած դատական նիստը, ապա, միանգամայն համոզուած եմ, որ դատարանն անպայմանօրէն որոշում էր կայացնելու դիմել Ազգային Ժողովին Վ. Սիրադեղեանի նկատմամբ խափանման միջոցը կալանքն ընտրելու վերաբերեալ:

Հ.- Ի՞նչն է խանգարում այժմ դա անել:

Պ.- Խանգարում է այն, որ այսօր չկայ Վազգէն Սարգսեանը, որը համաձայնութիւն էր տուել Վ. Սիրադեղեանի կալանքի հարցը խորհրդարանում անցկացնելու մասին:

Հ.- Դուք դրանում վստա՞հ էք:

Պ.- Ես դրանում համոզուած եմ:

Հ.- Այնուամենայնիւ, ի՞նչն է խանգարում Վ. Սիրադեղեանի նկատմամբ փոխելու խափանման միջոցը:

Պ.- Արդէն ասացի, խանգարում են նաեւ այն պաշտօնեաները, որոնք լուրջ հիմքեր ունեն վախենալու, որ նախկին վարչակարգի կատարած յանցագործութիւնների համար իրենք ստիպուած կը լինեն պատասխան տալ: Այդ իսկ առումով նրանք կենսական մահու պայքար են մղում եւ համախմբուել են ամբողջութեամբ: Իսկ միւս րեւեռում նման համախմբուածութիւն եւ վճռականութիւն չկայ:

Հ.- Միւս բեւեռը պէտք է կարծել, որ հասարակութիւնն ու արդարութեան ձգտող ուժե՞րն են:

Պ.- Այդ թուում, ես կ'ասէի, նաեւ՝ Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահը:

Հ.- Որքանո՞վ էք արժանահաւատ համարում Վ. Յարութիւնեանի այն ցուցմունքը, որ երբ 1998ի Յունուարին չձերբակալուեր Արմէն Տէր Սահակեանն ու նրա աւազակախումբը, ապա վերջիններս մահափորձ կ'իրականացնէին Վազգէն Սարգսեանի դէմ:

Պ.- Ես ոչ միայն արժանահաւատ եմ համարում դա, այլեւ, իմ խորին համոզմամբ, եթէ չձերբակալուէր Ա. Տէր Սահակեանի աւազակախումբը, ապա նրանք իրօք նաեւ Վազգէն Սարգսեանի սպանութիւնն էին իրականացնելու: Այստեղ որեւիցէ կասկած լինել չի կարող:

Հ.- Կարծում էք կապ կա՞յ այս դատավարութեան եւ Հոկտեմբերի 27ի դէպքերի միջեւ, թէ՞ բացառում է այդ հնարաւորութիւնը: Միաժամանակ, եթէ 98ին եղել է Վ. Սարգսեանի սպանութեան *սենարիօ*, ի՞նչն էր խանգարում նոյն պատուիրատուներին այն իրագործել մէկուկէս տարի յետոյ:

Պ.- Ամենեւին որեւէ հիմք չունեմ բացառելու այդ կապը: Հակառակը, կան փաստեր, որոնք ուղղակիօրէն խօսում են նման հնարաւորութեան մասին: Մասնաւորապէս ինչո՞ւ բացատրել մի շարք նախկին իշխանաւորների, ՀՀՇի ներկայիս գրգռիչ գործունէութիւնը, ՀՀՇածին կազմակերպութիւնների պահուածքը Հոկտեմբերի 27ի ղէպքերից անմիջապէս յետոյ եւ բաւականին մեծ թափով քարոզչութիւնն այսօր: Նկատի ունեմ նաեւ նախկին նախագահ Լ. Տէր Պետրոսեանին եւ նրա մտերմիկ չրջապատին, որոնց գործունէութիւնը, ես կարծում, թէ սահմանափակուել է միայն Հոկտեմբերի 28ի յայտարարութեամբ: Կարծում եմ, նախաքննութիւնն իրականացնող մարմինը, Գ. Ջհանգիրեանի ղեկավարութեամբ, պարտաւոր է լուրջ վարկածներ առաջադրել ոճրային արարքից յետոյ պաշտպանութեան նախարարութիւնում հրաւիրուած տխրահռչակ խորհրդակցութեան կապակցութեամբ, եւ ստուգել այդ վարկածները:

Ինչ վերաբերում է միւս հարցին, ապա, կարծում եմ, որ դա Հոկտեմբերի 27ի գործի նախաքննութեամբ գբաղուողների համար ամենաչխոտանքային եւ առաջնահերթ ստուգման կարիք գգացող վարկածներից մէկը պէտք է լինի:

Հ.- Վահան Յարութիւնեանը նաեւ անուններ տուեց, այդ թուում ոչ անյայտ Սամուէլ Գէորգեանի անունը: Արդեօ՞ք դատական կամ մեղադրող կողմերը պէտք է որոշակի գործողութիւններով վերաբերմունք դրսեւորեն ամբաստանեալի այդ յայտարարութիւնների նկատմամբ:

Պ.- Ձեզ համար նորութիւն է, որ, ասենք, Վ. Յարութիւնեանը հիմա դատարանում տալիս է Սամուէլ Գէորգեանի անունը: Բայց ինձ համար ամենեւին նորութիւն չէ: Դեռեւս լուսահոգի գլխաւոր դատախազ Հենրիկ Խաչատրեանի ժամանակուանից գիտէի, որ նա միջնորդագիր էր նախապատրաստել նաեւ Սամուէլ Գէորգեանին կալանքի վերցնելու հարցով Ազգային Ժողով մտնելու համար:

Այդ տեսակէտից այսօր բնական է, որ դատարանն ըստ գործող քրէադատավարական օրէնսգրքի, դատաքննութեան րնթացքում յայտնի դարձած եւ մեղադրանքի չրջանակն ընդլայնող փաստերի վերաբերեալ մասնաւոր որոշում կայացնի եւ դիմի դատախազութեանը, որպէսզի այն գրաւուի այդ երեւոյթով: Ասեմ նաեւ, որ դատախազութիւնը նոյնպէս գրկուած չէ նոր քրէական գործ յարուցելու հնարաւորութիւնից, ելնելով երեւան եկած այդ հանգամանքներից:

Հ.- Ի՞նչ էք կարծում, դատարանին Վ. Սիրադեղեանի գործով կը յաջողուի՞ ամբողջութեամբ բացայայտել իրականութիւնը:

Պ.- Հակուած եմ մտածելու, որ ճշմարտութիւնն ամբողջութեամբ կը բացայայտուի, սակայն ժամանակի առումով չեմ կարող ասել, թէ երբ:

«ՀԱՅՈՑ ԱՇԽԱՐՀ»

ԱՆՁՆԱԿԱՆ ՓԱՌԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՊԷՏՔ ՉԷ ՎԵՐ ԴԱՍՈՒԵՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ՇԱՀԻՑ

Նախապէս հաղորդած էինք, որ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան նախագահ Արկադի Ղուկասեան 18 Յունուարին ընդունեց Հ. Յ. Դ. Հայաստանի Գերագոյն Մարմինի անդամ Հրանդ Մարգարեանը:

Ստորեւ կը ներկայացնենք հայրենի *«Հայոց Աշխարհ»* թերթի կատարած հարցազրոյցը Հրանդ Մարգարեանի հետ: Ան հարցազրոյցին մէջ կ'անդրադառնայ այցելութեան, Լեռնային Ղարաբաղի ներքին քաղաքական իրավիճակին եւ այլ հարցերու:

ՀԱՐՑՈՒՄ.- Ո՞րն էր Արցախ մեկնելու նպատակը:

ՊԱՏԱՍԽԱՆ.- Այցը, ինչ-որ առումով, հերթական էր: Ղարաբաղի իրադրութիւնը, տիրող մթնոլորտին մօտիկից ծանօթանալու համար մենք յաճախ ենք մեկնում Արցախ: Առաւել եւս, որ Արցախը, յատկապէս ինձ համար, լոկ տարածք չէ: Ունեցել եմ մի շարք հանդիպումներ ինչպէս մեր կուսակցական ընկերների, այնպէս էլ պատասխանատու եւ ոչ պատասխանատու անձանց հետ: Եւ այդ առումով մասնաւոր իմաստ այս այցելութեան մէջ չեմ դնում:

Հ.- Եթէ չեմ սխալւում, հանդիպել էք նաեւ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան նախագահ Արկադի Ղուկասեանի հետ: Ի՞նչ հարցեր են քննարկուել այդ հանդիպման ժամանակ: Իրո՞ք Դաշնակցութիւնը սատարում եւ պաշտպանում է Արկադի Ղուկասեանի կողմից տարուող քաղաքականութիւնը. նման գնահատականներ եղել են հայաստանեան մամուլում:

Պ.- Այո, հանդիպել եմ Արկադի Ղուկասեանի հետ, ունեցել ենք բաւականին երկար զրոյց: Երկուստեք յայտնուել են մի շարք մտահոգութիւններ, որոշ հարցերում հաստատել ենք միմեանց տեսակէտները, որոշ հարցերում ոչ: Ուեւէ պաշտօնեայի բոլոր քայլերը պաշտպանելու հարց գոյութիւն չունի: Իսկ ընդհանրապէս, Ղարաբաղում ծաւալուող քաղաքական զարգացումների վերաբերեալ Հ. Յ. Դ. Ղարաբաղի կազմակերպութիւնն է որոշում ու ճշդում իր քաղաքականութիւնը:

Մեզ առաւել հետաքրքրում է Ղարաբաղում տիրող ներքաղաքական իրավիճակի հնարաւոր ազդեցութիւնը հիմնախընդրի կարգաւորման վրայ: Կարծում եմ, թէ Ղարաբաղում, թէ Հայաստանում իրավիճակն այնպիսին չէ, որ շատերը փորձում են կռիւ հրահրելով աթոռ ապահովել, հարցեր լուծել: Որոշներն էլ ստեղծուած իրադրութիւնն օգտագործում են իրենց անձնական կամ կուսակցական ասպարէզի համար: Մեզ մտահոգում է, որ յանկարծ այս լարուածութիւնը, ներքին գզվռտոցները չխանգարեն հայ ժողովրդին միասնական ճակատով կարծիք յայտնելու Ղարաբաղի հիմնախնդրի կարգաւորման հարցի վերաբերեալ եւ պատճառ չդառնան հայկական կողմի դիրքորոշումների թուլացման: Հիմնախնդրի կարգաւորման գործում Ղարաբաղի տեսակէտն ունի յատուկ կարեւորութիւն եւ ուզում ենք, որ Ղարաբաղը ցոյց տայ միասնական կարծիք:

Հ.- Հայաստանից դժուար է դատողութիւններ անել Ղարաբաղում տիրող իրավիճակի մասին: Առաւել եւս, որ տեղեկատուութիւնը խիստ հակասական է: Ըստ պաշտօնական տեղեկատուութեան, Ղարաբաղում որեւէ լարուածութիւն չկայ, մինչդեռ, միւս կողմից ահազանգեր են ստացուում, թէ լարուածութիւնը հետզհետէ սրւում է, եւ Ղարաբաղի ժողովուրդն այսօր բաժանուում է երկու ճակատի Սամուէլ Բաբայեանի կողմնակիցներ եւ Արկադի Ղուկասեանի կողմնակիցներ: Ձեր բնութագրմամբ, ինչպիսի՞ն է իրավիճակը:

Պ.- Ղարաբաղում ծագած հարցերը բաւականին երկար նախապատմութիւն ունեն, բայց վերջին ժամանակներս Հայաստանում ստեղծուած իրադրութիւնն ունեցել է իր յատուկ ազդեցութիւնը եւ նոր շեշտադրումներ է դրել այդ ներքին հարցերի վրայ: Եթէ մեզ իբրեւ Հայաստանեան կազմակերպութիւն, որեւէ դեր վերապահուած է, ապա դա միայն լարուածութիւնը թուլացնելու, պատասխանատուութիւնը գիտակցելու կոչերով հանդէս գալն է: Այսօր լրագրողական, քաղաքական կամ անձնական շահերից ելնելով հակադրութիւններ հրահրելու օրը չէ: Որքան էլ, որ դրանք արմատական լուծում են պահանջում այդուամենայնիւ, ցանկացած արտայայտութեան եւ կեցուածքի համար մարդը պէտք է պատասխանատու լինի:

Հ.- Հանդիպե՞լ էք Սամուէլ Բաբայեանի հետ:

Պ.- Այո: Նրա հետ էլ խօսել ենք մեզ հետաքրքրող բոլոր հարցերի շուրջ:

Հ.- Դատելով այդ հանդիպումներից ի՞նչ էք կարծում. կողմերը գիտակցո՞ւմ են պահի պատասխանատուութիւնը եւ պատրա՞ստ են գնալ փոխզիջման կայունութիւնն ապահովելու համար:

Պ.- Չեմ ուզում ասել, որ չեն գիտակցում: Այնուամենայնիւ ամէն ինչի գնահատականը պէտք է տալ կեցուածքից եւ գործելաոճից. ցանկութիւնն այլ բան է, գործնականում դրանք դրսեւորելը բոլորովին այլ բան: Չեմ կարող ասել, թէ Ղարաբաղում ամէն ինչ լաւ է: Բայց նաեւ նկատելի է, որ, բարեբախտաբար, հունը տեղափոխուած է դէպի օրինական, քաղաքական պայքար. այս առումով կարելի է ասել, որ լաւ է: Նաեւ մենք պէտք է սովոր լինենք Ղարաբաղում եւս տեսնել ներքին պայքար, օրինականութեան համար մղուող պայքար: Բայց այդ պայքարի ձեւն ու բնոյթը պէտք է լինի այնպիսին, որ չտանի դէպի ողնաշարը ջարդելուն, անկայունութեան եւ պառակտման: Ոչ ոք չէր կասկածում, որ Ղարաբաղում եւս պէտք է լինեն տեսակէտների, ուղղութիւնների տարբերութիւններ եւ որ այսօր Ղարաբաղում իրօք կայ օրինականութիւն հաստատելու խնդիր, ինչն, ի դէպ, կայ նաեւ Հայաստանում: Հայաստանում էլ հարցերի հարցը այն չէ, թէ ո՞վ է նախագահը կամ վարչապետը, այլ այն, թէ այս պետական կառոյցը պէ՞տք է քրէագերծուի, թէ՞ ոչ, այս պետական կառոյցը պէ՞տք է կաշառակերութիւնից ազատուի, թէ՞ ոչ. իշխանութիւններն էլ պէտք է յստակեցնեն իրենց քաղաքական գիծը: Իրականութեան մէջ իբրեւ ժողովուրդ կորցրել ենք մեզ, որովհետեւ մի կողմից տեսնում ենք, որ իշխանութիւնը, որն առաջինն ինքը պէտք է յարգի օրէնքը, խախտում է այն, իսկ անձերը փոխարինւում են անձերով եւ ոչինչ չի փոխուում: Ծրագրերը չեն գալիս իրենց հաստատելու կամ մերժուելու, այլ գալիս են անձինք փոխարինելու անձանց: Դրա համար էլ պարբերաբար ապրում ենք յուսախաբութիւններ:

Հ.- Ձեր գնահատմամբ, Հայաստանն ի՞նչպէս կարող է մասնակից լինել կամ նպաստել Ղարաբաղի լարուածութեան յաղթահարմանը:

Պ.- Միջամտութիւնը պէտք է լինի այն, որ հանդէս գայ չափի զգացումը չկորցնելու կոչով, հակառակը չի ներուի ժողովրդի կողմից: Միջամտութիւնը պէտք է լինի այս կարգի: Ես այն մարդկանցից չեմ, որոնք Ղարաբաղի հարցի կարգաւորումը համարում են միայն ղարաբաղցիների խնդիրը, դա համայն հայութեան խնդիրն է, բայց Ղարաբաղի ժողովրդի եւ իշխանութիւնների կեցուածքը խիստ կարեւոր է: Պէտք չէ Ղարաբաղում ու Հայաստանում որեւէ հարց առաւել կարեւոր դասւի, քան հիմնախնդրի կարգաւորումը:

Հ.- Այսինքն Ղարաբաղում հիմա անձնական փառասիրութիւնները առաւել վե՞ր են դասւում քան հիմնախնդրի կարգաւորումը:

Պ.- Այդպէս չէի ասի, պարզապէս պէտք չէ բարձրացնել մի հարց եւ դրան տալ աւելի մեծ կարեւորութիւն, քան Ղարաբաղեան հարցի լուծումը: Մտահոգութիւնս բխում է այս անորոշութիւնից ու խառնաշփոթութիւնից:

Հ.- Ղարաբաղում բռնապետութեան հաստատման վտանգ տեսնո՞ւմ էք:

Պ.- Ոչ թէ հաստատման վտանգ եմ տեսնում, այլ կարող է թէ Հայաստանում եւ թէ Ղարաբաղում բռնապետութիւն հաստատելու փորձ արուել, բայց վստահ եմ, որ չի հաստատուի:

«ՀԱՅՈՑ ԱՇԽԱՐՀ»

ՓՈԽԱԴԱՐՁ ՄԵՂԱԴՐԱՆՔՆԵՐԻ ՏՐԱՄԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Ստորեւ կը ներկայացնենք յօդուած մը, որ կանդրադառնայ Հայաստանի ներքին քաղաքական առօրեային մէջ տիրող անվստահութեան մթնոլորտին, եւ մանաւանդ իշխանութիւններ - ընդդիմութիւն բաւական լարուած յարաբերութիւններուն:

Մեզանում «բարի» աւանդոյթ է դառնում այն փաստը, որ օրուան իշխանութիւնը իր քաղաքական հակառակորդներին մեղադրում է ահաբեկչութեան մէջ, իսկ քաղաքական ընդդիմութիւնն, ընդհակառակը, նման մեղադրանքներ է ներկայացնում իշխանութեանը կամ նրա առանձին ներկայացուցիչներին:

Փոխադարձ մեղադրանքները քաղաքական պայքարի ինչ-որ մի հանգրուանում յանգեցնում են ձերբակալութիւնների ու դատավարութիւնների ծանօթ դիպաշարների խաղարկմանը, որոնց արդիւնքում, դժբախտաբար, ճշմարտութիւնը չի բացայայտւում, այլ տեղի է ունենում հարցի բուն էութեան շրջանցում նրա քաղաքականացման միջոցով: Ստեղծուում է այն տպաւորութիւնը, որ կարծես քաղաքական ուժերը զբաղուում են փոխադարձ վրէժխնդրութեամբ ու եթէ նրանք դրսեւորեն փոխադարձ հանդուրժողականութիւն ու մոռանան անցեալը, ապա ամէն ինչ կ'ընկնի իր բնականոն հունի մէջ:

Իրականում խնդիրն այն է, որ ոչ մի քաղաքական ուժի դեռեւս չի յաջողուել միւսից վրէժ լուծել կամ էլ վերականգնել հակառակորդի վրէժխնդրութեան արդիւնքում իր սասանուած հեղինակութիւնը: Պատճառն այն է, որ քաղաքական խաղադաշտը դժբախտաբար թոյլ չի տալիս խաղի կանոնների շրջանակում կոլ խփել հակառակորդի դարպասը անմիջապէս չստանալով համարժէք պատասխան: Քանի որ բացակայում են խաղի կանոնների պահպանման իրական մեքանիզմները եւ դատաիրաւական ոլորտը չափազանց քաղաքականացուած է, ապա ամէն ինչ յանգում է պարզ, բայց արգահատելի երկընտրանքի առաջացմանը կամ փորձել առաւելագոյնս վրէժխնդիր լինել քաղաքական հակառակորդից, կամ էլ առաւելագոյնս հանդուրժել վերջինիս անօրինականութիւնները երկու դէպքում էլ շրջանցելով օրէնքն ու օրինականութիւնը:

Մինչդեռ խնդիրը հէնց օրինականութեան վերականգնման մէջ է եւ հէնց վերջինիս բացակայութիւնն է յանգեցնում երկու ծայրայեղօրէն հայկական մօտեցումների առաջ գալուն, որը քաղցկեղով հիւանդին բուժելու համար առաջարկուող Փենեսելինի եւ սթրեփթոմիսինի հաւասարապէս անպտուղ ու անօգուտ հակաթէզ է յիշեցնում: Ի՞նչ տարբերութիւն, թէ այդ դեղահատերից ո՞րը կ'ընդունի մեր հիւանդը, ի՞նչ տարբերութիւն, քաղաքական մրցակիցները կը դառնան ծայրայեղօրէն յարձակողական, թէ՞ չափազանց բարի ու յարմարուողական: Երկու դէպքերում էլ նրանք տուժում են եւ անօրինական հաշուեյարդարի, եւ անօրինական հանդուրժողականութեան դրսեւորման պարագայում: Տարբերութիւնը միայն այն է, որ առաջին դէպքում հարուածը կրում է մրցակիցը, իսկ երկրորդ դէպքում ողջ երկիրը: Աւելին, չպատժուելու դէպքում անօրինականութեան ուղին բռնած ուժը ներքնապէս այնպէս է փչանում ու քայքայւում, որ վտանգաւոր է դառնում ողջ հասարակութեան համար: Եւ այդ դէպքում նշանակութիւն չունի թէ ի՞նչ գաղափար է դաւանում յաղթողը եւ ի՞նչ նպատակ է հետապնդում պարտուողը, որովհետեւ առաջ են գալիս երկու հակահամակարգեր, որոնք եւ իրենց ներսում, եւ իրենցից դուրս գործում են շրջանցելով օրէնքը, նորմը, խաղի կանոնը:

Ուրեմն չկայ եւ չի կարող լինել անհանդուրժողականութեան կամ հանդուրժողականութեան հակաթէզ, եթէ բացակայում է կարգաւորման մեքանիզմը եւ օրէնքի, եւ նրա գործադրման աշխատակարգերի տեսքով: Այս հարցադրումից էլ բխում է նախկինների ու ներկաների փոխյարաբերութիւնների կարգաւորման եւ անհիմն վրէժխնդրութեան կամ բացայայտ աչքակապութեան յաղթահարման միակ բանաձեւը յանցագործութիւնը, երբ էլ այն իրականացուած լինի, պէտք է անպայմանօրէն բացայայտուի ու արժանանայ համապատասխան պատժի: «Եկէք այսօր դուք մեր արածները փակէք, որպէսզի վաղը մենք ձեր արածները լուսաբեան մատնենք» հարցադրումը հաւասարապէս անընդունելի է եւ իշխող, եւ ընդդիմադիր ուժերի, եւ յանցաւոր, եւ անմեղ գործիչների համար: «Եկէք այսօր բացայայտենք ձեր յանցանքը, որպէսզի վաղը հնարաւորութիւն ունենք բացայայտելու նաեւ մերը» հարցադրումը տուեալ պարագայում միակ, իրապէս ճշմարիտ քաղաքացիական դիրքորոշումն է, որի իրականացման համար հարկաւոր է ունենալ անգամ մերձաւորին զոհաբերելու քաջութիւն:

Այդ առումով ներկայումս դժուարին կացութեան մէջ է յայտնուել քաղաքական ամբաստանութիւնների առաջ կանգնած ՀՅԴն: Նա լռում է, լռում է նաեւ «Արմատի» առաջնորդ Բ. Արարքցեանը, լռում է նախկին նախագահ Լ. Տէր Պետրոսեանը: Մինչդեռ նրանք պարտաւոր են այսօր խօսել, պարտաւոր են ընդունել մեղադրանքները կամ էլ սահմանագատուել արդէն ոչ թէ անհատի, այլ քաղաքական կուսակցութեան հասցէին հնչող ամբաստանութիւններից: Այսօր ոչ ոք չի պատրաստւում նրանցից վրէժխնդիր լինել, այլ պահանջում է միայն մի բան չկիրառել երկակի մօտեցումներ եթէ կարող էք մեղադրել ուրիշներին, ապա կարողացէք պատասխանել նաեւ ուրիշների մեղադրանքներին:

ՍԱՐԳԻՍ ԳԷՈՐԳԵԱՆ

«Հայոց Աշխարհ»

գրականություն եւ մշակոյթ

ՁԵՐՄ ՈՒ ՀԱՊՈՐԴԱԿԱՆ ԿՏԱԻՆԵՐ՝ ԱԺԻԱԼ ՅՈՒՅԱՍԱՐԱՇԻՆ ՄԷՋ

Հայրենի գեղանկարիչներէն շատեր հակուած են ներկան որոնելու անցեալին մէջ: Անոնք ի մասնաւորի կը չօշափեն միջնադարեան եւ կամ դիցարանական թեմաներ, ուր սակայն կը դրսեւորեն մեր ժամանակի չունչն ու ոգին ինչպէս՝ Էդուարդ Խարազեան, Ռուբէն Արովեան, Վահրամ Դաւթեան, Սամուէլ Գարեգինեան, Աշոտ Մարտիրոսեան եւ այլն: Այս խումբին կը պատկանի նաեւ Յարութիւն Յակոբեան, որուն հերթական մէկ անհատական ցուցահանդէսին բացումը տեղի ունեցաւ. Ուրբաթ 21 Յունուարի երեկոյեան ժամը 6:00ին. «Աժիայ» ցուցասրահին մէջ (Համրա):

Նմուշ մը՝ Յարութիւն Յակոբեանի գործերէն

Յարութիւն Յակոբեան ծնած է 1962ին, Երեւան: Գեղանկարչական նախնական կրթութիւնը ստանալէ ետք Երեւանի գեղարուեստական ուսումնարանէն ներս, կը մեկնի Լիթվանիա, ուր վիմատպութեան եւ փորագրութեան դասընթացքներու կը հետեւի Վիլնուսի գեղարուեստական ակադեմիայէն ներս: Ապա վերադառնալով հայրենիք՝ կ'ընդունուի Երեւանի գեղարուեստաթատերական բարձրագոյն հիմնարկը, զոր կ'աւարտէ 1991ին: Յարդ անոր գործերը Հայաստանէն դուրս ցուցադրուած են նաեւ Մոսկուայի, Փարիզի, Մարսէյի, Վարշաւայի, Ամսթերտամի եւ այլ քաղաքներու մէջ:

Յարութիւն Յակոբեանի ցուցադրութեան դրուած չուրջ երեք տասնեակ ստեղծագործութիւնները կարելի է բաժնել երկու խումբերու՝ անկեղծ ընութիւններ եւ խորհրդանշապաշտական ոգիով իրագործուած երկեր:

Այս վերջիններս յաճախ ունին «էքլեքթիք» բնոյթ, միահիւսուած՝ միջնադարեան միջավայրի եւ կերպարներու հետ: Արուեստագէտը երբեմն օգտագործած է, վերածնունդի ներկայացուցիչներու ստեղծագործութիւններէն բաժիններ (ինչպէս է, օրինակ, Պոթիչելլիի պարագան)՝ սակայն հաղորդելով անոնց սեփական մեկնաբանութիւն ու ժամանակակից հնչեղութիւն:

Յարութիւն Յակոբեան ինք իր արուեստին մասին կ'ըսէ. «Ամէն մէկը երեւակայութիւն մըն է, ուր պատկերը կը ճանդիպի վերացականութեան, երաժշտութիւնն ու լոյսը կը ճանդիպին կործանիչ ուժին, մշակոյթը կը ճանդիպի իաւարին, եւ բնութիւնը պարապութեան»: Այս բոլորը սակայն իրարու հանդէպ հակադրամիասնական կապի մէջ կը գտնուին եւ կը ճգտին ներդաշնակութեան:

Ուժի դրսեւորումներ (որոնք ի յայտ կու գան ասպետներու, ցուլերու եւ մասնաւորաբար ձիերու կերպարներով) առանց հակադրուելու կեղեցիկին, վեհի գոյացողութեամբ կ'օժտեն արուեստագէտին ստեղծագործութիւնները:

Յարութիւն Յակոբեանի արուեստը թաթաւուն է նաեւ մանիերիզմէ հեռու այնպիսի թատերայնութեամբ, որ յատուկ է յետխորհրդային կերպարուեստագէտներու ընտրանիի մը, որոնք իրենց արուեստով կ'արտացոլեն ժամանակակից յետխորհրդային կեանքի «անհեթեթ» կացութիւնը:

Յարութիւն Յակոբեանի արհեստավարժ բարձր մակարդակով իրագործուած գործերը ջերմ են ու հաղորդական, այնքան, որ ակնդիրը կը տրամադրուի փոխադրուելու ոգեղէն ոլորտներ:

ՄՈՎՍԷՍ ԾԻՐԱՆԻ

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՊԱՌՇԵԱՆՆԵՐ ԵՆ ՀԱՐԿԱՒՈՐ

«Հայեացք Երեւանից» հայրենի ամսագիրը հետաքրքրական «զրոյց» մը ունեցած է արձակագիր եւ հրապարակախօս Անահիտ Սահինեանի հետ: Ստորեւ կ'արտատպենք մեզ հետաքրքրող այն հատուածը, որ կը վերաբերի երիտասարդ գրողներու յարուցած հարցերուն:

ՀԱՐՑՈՒՄ.- Տիկին Անահիտ, դուք երկար եւ արգասաւոր ճանապարհ անցած գրող էք, տարբեր ժամանակների մէջ էք ապրել ու ստեղծագործել: Ահա թէ ինչու հետաքրքրական է իմանալ ձեր կարծիքը գրական նոր սերնդի, նրա ստեղծագործական որոնումների մասին: Եթէ աւագի իրաւունքով երեք խորհուրդ տալու լինէիք երիտասարդ գրողներին, որո՞նք կը լինէին դրանք:

ՊԱՏԱՍԽԱՆ.- Ես երիտասարդներին խորհուրդներ տալու իրաւունք ինձ չեմ վերապահում: Կարծում եմ նրանք դրա կարիքը չունեն էլ: Ես կարող եմ միայն գրողի ու գրականութեան դերի մասին իմ դաւանած համոզմունքներից խօսել, որոնց նկատմամբ տարակուսանքներ չունեմ: Սոլորութիւն եմ համարում դրսերից ներմուծուած գրական այն քարոզչութիւնները, որ գրական մերօրեայ «առաջնորդներից» ոմանք սերտել ու քարոզում են, եւ ցաւում եմ երիտասարդ ստեղծագործողների շրջանում հետեւողներ ունեն: Ըստ այդ քարոզչութեան արուեստը, այդ թւում գրականութիւնը , պէտք է լինի ինքն իր համար («արուեստ արուեստի համար» կրկին յարութիւն առած գաղափարը), ուր արուեստը այդ թւում գրականութիւնը, *ուտիլիտար* նպատակներ պէտք չէ հետապնդի, պէտք չէ ծառայի ինչ-որ բանի: Նա գործ չունի ազգային, հասարակական, քաղաքական խնդիրների հետ: Եւ պէտք է ինքն իր մէջ փակուի ու զբաղուի միայն գրականութեամբ: Պատկերացնել իսկ հնարաւոր չէ, թէ այդ ինչու: Ամէն ժողովրդի արուեստ, նաեւ գրականութիւն, իր պատմական ընթացքն ունի հիւսւել ժողովրդի պատմական ճակատագրի հետ, ծառայել իր ժողովրդին առաջին հերթին:

Հ.- Բայց մի՞թէ ոեւէ մէկը կարող է անտեսել այդպիսի անառարկելի. ապացուցման կարիք չզգացող մի ճշմարտութիւն:

Պ.- Նորերն այդ չեն ընդունում: Նրանք իրենց առջեւ այլ խնդիր են տեսնում հասնել համաշխարհային չափանիշների, դուրս գալ համաշխարհային ասպարէզ, գտնել համաշխարհային ճանաչում: Նրանց եթէ հաւատալու լինենք, Նարեկացին ու Չարենցը համաշխարհային ճանաչման չեն հասել, որովհետեւ համաշխարհային չափանիշներից ցածր են: Նրանց եթէ հաւատալու լինենք, Թումանեանը համաշխարհային չափանիշներուն չի բաւարարում. այդ իսկ պատճառով համաշխարհային ճանաչման չի հասել, աշխարհը նրան չի ճանաչում: Բայց ահա գերմանացի Կրիմմ եղբայրներին աշխարհը ճանաչում է, նշանակում է համաշխարհային չափանիշներին բաւարարում են: Ինչ փոյթ, որ Թումանեանի հեքիաթները հանճարի կնիք են կրում, իսկ Կրիմմ եղբայրների հեքիաթները թումանեանական թարգմանութիւններով գերազանցում են բնագրին: Նրանց եթէ հաւատալու լինենք կարելի է գրել հայերէն, լինել հայ գրող, առանց մայրենի գրականութեան իրազեկութեան, առանց գիտենալու, թէ հայոց գրական անդաստանում իրենցից առաջ ինչ է եղել: Նրանք համաշխարհային դասական գրականութեան իրազեկութիւնը նոյնպէս պարտադիր չեն համարում, գտնում են, որ դա էլ իր դարն ապրել, անցել, անցել-գնացել: Այ, ուրիշ բան է քաֆքան ու նրա կողքին քնդացող նոյնատիպ մի երկու անուն եւս: Բաւական է իրացնես նրանց նիւթն ու գրական հնարանքները եւ կը յայտնուես նրանց կողքին միջազգային ասպարէզի վրայ: Թէ չէ հա՞, Պռոշեան...

Ես կ'ասէի այո, Պռոշեան: Պռոշեանական ցեցերն այսօր աւելի կատաղի են, ինչպէս կատաղում է հիւանդութեան յաղթահարուած յարուցիչին յաջորդած յարուցիչը: Այո, Պռոշեան, որի միկիտանսաքոները գրաւել են խորհրդարանը. բազմել իշխանական աթոռներին:

Այսօրուան Պռոշեաններ են, այո, հարկաւոր: Աշխարհին պէտք են այսօրուան Պալզաքներ, Հիւսկոներ, Տիքընսներ, Չեխովներ, Թոլըսթոյներ ու Տոսթոյեւսքիներ: Մարդկութիւնը հոգեւոր քաղցից հիւծուել է:

Օրէնքի գերակայութիւնը, որ այսօր քըմբկահարւում է, փրկութիւն չէ: Կաշառակերութիւնը, ոճրագործութիւնը, բարոյազրկութիւնը ոչ պակաս մոլեգնում են հէնց այն երկրներում, որտեղ վաղուց իբրեւ թէ հաստատուել ու իշխում է օրէնքի գերակայութիւնը:

Աշխարհին, մարդկութեանը, ժողովուրդներին կործանում է տանում հոգեկան քաղցը:

Հ.- Իսկ դուք, տիկին Անահիտ, ձեր ստեղծագործական ճանապարհին յատկապէս ումի՞ց էք գրական ու կեանքի դասեր առել: Գիտեմ, որ մեր գրականութեան մեծերից շատերի հետ կանութեան մեծերից շատերի հետ շփուելու, հաղորդակցուելու, գուցէ նաեւ բարեկամութիւն անելու առիթ ու երջանիկ հնարաւորութիւն էք ունեցել:

Պ.- Մեր գրական մեծերը մեզ գրական անդաստան նոր ոտք դնողներիս ընդունում էին սիրով, գուրգուրանքով, ասես սպասում էին մեր գալուն: Թէեւ զարհուրելի ժամանակներ էին 36-37 թուականները: Չկային Չարենցը, Բակունցը, Մահարին, առաջատար գրողների ստուար մի խումբ նետուել էր բանտերն ու տաժանավայրերը: Ովքեր մնացել էին ասպարէզի վրայ Իսահակեան, Դեմիրճեան, Զօրեան, Սարեան. Չարեան, միջին ու երիտասարդ սերընդի գրողներ, համախմբուած էին Գրողների Միութեան յարկի տակ, ուր նաեւ շատ վատ բաներ էին տեղի ունենում վերեւներից պարտադրուած ջարդարարութիւն, այսպէս կոչուած գաղափարական հողի վրայ ջարդարարութեան իրար յաջորդող արշաւներ, այսուայն անուան տակ պայքար *ապոլիտիզմի* դէմ. պայքար աշխարհաքաղաքացիութեան դէմ, ուրիշ բան չլիներ պայքարը ազգայնականութեան դէմ կար ու կար: Սրանով հանդերձ առկայ էին գրողների ամէնօրեայ շփումներն իրար հետ Գրողների Միութեան յարկի տակ գրական խնդիրների շուրջը ասուլիսներ, գրքերի քննարկումներ, բանավէճեր (յիշում եմ սուր բախումները Դեմիրճեանի «Վարդանանք» եւ Թափալճեանի «Պատերազմ» վէպերի շուրջը), որոնց մասնակցում էին աւագ, միջին, կրտսեր սերնդի գրողները:

Հաւատացած եմ, որ երիտասարդ գրողների համար այս ասուլիսները համալսարանական կրթութիւնից ոչ պակաս դեր էին խաղում նրանց իբրեւ գրողի ձեւաւորման խնդրում: Շփումներն ամէնօրեայ էին եւ բոլորի հետ: Իմ սերնդի որ գրողին էլ հարցնէք կ'ասեն, որ մտերիմ են եղել ժամանակի բոլոր մեծերի հետ սկսած Իսահակեանից, Դեմիրճեանից, Չարենցից: Այդտեղ պարծենկոտութիւն մի փնտռէք: Իրօք այդպէս էր, կային խմբաւորումներ ու խմբակային պայքարի կոչուած գզվռտոցներ նոյնպէս «տաղանդների բաշխման հողի վրայ», որին նաեւ առիթ էր տրւում, բայց եւ վերահսկըւում վերեւից, բանը չէր հասնում իրար յօշոտելուն: Իշխողը, առերես գոնէ, հանդուրժողականութիւնն ու փոխադարձ յարգանքն էր: Իսահակեանի, Դեմիրճեանի, Զօրեանի, միւս նշանաւոր դէմքերի հետ ունեցած շփումներից իր ստացածի մասին կարող է ասել իմ սերնդակիցներից ամէն մէկը: Մեր այդ մեծերը անասելի մատչելի էին մեզանից ամէն մէկի համար: Իսահակեանը համաժողովրդական պաշտամունքի առարկայ էր: Բայց նրա դռները բաց էին ամէն բախողի առջեւ. օրուան ամէն ժամի: Իմ ու Սիլվայի խելքին մէկ էլ փչում էր «Գնանք Վարպետին տեսնենք»: Վեր էինք կենում գնում առանց զանգահարելու եւ մեծ բաւականութիւն ստացած հեռանում: Ի՞նչ բախտաւորութիւն էր նրանց հետ շփումը եւ ի՞նչ վայելք էր, որից քաղում էր մեզանից ով ինչ եւ ինչքան կարողանում էր:

Հ.- Համաձա՞յն էք, որ ձեր սերնդի համեմատութեամբ շատ առումներով աննախանձելի է այսօրուան երիտասարդ ու միջին սերնդի գրողների վիճակը. բացի նրանից, որ տպագրելու հնարաւորութիւնները շատ սուղ են. տպագրելու դէպքում էլ. միեւնոյն է. ընթերցող գրեթէ չկայ: Չկան այն շփումները. այն մթնոլորտը. որի մէջ ստեղծագործել. ձեւաւորուել, հասունացել էք դուք եւ ձեր սերնդի գրողները: Ի՞նչպէս. ուրեմն, նրանք հասարակութեանը ներկայանան. նկատուեն, ճանաչուեն. գնահատուեն. ստեղծագործական ոգեւորութիւն ապրեն. նոր լիցքեր ստանան:

Պ.- Ի՞նչպէս էին ապրում, ստեղծագործական լիցքեր ստանում, ստեղծագործում, ասպարէզ իջնում, ճանաչում ստանում հայ գրողները մինչ խորհրդային ժամանակներում: Նոյնն է վիճակուած այսօր թէ հներին, թէ նորերին: Մեղքը չհեռացնենք մեզանից: Առնուազն մանկամտութիւն է, եթէ ոչ ինքնախաբէութիւն մեծահամբաւ գրողի մամուլում արած այն յայտարարութիւնը, թէ գրելու մղումներ չունի, ոմանք ասում են, թէ գրում են միայն իրենց համար, ոմանք էլ՝ ասում են, թէ գրում են միայն ապագայի համար: Ես կարծում եմ, որ գրողը գրում է իր ժամանակակիցների համար, ինչպէս որ Շեքսպիրը, Բալզակը, Դոստոեւսքին, Թոլսթոյը, Չարենցը, Բակունցը, Թումանեանը, Իսահակեանը, Դեմիրճեանը, Զօրեանը, Սարեանը, Ահարոնեանը, Մուշեղ Գալշոյեանը, Վահէ Քոչարը, Վահագն Դաւթեանը, Հրաչեայ Քոչարը, Վարդան Գրիգորեանը, Վարդան Հակոբեանը, Վարդան Մալաքեանը, Վարդան Ոսկանեանը, Վարդան Տիգրանեանը, Վարդան Ջուլհակեանը, Վարդան Ղազարեանը, Վարդան Ղուկասեանը, Վարդան Ղուկասեանը, Վարդան Ղուկաս

ՀԱՄԱԳՏԱԿԱՆ

ԻՏԱԼԻՈՅ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՎՏԱՆԳՈՒԱԾ ԺԱՌԱՆԳՈՒԹԻՒՆԸ

ԱՄԲՈՂՋ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴ ՄԸ ԳՈՐԾԻ ՊԷՏՔ Է ԼԾՈՒԻ ԱՐՈՒԵՍՏԻ ԻՐ ԳԱՆՁԵՐԸ ՊԱՇՏՊԱՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԲՆՈՒԹԵԱՆ ԱՂԷՏՆԵՐՈՒ ԵՒ ԺԱՄԱՆԱԿԻ ԱՒԵՐԻՆ ԴԷՄ

«Այն բաները, որոնք մահկանացուի վախճան չեն ապրիր, արագօրէն իրենց վերջը կը գտնեն» - բանաստեղծ Փիեթրօ Արեթինօ. 1512:

Մրջիւններ փորած են 16րդ դարու հաշուետետր մը, Հռոմի Ախտաբանութեան Հիմնարկին թանգարանին մէջ:

Սիկիլիոյ ծովափին ձկնորսներ իրենց ուրկանը կը քաշեն եւ կը տեսնեն. որ 2200 տարուան յունական արձան մը «որսացած» են: Անքոնայի նաւահանգիստին մէջ բանուորներ գետինը կը փորեն կառատուն մը կառուցելու համար եւ կը յայտնաբերեն 600 թուականի պատկանող շտեմարաններ: Վենետիկի օդակայանին մէջ ծառայող մեքենագէտ մը ազատ ժամերուն կառոյցին մերձակայ տարածքները պտտելու ընթացքին հռոմէական մետաղադրամ մը կը տեսնէ գետինը. կը ծռի ու կը վերցնէ գիտնալու համար, թէ Կալպա կայսեր կողմէ 68 թուականին հատուած հազուագիւտ դրամ մըն է: Այս բոլորը բնական երեւոյթներ են Իտալիոյ մէջ:

Գեղանկարներ, պալասներ. եկեղեցիներ. աշտարակներ եւ որմնադիրներ, ձեռագիրներ. կամուրջներ եւ պարտէզներ, էթրիւսքեան դամբարաններ. յունական տաճարներ. կանուխ քրիստոնէական մատուռներ, հռոմէական յաղթական կամարներ...: Իտալիան տէր է անսպառ գանձի մը, հազարաւոր տարուան ժառանգութեան մը: Թանգարանները պարզապէս նմուշներ կը ցուցադրեն: Ինչպէս իտալացիք հակամէտ են ըսելու ամբողջ երկիրը թանգարան մըն է:

Սակայն Իտալիոյ գանձերը գոյապայքար կը մղեն: Ամէն տեսակ արուեստի գործեր կը դիմագրաւեն անվերջ սպառնալիքներ. հրդեհ, ողողում, երկրաշարժ, դիւանագիտական խոչընդոտներ եւ փտածութիւն, կենսոլորտային վտանգներ, ինչպէս խոնաւութիւն, կիզիչ լոյսեր. խճողուած փողոցներէ բարձրացող ծուխեր. գիրքերու էջեր ուտող ցեցեր. օդին մէջ թափառող քիմիական նիւթեր. որոնք քարերը կը ծակծկեն եւ աղեր, որոնք զանոնք կը մաշեցնեն: Ճարտարարուեստականացումի եւ զանգուածային զբօսաշրջութեան ազդեցութեան դիմաց նիւթական աղբիւրներու չգոյութիւնը եւ նոյնիսկ անտարբերութիւնը իրենց աւերը սկսած են գործել:

Աշխարհը աղէտներու կը հակազդէ սրտաբուխ նուիրատուութիւններով: Սակայն միջազգային ուշադրութեան արժանացող իւրաքանչիւր գլուխ գործոցի դիմաց արուեստի հազարաւոր գործեր յուսահատական վիճակի մէջ կը գտնուին:

Այսուհանդերձ գոյութիւն ունի «լուռ բանակ» մը, որուն առօրեային մաս կը կազմէ Իտալիոյ արուեստի ժառանգութեան փրկութիւնը: Վերջին չորս տարիներուն ընթացքին նոր գաղափարներ, օրէնքներ եւ հիմնադրամներ աւելի լաւ ապագայի մը յոյսը կը ներշնչեն: Իսկ արդիւնքը աւելի յատկանշական է, քան յունական արձանի մը կամ հռոմէական մետաղադրամի մը յայտնաբերումը:

Ս. ՖՐԱՆՍԻՍԻ ՄԱՏՈՒՌԸ

Ասսիսիի մէջ Ս. Ֆրանսիսի միջնադարեան մատուռին ներքին կամարները կործանեցան 1997ի Սեպտեմբերին, երբ իրերայաջորդ երկրաշարժեր հարուածեցին շրջանը: Գետին թափեցան հսկայական լուսաւոր որմնանկարներ, սուրբերու եւ առաքեալներու փողփողուն բանակ մը, որ իրագործուած էր Վերածնունդի կանուխ շրջանի վարպետներ Ճիոթթոյի եւ Չիմապուէի կողմէ: Անոնց անհամար փշուրները զգուշութեամբ հաւաքուեցան զանոնք վերամիացնելու յոյսով: Մասնագէտներէ եւ կամաւորներէ բաղկացած խումբ մը կը փորձէ վերակազմել *փազըլը*:

Արուեստի գործեր իրենց հեղինակներուն նման, ֆիզիքական բազմաչարչար կեանք մը կ'ապրին: Յանկութեան պահու մը ծնունդ առած գործեր արկածներու կը հանդիպին եւ կը վերապրին, կը սպառին, դանդաղ կը ծերանան եւ նոյնիսկ մահ կը դիմագրաւեն: Վերանորոգողներ իրենց կեանքը կը նուիրեն օգնելով, որ անոնք գէթ պատուով ծերանան: Սակայն անոնք պատրանքներ չեն հիւսեր եւ միշտ կը գիտակցին, թէ իրենց աշխատանքին արդիւնքը միայն մօտաւոր է:

«Սկիզբը իսկապէս շփոթի մատնուած էինք: Բոլոր բեկորները իրարու կը նմանէին: Սակայն երեք օր ետք արդէն կը տեսնէինք տարբերութիւնները: Որքան աւելի աշխատիս, այնքան աւելի կը տեսնես տարբերութիւնները», կ'ըսէ Ս. Ֆրանսիսի տաճարին որմնանկարներուն վերանորոգութեան պատասխանատուն: Օրինակ, կարմիր գոյնի վրայ փետրաւոր սպիտակ գիծերը Չիմապուէի վրձինին կը պատկանին. իսկ կապոյտի վրայ երեւցող աւելի շեշտուած ճերմակները Ճիոթթոյի: Եթէ խոչընդոտներ չյայտնուին, Ս. Ֆրանսիսի որմնանկարներուն վերանորոգութիւնը կրնայ աւարտիլ երեք տարիէն: Սակայն նոյնիսկ աւերուած մատուռն ու այլ կոթողներ վերականգնելու համար նիւթական բաւարար աղբիւրներ գոյութիւն չունին: Ամբողջ գիւղեր քանդուած են երկրաշարժերուն պատճառով եւ մարդիկ շարժական բնակարաններու մէջ ապաստանած են: Անոնք հարց կու տան. թէ արդեօք արուեստի գործերու վերանորոգութիւնը իրենց համար նոր բնակարաններ կառուցելէ աւելի կարեւո՞ր է:

ԲԱԶՄԱՉԱՐՉԱՐ ՊՈՄՊԷՅԸ

Աւերակներով հարուստ այս երկրին մէջ Պոմպէյը ամէնէն հռչակաւորն է: Անիկա նաեւ աշխարհի ամէնէն ուշագրաւ հնագիտական վայրերէն է: Կատարելապէս պահպանուած քաղաք մը, որ ժամանակին աւելի քան 10 հազար բնակիչ ունէր: Ք.Ե. 79 թուականին Վեսուվիուս լերան հրաբխային ժայթքումներուն տակ թաղուած քաղաքը այժմ անգամ մը եւս կը թաղուի տարեկան 2 միլիոն այցելուներու ոտքերուն տակ, որոնք կը դիտեն սալարկուած փողոցներուն մէջ հիանալով որմնանկարներու եւ հրաբխային ժայթքումներէ խոյս տուած սարսափահար զոհերու կմախքներու վրայ:

Աւելի քան 2,5 դար անցած է Պոմպէյի յայտնաբերումին օրէն: Այժմ անիկա քամուած նարինջի տպաւորութիւն կը ձգէ: Պեղումները կանգ առած են տարիներէ ի վեր, հանրութեան դիմաց բացուած տարածքները հետզհետէ փոքրացած են, մինչ այցելուներու թիւը աստիճանաբար բարձրացած է: Քաղաքը հրաշալի վայր մը եղած ըլլալու է ժամանակին, սակայն կոտրուած խեցեղէն իրերը միօրինակ կը թուին ամէն քայլափոխի, իսկ «Խորհրդաւոր ապարանք»ին հռչակաւոր որմնանկարները մաշած ու կեղտուրուած են:

Սակայն Պոմպէյը շուտով պիտի սկսի վերակենդանանալ, շնորհիւ դրամի աննւսխընթաց հոսքի մը: Յարդ քանգարաններու եւ հնադարեան կոթողներու մուտքի տոմսերէն գոյացած գումարները կը փոխանցուին Իտալիոյ կառավարութեան, որ զանոնք կը բաժնէ բոլորին միջեւ: Ասկէ կ'օգտուէին առաւելաբար փոքր վայրերը, որոնց եկամուտը չնչին էր: Սակայն մեծագոյն տուժողները հսկայական վայրերն էին: Պոմպէյը տարեկան 8 միլիոն տոլարի եկամուտ կ'ապահովէ մուտքի տոմսերէն. անիկա հազիւ 2էն 3 միլիոն տոլար կը ստանայ իր ծախսերուն համար: Այս պատճառով է, որ ուղեցոյց նշաններ եւ քարտէսներ չկան վայրին տարածքին, եւ ուր նոյն պատճառով դադրած են պեղումները: Այժմ, երբ Իտալիոյ մշակոյթի նախարարութիւնը որոշում կայացուցած է իւրաքանչիւր վայրի յատկացնելու իր ապահոված եկամուտը, կացութիւնը փոխուած է. կը նախատեսուի, որ Պոմպէյը ինքնաբաւ դառնայ եւ պեղումները վերսկսին:

«Գեղեցիկ արուեստները Իտալիոյ բնական հարստութիւնը կը կազմեն: Սակայն բաւարար շահարկումներ չեն կատարուած այս մարգին մէջ: Արուեստները տնտեսութեան նիւթական աղբիւրները ցամքեցնող բնագաւառ մը կը նկատուէին: Հետեւաբար շահարկումները նուազագոյն մակարդակի վրայ կը պահուէին», կը բացատրէ մասնագէտ մը: Պետութիւնը իր տարեկան պիւտճէին հազիւ 1 առ հարիւրը կը յատկացնէր արուեստներու եւ նուազագոյն կարեւորութիւնը կ'ընծայէր անոր: 1995ին, երբ Ուոլթըր Վեթրոնի ստանձնեց մշակոյթի նախարարի պաշտօնը, ստեղծեց ազգային վիճակահանութիւն մը, որուն հասոյթը ամբողջութեամբ պիտի յատկացուէր արուեստներու: 1997ին վիճակահանութենէն գոյացաւ 200 միլիոն տոլար, որ մշակութային կոթողներու վերանորոգութեան յատկացուած պետական պիւտճէին կրկնապատիկն էր: Աւելին. իտալացիներուն վճարած տարեկան տուրքի օրէնքը թոյլ կու տայ, որ անոնց մէկ մասը յատկացուի գեղեցիկ արուեստներու: Շուրջ 3 միլիառ տոլար գոյացած է այս ձեւով, եւ տուրքերու օրէնքը վերատեսութեան ենթարկուած է նուիրատուներ ներգրաւելու համար: Իտալիոյ տարածքին աղքատութեան մէջ մաքառող արուեստի գործեր կը յուսան բարգաւաճիլ: «Գաղափարները օդին մէջ են, պարզապէս պէտք է բռնել զանոնք», կ'ըսէ մշակոյթի նախարարը:

ՓԱՏՈՎԱՅԻ ԵՒ ՎԵՆԵՏԻԿԻ ՀԱԿԱՍԱԿԱՆ ՕՐԻՆԱԿՆԵՐԸ

Ամէն Կիրակի երեկոյեան Վենետիկի մէջ Սան Մարքոյի մատուռը կը լեցուի Աստուածամօր նուիրուած աղօթքներով: Այս պահը գեղեցիկ է մասնաւորաբար ծմեռը, երբ դուրսի ցուրտ մթութիւնն ու մշուշը եկեղեցին կ'օժտեն հրաշալի քարայրի մը պատկերով, ուր խճանկարներ կը պսպղան խունկի գոլորշիներու ընդմէջէն եւ հզօր ուժ մը կ'արտացոլացնեն: Աւելի քան 700 տարիէ ի վեր Աստուածամայրն ու Յիսուսը ներկայացնող յունական սրբանկար մը զետեղուած է խորանին վրայ: Շաբթուան մէջ որեւէ օր անիկա պարզապէս գեղեցիկ պատկերի մը տպաւորութիւնը պիտի ձգէր: Սակայն Կիրակի երեկոյեան անիկա արուեստի գործէ մը աւելին կը թուի ըլլալ. մասնակից մը կատարուող աղօթքին, շարունակելով այն դերը, որուն համար ստեղծուած էր:

Սակայն Իտալիոյ արուեստի գործերուն եւ կոթողներուն մեծամասնութիւնը կորսնցուցած է իր բովանդակութիւնը: Անոնք յաճախ թակարդուած են յոռեգոյն վայրերու մէջ, ուր կոյուղիներ, փապուղիներ, բնակարաններ եւ ճամբաներ պէտք է շինուին: Գեղեցիկ արուեստներու վերակացուներ եւ քաղաքապետութիւնները կը ջանան գործակցիլ, արդար լուծում մը գտնելու համար արուեստի գործերու եւ առօրեայ կեանքի պահանջներուն: Հետեւաբար կարելի է գուշակել, թէ մարդիկ նոյն խանդավառութիւնը չեն ցուցաբերեր արուեստի գործերու պահպանութեան նկատմամբ: Փատովան եւ Վենետիկը հայեցակէտի ցայտուն տարբերութիւններ կը ներկայացնեն:

Փատովան երկար ժամանակէ ի վեր հռչակաւոր է Սքրովեճնի մատուռով, որ կը պարունակէ Վերածնունդի կանուխ շրջանի մեծագոյն գլուխ գործոցներէն մէկը. անոր չորս պատերը ծածկուած են որմնանկարներով, որոնք կը պատկերեն Աստուածաշունչէն տեսարաններ, ներառեալ Աստուածածինը, որ կը պատկանի արեւմտեան գեղանկարչութեան հանճարներէն Ճիոթթոյի: 30 տարի առաջ, ամէն տարի աւելի քան 10 հազար հոգի կ'այցելէր մատուռը: Այսօր այցելուներուն թիւը հասած է քառորդ միլիոնի: Որմնանկարները անխուսափելիօրէն սկսած են վնասուիլ: Արուեստական լոյսերէն յառաջացած տաքութիւնը, դուռը բացուելու հետ ջերմաստիճանի յանկարծական փոփոխութիւնները, փոշին, խոնաւութիւնը եւ խճողումի պատճառով ստեղծուած թունաւոր գոլորշիները իրենց աւերը սկսած են գործել:

Սակայն քաղաքը ուշագրաւ միջոցառումներու դիմած է: Մատրան մօտիկ փողոցները փակուած են երթեւեկի դիմաց: Անոր գլխաւոր մուտքը շուտով պիտի փակուի եւ կողմնակի հին դուռը պիտի բացուի: Փակ միջանցք մը կայուն պիտի պահէ ներսի ջերմաստիճանը: Բնածուխէ զտիչներ պիտի պայքարին փոշիի եւ խոնաւութեան դէմ: Մատրան մէջ ալոժէն «պաղ» լոյսեր փոխարինած են նախկին «տաք» լամբերը, որոնք կը «պայթեցնէին» որմնանկարները: Համակարգչային գործիքներ կը հետեւին մատրան «առողջական» վիճակին:

Իտալական քաղաքներուն մեծ մասը արուեստի գործեր կը պարունակէ: Իսկ Վենետիկը ամբողջութեամբ արուեստի գործ մըն է: Սակայն մինչ Փատովան ծիգ կը թափէ կեանքի եւ արուեստի հակասող կարիքները գոհացնելու, կը թուի, թէ Վենետիկը անձնատուր եղած է: Ջրանցքներուն մէջ պտոյտ մը բաւարար է վայելելու համար դեղին, կանաչ եւ վարդագոյն գոթական կառոյցները, օդէն առկախ վարդերով լեցուն պարտէզները եւ այս բոլորին արտացոլացումը ջուրին մէջ: Վենետիկ չենք երթար տեսնելու համար այս հրաշալիքը, այլ ապրելու զայն:

Անոնք որոնք մտահոգութիւն կը յայտնեն Վենետիկի համար, կը հաւատան, որ անոր թշնամին պարբերական ողողումներն են: Սակայն ողողումներու կողքին նաեւ ջուրի ալիքները անոր աւերումին պատճառ կը դառնան: Մեքենական նաւերէ յառաջացած ալիքները կը ցնցեն քաղաքին հիմերը: Մայթերը այժմ ալիքներու դէմ պաշտպանուած են երկաթէ ժամանակաւոր պատուարներով: Պատերու եւ մայթերու միջեւ ճեղքեր սկսած են յայտնուիլ. մարմարէ սալիկներ կ'անջատուին պատերէն եւ խոռոչներ կը յայտնուին անոնց տակ: Հազիւ փոքրիկ ճեղք մը կը յայտնուի. ալիքները կ'ամբողջացնեն աւերը: Արդիւնաւէտ միջոցառումի մը համար հարկ է փոխել նաւերուն ձեւը եւ պակսեցնել անոնց շարժակներուն ուժը: Վենետիկի մէջ ամէն ոք կը գիտակցի ալիքներու վտանգին, սակայն փոխադրամիջոցներու պատասխանատուներ խիստ կերպով կ'ընդդիմանան իրենց գործը խանգարող որեւէ միջոցառումէ:

Վենետիկը կը դիմագրաւէ Իտալիոյ հարստութեան սպառնացող բոլոր վտանգները. միջավայրի փճացում, քաղաքական ապարդիւն խուսնաւում, դիւանակալական խոչընդոտներ. զանգուածային զբօսաշրջութեան ազդեցութիւն եւ քաղաքացիներու պարագային արհամարհական վերաբերում, գիտակցութեան պակաս ու ամուլ կեցուածք: Օրինակ, մինչ Վենետիկի քաղաքապետը վտանգաւոր կը նկատէ ալիքները եւ իր մտահոգութիւնը կը յայտնէ, այլ քաղաքագէտ մը կ'առաջարկէ արտօնագիր շնորհել 300 թաքսի- նաւակներու:

ԻՏԱԼԻՈՅ «ՔԱՐԻՒՂԸ»

«Կասկած չկայ, որ զբօսաշրջութիւնը Իտալիոյ քարիւղն է», ըսած է արուեստի պատմաբան մը: Զբօսաշրջիկներ գործ կը հայթայթեն միլիոնաւոր իտալացիներու: 1997ին անոնք շուրջ 75 միլիառ տոլար ապահոված են Իտալիոյ. 25 միլիառ տոլարը գոյացած է մշակութային զբօսաշրջութեան ճամբով: Բազմաթիւ փոքր քաղաքներ, ներառեալ Ասսիսին այժմ կը գոյատեւեն զբօսաշրջութեան վրայ հիմնուած տնտեսութեամբ:

Սակայն զանգուածային զբօսաշրջութիւնը ծանր հարուած հասցուցած է Իտալիոյ: Տարեկան 2 միլիոն զբօսաշրջիկ կ'այցելէ Պոմպէյ, 5 միլիոն Ֆլորանս, 12 միլիոն Վենետիկ: Զբօսաշրջիկներու փաղանգները հետզհետէ կ'ուռճանան: Զանոնք դիմակալելու համար զանազան գաղափարներ կը քննարկուին: Ոմանք կ'առաջարկեն թանգարանի ժամերը երկարաձգել մինչեւ ուշ գիշեր: Հռոմի վիլլա Պորկեզէն նախապէս ճշդուած ժամադրութիւններով կ'ընդունի այցելուները. իսկ կարգ մը մատուռներ միաժամանակ 25 այցելուէ աւելի չեն ընդունիր եւ առաւելագոյնը 15 վայրկեան ներս մնալու արտօնութիւն կու տան:

Վերջին տարիներուն մշակոյթի հաւատաւորներ իտալացի նոր սերունդը սկսած են հաղորդակից դարձնել արուեստի հարուստ ժառանգութեամբ հպարտանալու եւ անոր տէր կանգնելու անհրաժեշտութեան: Իտալական 180 քաղաքներու տարածքին աշակերտներու կը թելադրուի «որդեգրել» կոթող մը, ուսումնասիրել զայն. ապա Մայիս ամսուան տեւողութեան իբրեւ ուղեցոյց ընկերակցիլ այցելուներու:

«Արուեստը մանուկի կը նմանի, հարկ է հոգ տանիլ անոր», կ'ըսէ ուղեցոյց պատանի մը: Իրօք, արուեստի ժառանգութիւնները զոհողութիւն կը պահանջեն, սակայն անոնք կը հատուցեն հերթականութիւնը պարգեւելով:

ԴԱՄԲԱՐԱՆԻ ՄԸ ՎԵՐԱՊԱՀԱԾ ԱՆԱԿՆԿԱԼՆԵՐԸ

ՆՈՐ ԴԱՐՈՒ ՀՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՄԵԾԱԳՈՅՆ ՅԱՅՏՆԱԲԵՐՈՒՄԸ ԹԵՐԵՒՍ ՔԻՆ ՇԻՀՈՒԱՆԿԻ ԴԱՄԲԱՐԱ՞ՆԸ ՊԻՏԻ ԸԼԼԱՅ, ԱՆՑԵԱԼ ԴԱՐՈՒ ՄԵԾ ԻՐԱԴԱՐՁՈՒԹԵՆԷՆ՝ ՉԻՆԱՑԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻԿՆԵՐՈՒ ԲԱՆԱԿԻՆ «ՎԵՐԱԿԵՆԴԱՆԱՑՈՒՄԷՆ» ԵՏՔ

Կարգ մը մասնագէտներու կարծիքով, անցեալ դարու հնագիտական մեծագոյն յայտնաբերումը Չինաստանի թրծուած կաւէ գինուորներու արձաններն էին: Նետաձիգներու, հետեւակներու, ձիաւորներու եւ ձիակառքերու 2200 տարուան բանակ մը, որ կը հսկէր Չինաստանի առաջին կայսր՝ Քին Շիհուանկի դամբարանին մուտքին:

Մրցակցութիւնը բաւական սուր է: Եգիպտոսի Թութանխամոն փարաւոնին կամ Մեռեալ Ծովու մագաղաթներուն յայտնաբերումը եւս կրնայ մեծագոյնը նկատուիլ:

Սակայն չատեր պիտի չհամարձակին վիճիլ, թէ 21րդ դարու հնագիտական մեծագոյն յայտնաբերումը տեղի պիտի ունենայ Չինաստանի մէջ: Քառորդ դար առաջ սկսած պեղումներէն ի վեր դամբարանին մէջ թաղուած մարդու հասակով արձաններուն միայն մէկ մասը դուրս բերուած է: Աւելի քան 7000 պատերազմիկներու եւ ձիերու եւս կը գտնուի նոյնինքն ստորերկրեայ դամբարանը, որ երբեք չէ բացուած...

... Գէթ այսպէս կը կարծեն մասնագէտներ: Անոնք կը հաւատան, որ թալանող բանակներ կամ դամբարան կողոպտողներ երբեք չեն հասած Քին Շիհուանկի գերեզմանին: Չինաստանի կայսրը յանկարծամահ եղած է Ն. Ք. 210ին: Անոր մահով երկիրը ձերբազատած է անխնայ բռնակալի մը իշխանութենէն:

Աւելի քան 2000 տարուան փոշի նստած է Քին Շիհուանկի դամբարանին մէկ: Իսկ ի՞նչ թաղուած է հոն: Չինացի հնագէտներ պատասխաններ գտնելու համար կը դիմեն Չինաստանի Հան թագաւորական հարստութեան պատմիչ Սիմա Քիանի (ապրած է Ն. Ք. 145էն 90) գրութիւններուն:

Սիմա Քիանի համաձայն, դամբարանը կը պարունակէ «պարզապէս ամէն ի՛նչ աշխարհի մէջ»: Այսինքն՝ պալատներ եւ հովանոցներ, լեցուն՝ անգին գոհարներով եւ այլ գանձերով, գետեր եւ լիճեր, որոնք սնդիկով կ'ուռճանան, առատաղներու մէկ կոփուած մարգարիտներու համաստեղութիւններ, ագնուագոյն մետաքսի դէկեր, ոսկիէ եւ արծաթէ չինուած հազուագիւտ անասուններէ բաղկացած կենդանարանական պարտէզներ:

Յանկը երկար է...

Ի վերջոյ, Քին Շիհուանկ երբեմնի ապրած մեծագոյն բռնակալն է: Չինաստանի Մեծ պատը կառուցելու եւ Չինաստանը միացնելու կողքին ան հռչակաւոր է նաեւ երկրին իմաստասիրական բոլոր գիրքերը եւ գանոնք գրի առած իմաստասէրները հրկիզելով:

●ԱՆՆՇԱՆ ՀՈՂԱԿՈՅՏ ՄԸ

Աւազէմ Քին Շիհուանկի դամբարանը աննշան հողակոյտ մըն է, որ կը բարձրանայ հերկրուած դաշտի մը մէջ: Թրծուած կաւէ պատերազմիկներու եւ ձիերու արձանները պարփակող թանգարանին տնօրէնը կը նախատեսէ, որ դամբարանը նոյն վիճակին մէջ պիտի մնայ բաւական երկար ժամանակ:

«Կը հաւատանք, որ դամբարանը արտակարգ հարստութիւն կը պարունակէ: Ամանք կ'ուզեն բանալ զայն, ուրիշներ բուռն ձեռքով կ'ընդդիմանան», կ'ըսէ ան:

Թանգարանին տնօրէնին մտահոգութիւնը այն է, թէ Չինաստան տակաւին անհրաժեշտ արհեստագիտութիւնը չունի պահպանելու համար պարունակութիւնը դամբարանի մը, որուն կառուցումը տեւած է 37 տարի, եւ որուն համար տաքնած են աւելի քան 700 հազար ստրուկներ: Աւելին՝ չինացիք պիտի չուզէին դիմել օտար հնագէտներու օգնութեան, որոնք հեռու պահած են ներկայիս:

Հակառակ Եգիպտոսի փարաւոններուն դամբարաններուն, որոնք բացուած են առանց վնասելու գանոնք պարփակող բուրգերը, Քին Շիհուանկի դամբարանին խորշերը, ներառեալ անոր գերեզմանը, կը գրաւեն չուրջ 2 քառ. քմ. տարածութիւն մը: Նման մեւելաքաղաք մը լոյս աշխարհ բերելը կ'ենթադրէ հանք մը պեղելու տարողութեամբ լայնածաւալ աշխատանք, ինչ որ կենսոլորտային վնասներ կրնայ պատճառել:

Աւելի՛ն. դամբարանը բանալու ընթացքին ջերմաստիճանի յանկարծական փոփոխութիւնը, մթնոլորտային ճնշումը եւ օդին մէջ խոնաւութեան համեմատութիւնը, ինչպէս նաեւ թթուածինի հոսքը կրնան անդարմանելի աւերներ պատճառել դիւրարեկ գանձերուն:

Չինացի հնագէտներու չորջանակներու մէջ փսփսուքով կը պատմուի Մինկ հարստութեան պատկանող կայսրի մը դամբարանին մասին, որ բացուած էր քանի մը տարի առաջ եւ ցարդ յայտնաբերուած հնագոյներէն մեծամասնութիւնը արագօրէն փոշիի դէկի մը վերածուած էր:

«Պէտք է ըսեմ, միւնչեւ որ մեր սերունդը կամ յաջորդ սերունդը լաւ ծրագիր մը յղանայ», կ'ըսէ Քին Շիհուանկի թանգարանին տնօրէնը:

Իրօք, Քին Շիհուանկի դամբարանը պատրաստ չէ դիմակալելու գրօսաշրջութեան մարտահրաւէրը: Քիան քաղաքը, ուր կը գտնուի անիկա, ժամանակին կը մրցէր հնագոյութեան Հռոմի եւ Կոստանդնուպոլսոյ հետ՝ իրրեւ աշխարհի մեծագոյն միջազգային քաղաքը: Այժմ Քիանը ճարտարուեստի բարգաւաճ կեդրոն մըն է եւ կը հեծծէ երթեւեկի խճողումի տակ: Օդի ապականումը հեղձուցիչ է:

Տարեկան աւելի քան 1,5 միլիոն այցելուներ կ'ընդունի Քին Շիհուանկի թանգարանը, որ 8 տոլար կը պահանջէ մուտքի տոմսերու համար: Միացեալ Նահանգներու նախագահ Պիլ Քլինթըն եւ նախկին նախագահներ Ռոնըլտ Ռիկըն եւ Ճորճ Պուշ այցելած են թանգարանը, ինչպէս նաեւ թագաւորներ եւ թագուհիներ, վարչապետներ եւ առաջնորդներ՝ աշխարհի տարբեր կողմերէն:

Յուցադրուած պատերազմիկներու արձաններէն ոչ մէկը կը նմանի միւսին: Իւրաքանչիւրը իւրայատուկ ինքնութիւն մը կ'արտացոլէ: Իւրաքանչիւրը տարբեր գլխանոց կօշիկ եւ պեխեր ունի: Թրծուած կաւէ պատերազմիկներու բանակը դիպուածով յայտնաբերուած էր 1974ին, երբ գիւղացիներ հոր մը կը փորէին:

Անշուշտ, երբ Քին Շիհուանկի դամբարանը ի վերջոյ բացուի, անակնկալները նոյնքան գարմանալի պիտի չթուին: Սակայն հնագոյութեան ժամանակներու բռնատէրը կրնայ նաեւ կնճիռ անակնկալներ վերապահած ըլլալ: Սիմա Քիանի համաձայն, ան աղեղներով եւ նետերով «ականապատած է» իր գերեզմանին որմնախորշերը: Անոր յիշատակած «սնդիկի ծովերը» եւս մտահոգիչ են...:

Պատրաստեց
Լ. ԿԻՒԼՈՅԵԱՆ-ՍՐԱՊԵԱՆ

ՕՐԱՏԵՍՐ

ՇԱՐԺԱՊԱՏԿԵՐ

ՀԵՌԱՏԵՍԻԼ

◆ *ԻՆՖԵՐՆՕ*- (Ֆլաներ / Ապրած. Զուք. Խրիմոլի. Քոնքորտ. Ֆրիուէյ).- Մասնրամասնութիւնները՝ յառաջիկային:

◆ *ՏԸ ԼԱՎ ԼԵԹԸՐ*- (Ֆլաներ / Ապրած. Զուք. Քոնքորտ).- Հելէն գրախանութի մը սեփականատէրն է աւանի մը մէջ, որ նաեւ նաւահանգիստ է: Օր մը, ան սիրային նամակ մը կը գտնէ գրախանութին մուտքին...

◆ *ՊՐՕՔՏԱՈՒՆ ՓԸԼԸՍ*- (Էսփաս. Ամփիր / Տիւ. Սէնթ Էլի. Կալաքսի). Երկու մանկամարդուհիներ նախքան իրենց հասկասարան մուտքը, արձակուրդի հասար կ'ուղղուին Թայլանտ: Ասէնհինչ լաւ կ'ընթանայ մինչեւ վերադարձի օրը, երբ անոնք կ'ամբաստանուին թմրեցուցիչի մաքսանենգութեամբ...

◆ *«ՌԱՆՏԸՄ ՀԱՐԹՅ»* (Էսփաս. Ամփիր/Սոֆիլ. Տիւ. Սոտեքօ. Սէնթ Էլի. Էլիթ. Կալաքսի, Մքալլէս 2001. Լաս Սալինաս, Սթարկէյթ).- Տաչ (Հէրիսըն Ֆորտ) եւ Քէյ (Քրիսթին Սքոթ Թոմըս), տեղի ունեցած օդանաւային արկածէ մը ետք կը գիտնան, որ իրենց քաղաքացիները սիրահարներ էին: Հարցերու քննութեան ընթացքին, այս երկուքն ալ կ'իյնան նոյն ծուղակը...

◆ *ՏԸ ՈՒՐԸՐԼՏ ԻՋ ՆԱԹ ԻՆԱՃ*- (Ֆլաներ / Ապրած. Զուք. Քասլիք. Թրիփոլի. Ֆլազա. Քոնքորտ. Ֆրիուէյ. Սթարկէյթ).- Ճէյմս Պոնտ դարձեալ պաստառի վրայ է, ուր այս անգամ ստանձնած է Էլեքթրա Քինկի (Սոֆի Մարսօ) կեանքի ապահովութիւնը:

◆ *«ՏԸ ՊԼԸՐ ՈՒԻԶ ՓՐՈՇԸՔՏ»*- (Էսփաս. Ամփիր / Տիւ. Սոտեքօ. Էլիթ. Մքալլէս 2001. Լաս Սալինաս).- 1994ի Հոկտեմբերին 3 ուսանողներ կ'ուղղուին անտառ մը հետախուզութիւններ ընելու, սակայն չեն վերադառնար: Տարի մը ետք, անոնց վիտէոյի արձանագրութեան գործիքը կը գտնուի...

◆ *ՏԸ ՌԷՅՃ. ՔԸՐԻ 2*- (Ֆլաներ/Ապրած. Զուք. Թրիփոլի. Քոնքորտ).- Ռէյչըլ արտասովոր աղջիկ մը չէ: Անոր մայրը հոգեկան հիւանդ մը, իսկ մտերիմ ընկերուհին անձնասպանութիւն գործած է: Աւելին, ան կարողութիւնը ունի ուղեղով իրերը տեղափոխել...

◆ *ՕՍԹԻՆ ՓԱՈՒԼԸՋ. ՏԸ ՍՓԱՅ ՀՈՒ ՇԸԿՏ ՄԻ*- (Ֆլաներ / Ապրած. Զուք. Քոնքորտ. Ֆրիուէյ).- Օսթինը անգամ մը եւս մեծ պաստառի վրայ կ'երեւի, ուր ժամանակի մէջ ճամբորդութիւն կ'ունենայ հետապնդելու տոքթ. Էվիլը:

◆ *ԷՆՏՕՖ ՏԷՅԶ*- (Ֆլաներ / Ապրած. Զուք. Թրիփոլի. Քասլիք. Ֆլազա. Քոնքորտ. Ֆրիուէյ).- Սատանան մարդու կերպարանքով եկած է երկիր եւ կոյս մը կը փնտռէ, որ իր ապագայ զաւակին ծնունդ տայ: Փրկարար մը պէտք է. Առնուլտ Շուարցենեկէր...

◆ *ԱՄԵՐԻՔՈՆ ՓԱՅ*- (Էսփաս. Ամփիր / Տիւ. Սոտեքօ. Սէնթ Էլի. Կալաքսի. Մքալլէս 2001. Լաս Սալինաս. Աթլանթիս).- Արբունքի շրջանին մէջ գտնուող չորս երիտասարդներ սեռային արկածախնդրութիւններ կը փնտռեն...

◆ *ՃՈՒՆ ՕՖ ԱՐՔ*- (Էսփաս. Ամփիր / Սոտեքօ. Կալաքսի. Մքալլէս 2001).- Ժան Տ'Արքի պատմութիւնն է: Ան 17 տարեկանին կը լսէ Աստուծոյ ձայնը, որ իրեն կը թելադրէ պայքարիլ, իր հայրենիքը ասպատակող անգլիացիներուն դէմ:

◆ *ՏԱՏԼԻ ՏՕ ՌԱՅԹ*- (Ֆլաներ / Ապրած. Զուք).- Երգիծական ֆիլմ մը, ուր օրէնքի մարդը՝ Տատլի, կը փորձէ օրէնքը հաստատել քաղաքական փոքր գիւղի մը մէջ:

◆ *ՊԼՈՒ ՍԹՐԻՔ*- (Ամփիր / Սոտեքօ. Մքալլէս 2001).- Գող մը (Մարթին Լորաննա) իր գանձը նոր կառուցուող շէնքի մը մէջ պահելէ ետք կը ձերբակալուի: 2 տարի բանտարկուելէ եւ արձակուելէ ետք կը տեսնէ, որ նոր կառուցուող շէնքը վերածուած է ոստիկանութեան կեդրոնի...

◆ *ՖԱՅՖ ՔԼԱՊ*- (Մքալլէս 2001).- Ճէք կը ձանձրանայ: Ապրելու միջոց մը կը փնտռէ եւ կը հիմնէ «Ֆայֆ Քլապ»ը... զբաղելու համար:

◆ *ՏԸ ՍԻՔՍԹ ՍԷՆՍ*- (Ֆլաներ / Ապրած. Զուք. Քոնքորտ).- Քոլ, Ջամեայ երեխայ մըն է, որ կը տեսնէ մեռած մարդիկ, որոնք իր շուրջ կը պտտին: Այս հիւանդութենէն ազատելու համար, կը դիմէ հոգեբոյժ Մալքոլմի (Պրուս Ուիլիս):

◆ *«ԹԱՐԶԱՆ»* (Ֆլաներ / Ապրած. Զուք. Թրիփոլի).- Ուոլթ Տիզնի գործի լծուած է եւ այս անգամ յաջող կերպով կը ներկայացնէ Թարզանի արկածախնդրութիւնները:

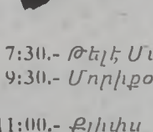
◆ *ՌԱՆՆԸՈՒԷՅ ՊՐԱՅՏ*- (Էլիթ).- Փրիթի Ուումըն-էն ետք, Ճուլիա Ռոպըրթս եւ Ռիչըրտ Կիր դարձեալ միասնաբար պաստառի վրայ կ'երեւին, ուր Ռիչըրտ լրագրող մըն է, իսկ Ճուլիա՝ «յառաջիկայ յօդուածին նիւթը»:

ԹԷՄ. ԷՔ.

7:30.- *Ուրաբերէն լուրեր*
8:00.- *Եուրոնիուզ*
8:30.- *Կ. Գծանկար*
9:00.- *Սուպիւէ*
11:30.- *Ուրաբերէն լուրեր*
12:00.- *Սէսըմի Սթրիթ*
13:00.- *Այաւ Ուա Նաս*
14:30.- *Ուրաբերէն լուրեր*
15:00.- *Տեղական Ֆիլմաշար*
16:30.- *Տեղական Ֆիլմաշար*
17:30.- *Ֆլէշ Ինֆօ*
18:00.- *Նուրա*
18:30.- *Խաղեր*
19:00.- *Սայր*
19:30.- *Ուրաբերէն լուրեր*
20:00.- *Մըն Լուպնան Ուալ Ուալ*
20:30.- *Թաւիշ Ու Թեքոլ Ղէյրա*
21:00.- *Քաղաքական յայտագիր*
23:30.- *Ուրաբերէն լուրեր*
00:00.- *Սուրիական ֆիլմաշար*

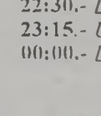
ԷՍ. ԹԻ. ՎԻ.

6:30.- *Թէ. Էֆ. Ի*
լուրեր
7:15.- *Շուֆ*
Ուա Իշթիրի
7:30.- *Թելէ Մաթէն*
9:30.- *Մորիքօ Թի. Վի. Շուփինկ*
11:00.- *Քլիփս*
11:30.- *Մակալփին*
13:00.- *Քի Է Քի*
13:45.- *Շուֆ Ուա Իշթիրի*
14:00.- *Թէ. Էֆ. Ի լուրեր*
14:45.- *Սի. Էն. Էն.ի լուրեր*
15:15.- *Աղանի Աղանի*
16:15.- *Մորիքօ Թի. Վի. Շուփինկ*
16:30.- *Ժաւէ Տէօ Սան... Թուս*
17:00.- *Մինի Սթուտիօ*
17:45.- *Էւ. Թի. Վի. Սփորթց*
18:00.- *Ժուր Տէօ Ֆութ*
19:00.- *Քըլ Մէյլէ Այլէ*
20:00.- *Ուրաբերէն Լուրեր*
20:30.- *Նիւ Եորք Ընտրրքաւըր*
21:30.- *Սաժէլ Մաուքաֆ*
00:00.- *Էւ. Թի. Վի. Սփորթց*

ԷԼ. ՊԻ. ՍԻ.

7:00.- *Սի. Էն. Էն.ի լուրեր*
7:30.- *Մա Ըլաք Իլլա Հայֆա*
8:00.- *Սի. Էն. Էն.ի լուրեր*
8:30.- *Լէրի Քինկ*
9:00.- *Թրրթի Սաւթինկ*
10:00.- *Թրէվըլը Նաու*
10:30.- *Նաիարքում Սայիտ*
13:30.- *Ռէյի Փարիկ - Տաքար (ամփոփում)*
14:00 - *Ֆլէշ Նիուզ Սաթ*
14:15 - *Աղոնտրա*
15:15.- *Խուան Ալ Ղուլ*
16:30.- *Էժիըն Պաւաքեթպոլ Շօ*
17:00.- *Քիֆ Ու Լէյշ*
18:00 - *Ընթա Ուա Հալլալաք*
19:00.- *Մորելիա*
20:00.- *Ուրաբերէն լուրեր*
20:30.- *Եգիպտ. երկար ժապ.*
22:30.- *Թելէսփոր*
00:00.- *Ամերիկեան երկար ժապաւէն՝ «Ուիլթ Քոսթիլ Ինթէնթ»*

ՄՈՒՍԹԱՖԱՊԱՀ

7:00.- *Այաւ Ալ Սապահ*
13:00.- *Ֆլէշ Ինֆօ*
13:10 - *Տալաս*
14:00.- *Ուրաբական ֆիլմաշար*
15:00.- *Ուրաբերէն լուրեր*
15:30.- *Ուրաբական ֆիլմաշար*
16:30.- *Ըղդար Ըքսար*
17:00.- *Կ. Գծ.՝ «Հըրիքէյնզ»*
17:30.- *Հայկ. լուրեր*
17:40.- *Ֆրանս. լուրեր*
17:50.- *Անգլ. լուրեր*
18:00.- *Սիյօ Շօ*
19:00.- *Ուրաբ. ֆիլմաշար*
19:58 - *Շաուահէտ Մըն Այյամինա*
20:00.- *Ուրաբերէն լուրեր*
20:30.- *Ռուսում Մութահարիրա*
20:35.- *Ալ Ռաժոլ Ալ Ասիար*
21:30.- *Մասասա Ալ Ուարտ*
22:30.- *Մուսաւա Ալ Նաս*
23:30.- *Ուրաբ. Մրդ ախոյ. Քատիսիա (Քուէյթ) - Մահիրաք (Պահրէյն)*

ԷՆ. ՊԻ. ԷՆ.

14:00.- *Վաւերագրական*
15:05 - *Ղինուա*
17:00.- *Ֆլէշ*
18:00.- *Ալ Շաթր Երրպահ*
18:45.- *Թատրոն*
19:00.- *Անթա Ուալ Քանուն*
20:00.- *Լուրեր*
20:30.- *Մուխթասար Մուֆիտ*
22:30.- *Լուրեր*
23:15.- *Սփոր*
00:00.- *Լուրեր*

* Վերոյիշեալ յայտագիրները ենթակայ կրնան ըլլալ որոշ փոփոխութիւններու:

ԽՈՀԵՐԻ ԵՒ ՁԳՏՈՒՄՆԵՐԻ...

Շարունակուած 6րդ էջէն

պալթիքայում: Ահա թէ ինչու, ի տարբերութիւն նրանց, մեր կորուստներն էլ մեծ եղան: Ամենապաւասին, չսպիացող վէրքը անմեղների արիւնն է, որ յայտնի դէպքերի ժամանակ հեղուեց Վրաստանում: Միւս կողմից էլ՝ Սամադապլօ եւ Աբխազիա... Կարծում եմ բոլորը գիտեն՝ ո՛վ սկսեց, ինչո՛ւ սկսեց, ո՛ւմ էր ձեռնտու այս պատերազմը: Թէեւ, վրաստահեմ, վրացին իր մէջ ուժ կը գտնի այս հիմնախնդիրը մէկընդմիշտ լուծելու: Իւրաքանչիւրի անպայման պատշաճը կը հատուցուի: Վերեւն Աստուած, ներքեւը՝ մօտ չորս հարիւր հազար գաղթականներ: Ահա այս դառն իրողութիւնն է ստիպում ինձ այսպէս կրքոտ խօսելու:

Հ.- Նուկայական յարաբերութիւնների մերօրեայ շփոթի մէջ ի՞նչպէս է գոյատեւում «Ցիսքարի»ն:

Պ.- Չնայած քաղաքական ու տնտեսական անախադէպ ծանր կացութեանը, կարողացանք փրկել ամսագիրը, գրեթէ ոչ մի համար գոհ չտուեցինք (գիտեմ, որ «Գարուն»ը եւս պահել է իր պարբերականութիւնը): Անցեալում նորայայտ անուն- ագգանունը «Ցիսքարի»ի էջերում նշանակում էր, նոր գրող է օծուել: Թող ինքնագովութիւն չդիտուի, այսօր էլ այդ աւանդոյթը պահպանւում է: Ամէն դէպքում՝ չանք չենք խնայում, որ այդպէս լինի:

Հ.- Համառօտ ի՞նչպէս կը բնութագրէիք վրաց գրականութեան զարգացման արդի միտումները, ի՞նչ չափանիշներով է ձեր ամսագիրն ընտրում հրապարակուող նիւթերը:

Պ.- Վրաց գրականութեանը միշտ էլ բնորոշ են եղել ստեղծագործական որոնումները: Յայտնի է, որ ռուս յառաջապահականները Թիֆլիսում էին ապաստան փնտռում, այստեղ էր լոյս տեսնում նրանց գրական արտադրանքը: Առաւել եւս այսօր, երբ արդէն մոռացել ենք գրաքննութեան գոյութիւնը եւ գլխովին սուգուել ազատութեան մէջ, գուցէ թէ չափից աւելի ազատութեան...

Ի յայտ են եկել բազմաթիւ գրական թերթեր, հանդէսներ, հրատարակչութիւններ, ամէն ինչ գրւում է, յախուռն եւ պոտոր՝ ամէն ինչ տպագրւում է: Բնական երեւոյթ է, դեռ կրգայ գուլպաւելու ժամանակը, ընթերցողն ինքը կը ջոկի թացը չորից:

Երիտասարդների մուտքը նշանակում է նոր խօսք, նոր գոյն, նոր գեղագիտութիւն: Յաճախ էլ՝ անցեալի արժէքների մերժում, բանավէճ նախորդների ժառանգութեան հետ... Մանխուսափելի, հետաքրքրական գործընթաց է, երեւի թէ գրականութեան գարգացման ստոյգ ուղին:

«Ցիսքարի» կարեւորագոյն պարտականութիւնն է գոյալ ժամանակի չունչը առանձնացնել ոսկին աւազից, իսկական բանաստեղծութիւնը, պատմուածքը, վէպը սրբապատկերի պէս ի ցոյց դնել ժողովրդի հոգեւոր տաճարում... Թէեւ, ամենամսեայ լինելով, մեր հանդէսը հատընտիր չէ. բնականաբար, երբեմն սպրդում են նաեւ թոյլ ու անարուեստ գործեր:

Երիտասարդական պարբերականի խմբագիրն ընտրութիւն կատարելիս իրաւունք չունի նախապատուութիւն տալ այս կամ այն ոճին, ասենք՝ դասականին կամ արդիականին, քանգի ժամանակն է բոլոր «իգմերի» ամենաանաչառ դատաւորը: Նա է ունակ անսխալ կերպով մնայուն արժէքը գտելու անցողիկի մղեղից, եւ լոկ արժանաւորները մշտական գրանցում կր ստանան վրաց գրականութեան անդաստանում, ճանաչելով նրան՝ ինչպէս որ մեր հոգիներն են յաւերժ Վրաստանի հետ:

Առհասարակ գրողը (եթէ, իհարկէ, գրող է) արդէն իրն ապագային է, ճշմարիտ հաւատացեալի պէս կարիք չի գոյում ձեռքը դնելու Աստուածաշնչի վրայ եւ երդում տալու: Գրողը մշտապէս յիշում է (առաւել եւս, եթէ փոքրաթիւ ժողովրդի գաւակ է), թէ ինչ գարմից է ինքը սերում եւ կամայ թէ ակամայ ազգային սերմ է նետում հերկի մէջ: Նա (նոյնիսկ անուղղելի աշխարհաքաղաքացին) գրում է մայրենի լեզուով, մայրենի այբուբենով, ուրեմն մարիտ հաւատացեալի պէս կարիք չի գոյում ձեռքը դնելու Աստուածաշնչի վրայ եւ երդում տալու: Գրողը մշտապէս յիշում է (առաւել եւս, եթէ փոքրաթիւ ժողովրդի գաւակ է), թէ ինչ գարմից է ինքը սերում եւ կամայ թէ ակամայ ազգային սերմ է նետում հերկի մէջ: Նա (նոյնիսկ անուղղելի աշխարհաքաղաքացին) գրում է մայրենի լեզուով, մայրենի այբուբենով, ուրեմն մերն է՝ վրացական, նրան պէտք է տէր կանգնել:

Հ.- Թարգմանական արուեստը Վրաստանում դարերի պատմութիւն ունի: Ինչպիսի՞ն է վիճակն այս ոլորտում:

Պ.- Դուք ճիշդ կը, վրաց թարգմանական դպրոցը հարուստ աւանդոյթներ ունի, փարթամ պտուղներ է տուել դեռեւս 10րդ դարում: Այդ աւանդոյթների վերնձիւղումն էր դարիս 70ական թուականներին թարգմանչաց խորհրդի հիմնումը Թիֆլիսում: Համաշխարհային գրականութեան բազմաթիւ գլուխգործոցների հետ թարգմանուել են նաեւ հայ գրողների արժէքաւոր գրքեր, մի մասն էլ, ցաւօք, մնացել է անտիպ: Հէնց միայն ինչ հագուագիւտ նուէր էր վրաց ընթերցողին ծանօթութիւնը հիասքանչ բանաստեղծ Պարոյր Մեւակին (թարգմանիչ՝ կիվի Շահնազար), կամ էլ Հրանդ Մաթեւոսեանի պատմուածքների ժողովածուն, որը եօթ տարուան ընթացքում վերահրատարակուեց երեք անգամ (թարգմանիչ՝ Զեգվա Մեսուլաշվիլի): Իղպ, աւագ եղբայրս՝ բանաստեղծ Ռենէ Քալաթիան, նոյնպէս հայ պոէզիայի վաստակաշատ թարգմանիչներից է: Նա միշտ բաժանորդագրուում էր «Լիթերաթուրնայա Արմենիա» հանդէսին (այսօր, յայտնի պատճառներով, չի կարող անգամ «Ցիսքարի» կարդալ, եթէ չնուիրեմ):

Ներկայումս հապաւադէպ են դարձել թարգմանութիւնները: Ցիշում էք, առաջներում գրական ինչ սերտ համագործակցութիւն էր ստեղծուել «Գարուն»ի եւ «Ցիսքարի»ի միջեւ: մեր ամսագրի էջերում յաճախ հրապարակուում էին հայ գրողներ եւ հակառակը: Այդ երջանկութեան ես էլ եմ արժանացել պատմուածքս տպագրելով ձեր փառաբանուած հանդէսում: Անկասկած, ձեր ամսագրի այս նոր նախաձեռնութիւնը, եղբայրական, բարեկամութեան այս րոպէի կանչը համարժէք արձագանգ կը գտնի Վրաստանում:

Մրտագին չնորհակալութիւն ձեզ, թանկագին գարուն ականներ:

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Այս տարի Ս. Սարգիսի տօնը կը հանդիպի Կիրակի, 20 Փետրուարին: Ինչպէս նախորդ տարիներուն, այս տարի եւս պիտի կատարուի մատաղօրհնութիւն. բոլոր այն հայրենակիցները, որոնք Ս. Սարգիսի առիթով ուխտ ունին եւ կը փափաքին մատաղցու ոչխար նուիրել, թող հաճին կապ պահել Ս. Սարգիս եկեղեցւոյ թաղականութեան անդամներուն հետ, հեռաձայնելով 269851 թիւին եւ կամ անձամբ ներկայանալ գրասենեակ, ամէն օր, բացի Շաբաթ օրերէն ժամը 9:00էն 12:00:

ԹԱՂԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ
Ս. ՍԱՐԳԻՍ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

ԱՖԻԼ - ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԻՐԱՐՕԳՆՈՒԹԵԱՆ ՍՆՏՈՒԿ

ՕԳՏՈՒԻՐ ԵՒ ՕԳՏԱԿԱՐ ԴԱՐՁԻՐ

ԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ՝

BANKERS ASSURANCE SAL եւ MedNet

ԱՖԻԼ ԻՐԱՐՕԳՆՈՒԹԵԱՆ ՍՆՏՈՒԿԻՆ ՄԱՍ ԿԸ ԿԱԶՄԵՆ ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՄԶԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ, ԼՕՒԾԸ, ՃԻՆԻՇԵԱՆ ՀԻՄՆԱՐԿԸ ԵՒ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՂՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ

ԱՖԻԼԻ ՄԱՍ ԿԱԶՄԵԼՈՎ ԿԸ ԽՆԱՅԵՔ ԲԱՐԵՍԻՐԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԱՅԻՆ ԾԱԽՍԵՐԸ:

ԱՍՏՂԵՐԸ

Ըստ կ'ըսեն

☆ *ՀՈՑ* (21 *Մարտէն* 20 *Ապրիլ*)

Համայիլ է, յառաջդիմութիւն պիտի արձանագրէ: Ամառուան յաւագոյն օրր նկատեցէք այս օրը: Այցելութիւն մը առէք ձեր սիրելիներուն, ուր պիտի զուարճանաք:

☆ *ՑՈՒԼ* (21 *Ապրիլէն* 21 *Մայիս*)

Հաստատակամ է, կ'ուզէ բլլալ արդար եւ հետեւողական, ինչ որ ուշադրութիւն կը գրաւէ ուրիշներուն, եւ անոնք կը յարգեն ձեզ:

☆ *ԵՐԿՈՒՈՐԵԱԿ* (22 *Մայիսէն* 21 *Յունիս*)

Վերագտած էք ձեր կորովը եւ ձեր իւիճնավսատութիւնը: Պիտի բլլաք նախաձեռնող. այս ձեւով պիտի արձանագրէք շօշափելի յաջողութիւն:

☆ *ԽԵՑԳԵՏԻՆ* (22 *Յունիսէն* 23 *Յուլիս*)

Այս վերջին օրերուն քաւական փոփոխութիւններ կատարուած են ձեր աշխատանոցին կամ գործատեղիին մէջ: Հարկ է, որ նկատի առնէք այս երեւոյթը եւ ջանաք յարմարիլ ստեղծուած կացութեան, եթէ նոյնիսկ դժուար նկատէք զայն:

☆ *ԱՌԻՒԾ* (24 *Յուլիսէն* 23 *Օգոստոս*)

Գործի մարզը կրնայ փայլուն բլլալ այսօր: Ինչ մը եւս ջանաք թափանցէք առեւտուրի կամ այլ կարգի գործառնութեանց համար: Հանդիպեցէք գործարար մարդոց եւ համաձայնութիւն կնքեցէք:

☆ *ԿՈՅՍ* (24 *Օգոստոսէն* 23 *Սեպտեմբեր*)

Եթէ նոր նախաձեռնութիւններու սկսիք, յաջողութիւնը ձեզի հետ պիտի բլլայ: Եթէ ձեր սիրաը ազատ է, այսինքն՝ եթէ ամուրի էք, պիտի հանդիպիք ձեր սրտին խօսող անձին:

☆ *ԿՇԻՌՔ* (24 *Սեպտեմբերէն* 23 *Հոկտեմբեր*)

Ձեր նախաձեռնութիւնները եւ նիերշնչումները պիտի ունենան դրական, սեռնչելի արդիւնք, ձեր ասպարէզին յատուկ գործերու մէջ, որոնք պիտի տարածուին ձեր կեանքին երկարութեան: Բախտաւոր է օրը:

☆ *ԿԱՐԻՃ* (24 *Հոկտեմբերէն* 23 *Նոյեմբեր*)

Փոփոխութիւններու հետամուտ էք, կ'ուզէք նոր մթնոլորտ ստեղծել ձեր գործին մէջ՝ գարմացնելով ձեր պաշտօնակիցները, որոնք հապիւ պիտի գնահատեն ձեր այս վերաբերումը:

☆ *ԱՂԵՂՆԱՒՈՐ* (24 *Նոյեմբերէն* 21 *Դեկտեմբեր*)

Ձեր ասպարէզին մէջ նոր բնաւորութիւն մը կատարելու միտում ունիք: Հաւանաբար նոր տեսակի գործ մը հետամտիլ ձեզ, ու պոէմ հետեւիլ ձեր նոր ուղիին:

☆ *ԱՅԾԵՂՋԻՒՐ* (22 *Դեկտեմբերէն* 20 *Յունուար*)

Ձեր գրամական հարցերը գլխաւոր մտահոգութիւն մը կը նկատէք, բայց շուտով լուծում պիտի գտնեն անոնք դրական ձեւով: Այդ մասին մի՛ հոգաք:

☆ *ԾՈՎԱՆՈՑՇ* (21 *Յունուարէն* 19 *Փետրուար*)

Ձեր աշխատանքի մարզը կրնայ ինչ մը վերիվայրումներ արձանագրել, որովհետեւ ձեր շրջապատը չի կրնար հետեւիլ ձեր արագընթացութեան: Խիղճի՛ եկէք:

☆ *ՁՈՒԿ* (20 *Փետրուարէն* 20 *Մարտ*)

Երկխօսութեան արագընթացութիւն ունիք աշխատանքի եւ սիրոյ մարզերուն մէջ: Պիտի յաջողիք հաւտոգել ձեր խօսակիցները՝ նպաստաւոր պայմաններ ստեղծելով:

Vous n'en croyez pas vos yeux???

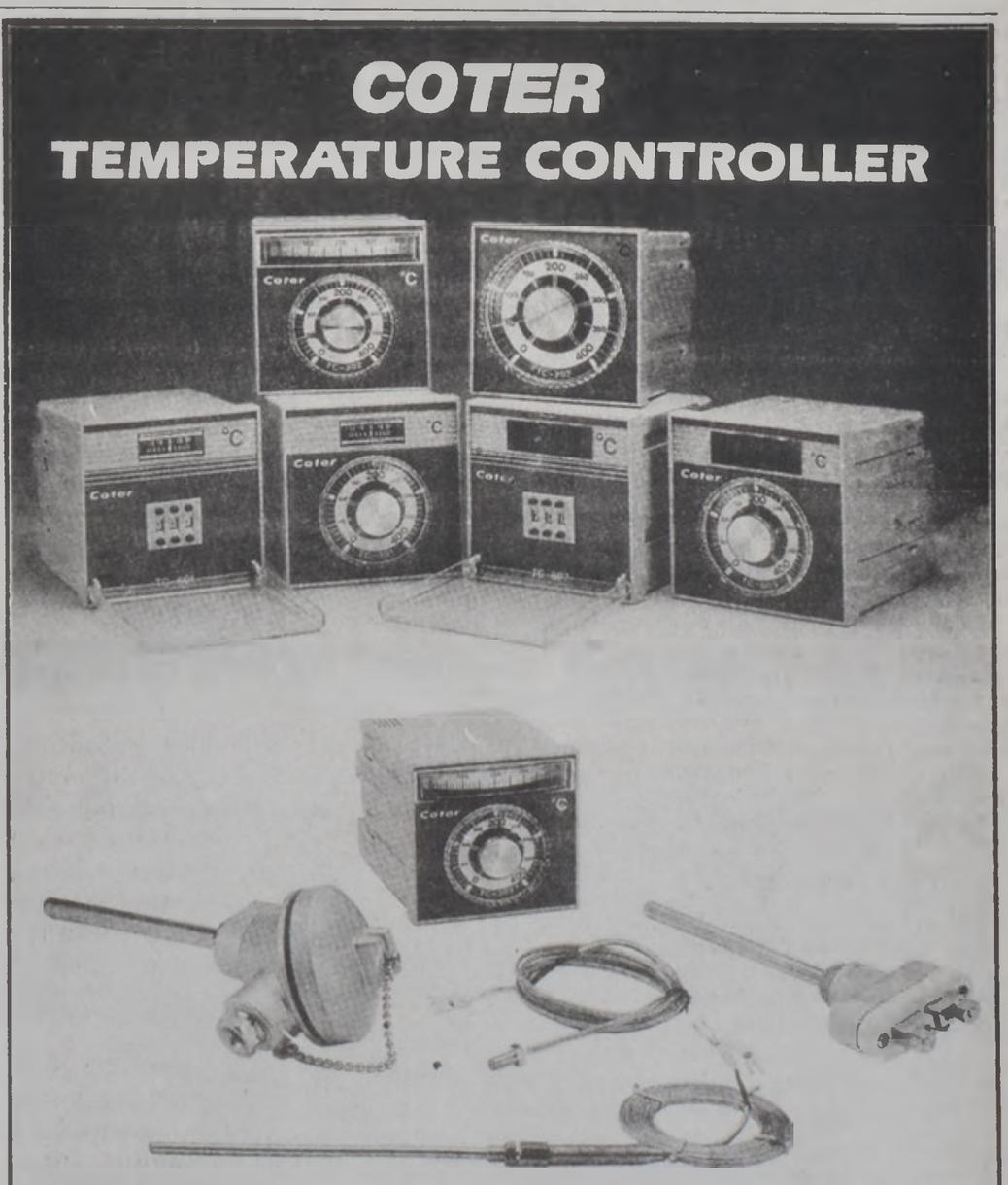
PORTEZ VOS LUNETTES!

Les marques les plus prestigieuses entre **10** et **50$** la paire.

La Solderie DE LUNETTES

Autostrade Jdeideh - Près Boghos Optic

COTER
TEMPERATURE CONTROLLER

GAS G. Ayanian & Sons
Dora, Tel: 255222/3/4/5/6 Cellular: (03) 627728/9
Gemayzeh, Tel: 447000 - 445429, Fax: (01) 265187 - 582357

«ԱԶԴԱԿ»Ի ՀԵՌԱՁԱՅՆԻ ԹԻՒԵՐԸ

«ԱԶԴԱԿ»ի հետ կապուելու համար հեռաձայնել հետեւեալ թիւերուն. - 258526, 260115 եւ 241274:

ՍՐԱՀՆԵՐՈՒԻ ՀԵՌԱՁԱՅՆԻ ԹԻՒԵՐԸ- *Քոնքորտ.- 738439 - Ֆլաներ / Ապրած.- 292192 - Ֆլաներ/Քասլիք.- 912503/4, Ասպասատ.- 217490Էլիթ.- 840286 - Ամփիր / Սոտեքօ.-616706/7 -Ֆրիուէյ.- 485590-Քոլիճէ.- 342962- Էսփաս.- 212526-Սէնթ Էլի.- 406706-Ամփիր / Տիւ.- 792123/4-Ամփիր/ Սոֆիլ.- 204080-Մաժէս.- 562006/7 - Կալաքսի .- (05) 455182/3/4:*

ՄԱՐԶԱԿԱՆ-ԱՇԽԱՐՀ

ՊԱՍՔԵԹՊՈԼ. ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ

Հ.Մ.Ը.Մ. - ՌՈՋԷՐ 71 - 88

Լիբանանի պասքեթպոլի ախոյեանութեան 13րդ հանգրուանին, Շարաթ օր, Քահրապայի պաշտին վրայ, Հ.Մ.Ը.Մ. կրեց ծանր պարտութիւն մը՝ Ռոգէրէն, 88 - 71 արդիւնքով:

Մրցակից Ռոգէր թէեւ չատ աւելի լաւ խաղարկութիւն ունեցաւ եւ ակնհերեւօրէն աւելի գօրաւոր էր, այսուհանդերձ Հ.Մ.Ը.Մ. կրնար նուազագ վնասով դուրս գալ, եթէ Քարվալոյի բրի փոյնթերը ըլլային արդիւնաւէտ (չուրջ քսան փորձերէն միայն երեքը հասան իրենց նպատակին): Հակառակ ասոր, սակայն Քարվալօ նշանակեց երեսուն կէտ:

ԹԵՆԻՍ. ԱՒՍՏՐԱԼԻՈՅ ԲԱՑ ՄՐՑԱՇԱՐՔ

ՍԱՄՓՐԱՍ ԵՒ ԱԿԱՍԻ ՀԱՍԱՆ ՔԱՌՈՐԴ ԱԻԱՐՏԱԿԱՆ

Թենիսի Աւստրալիոյ բաց մրցաշարքի չորրորդ հանգրուանին, երէկ, ամերիկացիներ Փիթ Սամփրաս եւ Անտրէ Ակասի յաջորդաբար պարտութեան մատնեցին չեխ Սլաւա Տոսետէլը (6 - 1, 6 - 2, 3 - 6, 6 - 1) եւ աւստրալիացի Մարք Ֆիլիփուսիսը (6 - 4, 7 - 6, 5 - 7, 6 - 3) եւ հասան քառորդ աւարտականին: Բրիտանացի Թիմ Հենման եւ ֆրանսացի Նիքոլա Էսքիւտէ մնացին դուրս, տեղի տալով ամերիկացի Քրիս Վուտրաֆի եւ մարոքցի Հիշամ Արազիի դիմաց:

Աղջկանց մրցումներուն, ֆրանսացի Մարի Փիրս եւ ռուս Աննա Քուրնիքովա դուրս մնացին: Ճափոնցի Սուկիյամա եղաւ Փիրսի պատուհասը, իսկ ամերիկացի Լինտսէյ Տեվրնփորթ Քուրնիքովայի: Ճափոնցին եւ ամերիկացին հասան քառորդ աւարտական:

Այսօր կը չարունակուին 4րդ հանգրուանի հանդիպումները:

Ստորեւ՝ երէկուան մրցումներուն (4րդ հանգրուան) արդիւնքները:

ՏՂԱՔ

Փիթ Սամփրաս (Մ. Ն.) - Սլաւա Տոսետէլ (Չեխիա) 6 - 1, 6 - 2, 3 - 6, 6 - 1

Անտրէ Ակասի (Մ. Ն.) - Մարք Ֆիլիփուսիս (Աւստրալիա) 6 - 4, 7 - 6, 5 - 7, 6 - 3

Քրիս Վուտրաֆ (Մ. Ն.) - Թիմ Հենման (Բրիտանիա) 7 - 5, 1 - 6, 6 - 4, 3 - 6, 7 - 5

Հիշամ Արազի (Մարոք) - Նիքոլա Էսքիւտէ (Ֆրանսա) 6 - 4, 6 - 3, 7 - 6

ԱՂՋԻԿՆԵՐ

Ա. Սուկիյամա (Ճափոն) - Մարի Փիրս (Ֆրանսա) 7 - 5, 6 - 4

Ժիւլի Հալար (Ֆրանսա) - Ժանա Քանտար (Գերմանիա) 6 - 1, 6 - 0

Լինտսէյ Տեվրնփորթ (Մ. Ն.) - Աննա Քուրնիքովա (Ռուսիա) 6 - 4, 6 - 3

Ճենիֆըր Քափրիաթի (Մ. Ն.) - Փեթի Շնայտըր (Զուիցերիա) 6 - 3, 6 - 4

ՔԱԼՁՈ

ՖԻՈՐԵՆԹԻՆԱ ԿՐԵՑ ԵՂԱՆԱԿԻ ԻՐ ՅՐԴ ՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆԸ

Իտալիոյ ֆութպոլի ախոյեանութեան (Քալչիո) 18րդ հանգրուանի մրցումներուն, պարագլուխի դիրքը գրաւող Եուվենթուս ամրապնդեց իր դիրքը, 2 - 0 արդիւնքով յաղթական վերադառնալէ ետք Ռեճինայի դաշտէն (14րդ): Տարքօ Քովասեւիչ (35րդ) եւ Զինետին Զիտան (64րդ) նշանակեցին հիւր կազմին կոլերը:

Իր արձանագրած այս յաղթանակէն ետք Եուվենթուս երեք կէտի առաւելութիւն մը ունեցաւ իր անմիջական մրցակիցին՝ Լացիո Ռոմայի վրայ, որ չկրցաւ յաղթական վերադառնալ Նախավերջին դիրքը գրաւող Քալիարիի դաշտէն եւ 0 - 0 արդիւնքով հաւասարութիւն մը արձանագրեց կազմի մը դէմ, որ ցարդ արձանագրած է միայն մէկ յաղթանակ եւ կրած՝ ինը պարտութիւն:

18րդ հանգրուանի մեծագոյն յաղթականը եղաւ սակայն Ուտինեզէ, որ 5 - 2 արդիւնքով պարտութեան մատնեց իր հիւրը Վենեցիան:

Ֆիորենթինա (12րդ) 1 - 0 արդիւնքով պարտուած հեռացաւ Պարիի դաշտէն (7րդ), կրելով այս եղանակի իր 6րդ պարտութիւնը: Պարիի եւ մրցումին «որբ» կոլը նշանակեց Ճիոնաթա Սփինեզի, մրցումին աւարտէն վեց վայրկեան առաջ:

Ա. Սէ. Միլան իր դաշտին վրայ դժուարութեամբ 2 - 2 արդիւնքով հաւասարութիւն մը արձանագրեց Լեչէի հետ, շնորհիւ Փաուլօ Մալտինիի (61րդ) եւ Օլիվըր Պիրհոֆի (68րդ) նշանակած կոլերուն: Քրիսթիանօ Լուքարելլի նշանակած էր Լեչէի երկու կոլերը (30րդ եւ 56րդ):

Ինթէր Միլան բարձրացաւ 4րդ դիրք, 2 - 1 արդիւնքով յաղթական վերադառնալէ ետք Վերոնայի դաշտէն, հակառակ անոր, որ հիւրընկալ կազմը Ա. կիսախաղին 1 - 0 արդիւնքով յառաջացած էր շնորհիւ Մարթին Լորսընի նշանակած կոլին (34րդ): Ալվարօ Ռեքոպա (47րդ) եւ Ռոպերթօ Պաճիո (74րդ) նշանակեցին Ինթէրի կոլերը:

Ստորեւ՝ 18րդ հանգրուանի մրցումներուն արդիւնքները.

Պարի - Ֆիորենթինա	1-0
Ա. Սէ. Միլան - Լեչէ	2-2
Ռեճինա - Եուվենթուս	0-2
Թորինօ - Պոլոնիա	2-1
Ուտինեզէ - Վենեցիա	5-2
Վերոնա - Ինթէր Միլան	1-2
Քալիարի - Լացիո Ռոմա	0-0
Ա. Էս. Ռոմա - Փիաչենցա	2-1
Փարմա - Փերուճիա	1-2

ԴԱՍԱԻՈՐՈՒՄ	ԿԷՏ
1.- Եուվենթուս	39
2.- Լացիո Ռոմա	36
3.- Ա. Էս. Ռոմա	35
4.- Ինթէր Միլան	32
5.- Ա. Սէ. Միլան	32
6.- Փարմա	32
.....	
12.- Ֆիորենթինա	22
.....	
16.- Վենեցիա	15
17.- Քալիարի	11
18.- Փիաչենցա	11

ՖՈՒԹՊՈԼ. ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՇԱՊԱՊ ՍԱՀԷԼ - Հ. Մ. Ը. Մ. 3 - 3

90րդ վայրկեանի կոլ մը պատճառ դարձաւ, որ երէկ, Պէյրութի Քաղաքապետարանի դաշտին վրայ Հ. Մ. Ը. Մ. չկարենայ 3-2 յաղթանակ մը տանիլ եւ մրցումը աւարտեցաւ 3-3 հաւասարութեամբ:

Շապապ Սահէլի դէմ 15րդ հանգրուանի այս ճակատումը եղաւ տաք եւ վերիվայրումներով լեցուն: Ա. կիսախաղին Հ. Մ. Ը. Մ. ունեցաւ շատ աւելի լաւ խաղարկութիւն քան մրցակիցը, թէեւ առաջին կոլը ինք ստացաւ անիմաստ տեղը, մրցումը գրեթէ նոր սկսած: Սակայն մեր տղաքը, շնորհիւ յաջորդական յարձակումներու, յաջողեցան նշանակել հաւասարութեան կոլը: Տետէ շուրջ երեսուն մեթրէն աքանչելի հարուածով մը գնդակը վետեղեց Սահէլի բերդէն ներս: Այնուհետեւ Հ. Մ. Ը. Մ. ունեցաւ այլ առիթներ եւս, բայց՝ ապարդիւն:

Բ. կիսախաղին, մրցումին պատկերը փոխուեցաւ: Շապապ Սահէլ ձեռք առաւ մրցումին ղեկը եւ ամբողջական տիրապետութիւն հաստատեց դաշտին կեդրոնը: Եւ բոլորս գիտենք, որ երբ դաշտին կեդրոնը խումբ մը կ'իշխէ, ապա ապահոված կ'ըլլայ յաղթանակին մեծ մասը:

Հակառակ այս ընթացքին, սակայն, Հ. Մ. Ը. Մ. ինք նշանակեց երկրորդ կոլը: Գօգօ Ալլոկեանի հարուածած գնդակը Սահէլի մէկ մրցակիցին ոտքին «օժանդակութեամբ» մտաւ բերդէն ներս:

2-1 ետ մնացած Սահէլ ամբողջ երեսուն հինգ վայրկեան ճնշեց եւ իր խաղարկութեամբ գերակշռեց Հ. Մ. Ը. Մ.ի տղոց խաղարկութիւնը: Զգալի էր մեր տղոց ֆիզիքական յոգնութիւնը, մինչ Սահէլի տղաքը այդ իմաստով շատ աւելի հաստատ ու տոկուն էին, ինչ որ մեծապէս նպաստեց անոնց արձանագրած արդիւնքին:

Իրենց յաջորդական յարձակումներուն շնորհիւ, սահէլցիք նշանակեցին հաւասարութեան «տրամաբանական» կոլը: Այդքան իշխելէ ետք, անկարելի է, որ խումբ մը չկարենայ կոլ նշանակել, մանաւանդ որ մեր կազմը գրեթէ բացակայ էր այդ պահերուն:

80րդ վայրկեանին, հապճեպ հակայարձակումի մը վրայ, Հ. Մ. Ը. Մ. նշանակեց ոսկի կոլ մը: Յակոբիկի ջանքերուն եւ գեղեցիկ փոխանցումին շնորհիւ, Միեր ճշգրտօրէն գլնդակը վետեղեց բերդին մէջ:

3-2 յաղթական Հ. Մ. Ը. Մ.ի կը մնար տասը վայրկեան դիմանալ: Բայց մետասաներորդ պահուն, Ահմէտ Խալիֆէի կոլին դիմաց իրարանցումի մը վրայ, Շապապ Սահէլ նշանակեց իր հաւասարութեան փրկարար իսկ Հ. Մ. Ը. Մ.ի համար «մահացու» կոլը:

Երէկուան մրցումին, Հ. Մ. Ը. Մ.ի խումբը թերի էր, նոյնիսկ եթէ Ա. կիսախաղին ունեցաւ բաւական գոհացուցիչ խաղարկութիւն:

Բերդապահ Ահմէտ Խալիֆէ լաւ էր: Ան թէեւ ստացած երկրորդ կոլին մէջ ունէր իր թերութիւնը, բայց անդին իր բերդը փրկեց ստոյգ կոլէ մը, որ կրնար սուղ արժել մեր կազմին: Պէտք է ըսել նաեւ, որ յիշեալ երկրորդ կոլին պարագային, նոյնիսկ եթէ Ահմէտի վրայ *ֆաուլ* մը կար, սակայն անոր պարտականութիւնն էր ամէն գնով հեռացնել գնդակը, եթէ պէտք ըլլար ինք *ֆաուլի* ենթարկելով մրցակիցը: Պզտիկ քառակուսիին մէջ ամէն իրաւունք վերապահուած է բերդապահին, ինչ որ վիջեցաւ Խալիֆէ այդ մէկը մրցակիցին: Յետասպառ գիծին վրայ, Ստեփան անգամ մը եւս եղաւ տիրական ու փրկարար ներկայութիւն, Լեւոն Խաչատուրեան լաւ էր, իսկ խմբապետ Անդօ Պետոյեան եւ Ջուհէր Քատտուրա չգտնուեցան իրենց բարձրութեան վրայ: Յաւալին հոն էր, սակայն, որ Անդրն փոխարինած Թանիոս Մըրհէժ շատ աւելի թերի էր եւ ունեցաւ շատ աւելի խոցելի խաղարկութիւն: Անոր դաշտ մուտքի ընտրութիւնը պարզապէս սխալ էր:

Միջնապահ գիծին վրայ, Գօգօ Ալլոկեան չտուաւ իրմէ սպասուածը, իսկ վայն փոխարինած Վաչէ Զաքըրեան չկրցաւ գոցել Գօգոյին բացը...

Միեր մանաւանդ Ա. կիսախաղին լաւ ներկայութիւն էր, իսկ Տետէ ունեցաւ միջակ ելոյթ մը. անկէ կը սպասուի շատ աւելին:

Յառաջապահ գիծին վրայ Էնէս Սարիի տեղ դաշտ ներկայացած Հիշամ Ալի լաւ էր եւ անոր դաշտ մուտքի ընտրութիւնը տեղին էր: Ձիշդ էր նաեւ մրցումին վերջաւորութեան վայն ետեւի գիծ տանիլը, այլապէս անկարելի պիտի ըլլար դիմանալ մրցակիցին յաջորդական վտանգաւոր յարձակումներուն, որոնց մեծ մասը կը կատարուէին աջ կողմէն, ուր կարծէք Թանիոս Մըրհէժ ներկայ չէր...

Յակոբիկ եղաւ բացառիկ: Անոր կը պարտի մեր կազմը իր առաջին կոլին եւ երրորդ կոլին ճշգրիտ ու խելացի փոխանցումները: Պէտք է նշել նաեւ, որ Տետէն փոխարինած Սագօ Տօնապետեան ունեցաւ լաւ խաղարկութիւն: Անոր դաշտ մուտքը պէտք է կատարուէր աւելի կանուխ: Փաստօրէն ան եղաւ աշխուժ ներկայութիւն եւ մինչեւ վերջին վայրկեան գնդակ հալածեց մեծ կորովով:

Վերջապէս խոցելի այլ երեւոյթ մը եւս: Նման ճակատագրական, տաք եւ *քրիթիք* մրցումներու ընթացքին, շատ աւելի խոհեմ որոշում պիտի ըլլար փորձառու իրաւարարի մը ընտրութիւնը, որովհետեւ երէկուան իրաւարարը եղաւ թերի (հաւանաբար ոչ միտումնաւոր), բայց իր անփորձութեան պատճառով, ինչ որ արդարօրէն առիթ տուաւ մեծ ընդվզումի՝ համակիր շարքերէն ներս:

ՄԻՒՍ ՄՐՑՈՒՄՆԵՐԸ

15րդ հանգրուանին, պարագլուխի կապմը՝ Նըժմէ 1-1 հաւասարութիւն մը արձանագրեց Սալամի հետ, Թրիփոլիի մէջ. մինչ Բ. դիրքը գրաւող Ախա Ահլի Ալէյ տեղի տուաւ Հ. Մ. Մ.ի առջեւ, 1-0 արդիւնքով: Ապտել Լաթիֆ Հըլու վերջին վայրկեանին նշանակեց մրցումին «որբ» կոլը: Ախա Ահլի Ալէյի պարտութենէն կրնայ օգտուիլ Անսար, որ հաւասարութեան մը պարագային Սաֆայի դէմ (այսօր) կրնայ գրաւել երկրորդ դիրքը:

Սաժէս 1-1 հաւասարութիւն մը արձանագրեց Թատամոն Սուրի հետ: Կանապչներուն կոլը նշանակեց Վարդան Ղապարեան:

Վերջապէս, Շաբաթ օր կայացած Մաժտ - Ահտ մրցումը աւարտեցաւ 1-0 արդիւնքով, ի նպաստ Ահտի:

Ստորեւ՝ 15րդ հանգրուանի մրցումներուն արդիւնքները.

Մաժտ - Ահտ	*0-1*
Սալամ - Նըժմէ	*1-1*
Սաժէս - Թատամոն Սուր	*1-1*
Հ. Մ. Մ. - Ախա Ահլի Ալէյ	*1-0*
Շապապ Սահէլ - Հ. Մ. Ը. Մ.	*3-3*
Սաֆա - Անսար՝	*այսօր*

ԴԱՍԱԻՈՐՈՒՄ	ԿԷՏ	ԽԸ.	ՍՏ.
1.- Նըժմէ	*33*	*27*	*12*
2.- Ախա Ահլի Ալէյ	*26*	*25*	*13*
Անսար (մէկ մրցում նուազ)	*26*	*25*	*13*
4.- Շապապ Սահէլ	*24*	*18*	*17*
5.- Թատամոն Սուր (մէկ մրցում նուազ)	*23*	*20*	*13*
6.- Սաժէս	*20*	*16*	*14*
7.- Սաֆա	*20*	*16*	*19*
8.- Հ. Մ. Մ.	*18*	*22*	*23*
9.- Հ. Մ. Ը. Մ.	*14*	*19*	*30*
10.- Սալամ	*13*	*20*	*23*
11.- Մաժտ	*10*	*14*	*29*
12.- Ահտ (մէկ մրցում նուազ)	*10*	*17*	*33*

ՍՊԱՆԻԱՅ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՐՍԵԼՈՆԱ ԲԱՐՁՐԱՑԱՒ 2ՐԴ ԴԻՐՔ

Սպանիոյ ֆութպոլի ախոյեանութեան 21րդ հանգրուանի մրցումներուն, Պարսելոնա օգտուելով, Ռէալ Սարակոսայի կրած պարտութենէն, բարձրացաւ 2րդ դիրք, 1-0 արդիւնքով պարտութեան մատնելէ ետք Ռասինկ Սանթանտէրը (18րդ):

Սարակոսա իր պարտութիւնը կրեց Ռէալ Օվիետոյի դաշտին վրայ, Տելի Վալտէսի նշանակած փենալթիին (63րդ) պատճառով: Իր արձանագրած այս յաղթանակէն ետք Օվիետօ բարձրացաւ 17րդ դիրք:

Պարսելոնա, որ 1-0 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Սանթանտէրը, չնորհիւ Ռիվալտոյի նշանակած կոլին (18րդ) այժմ երկու կէտի առաւելութիւն մը ունի Սարակոսայի եւ Սելթա Վիկոյի վրայ (4րդ): Վիկօ 1-0 արդիւնքով յաղթական վերադառնալէ ետք վերջին դիրքը գրաւող Սեւիլլայի դաշտէն, այժմ Սարակոսայի նման ունի 35 կէտ, սակայն տկար կոլէվըրէյճ մը: Վիկոյի կոյր նշանակեց Պենի Մաքարթի (83րդ):

Ռէալ Մատրիտ (12րդ) չկրցաւ յաղթական վերադառնալ նոր Ա. դասակարգ բարձրացած Նումանսիայի դաշտէն (9րդ) եւ 0-0 արդիւնքով հաւասարութիւն մը արձանագրեց անոր հետ: 2 մրցում նուազ կատարած Ռէալ Մատրիտ այժմ 13 կէտով ետ կը մնայ պարագլուխի դիրքը գրաւող Տեփորթիւօ Քորունայէն, որ 2-0 արդիւնքով պարտութեան մատնեց իր հիւրը՝ Ռէալ Պեթիսը (14րդ): Փաուլեթա Ռեգենտէգ (42րդ) եւ Ռոյ Մաքայ (90րդ) նշանակեցին Տեփորթիւօ Քորունայի կոլերը:

Աթլեթիքօ Պիլպաօ (5րդ) 1-0 արդիւնքով պարտութեան մատնեց իր հիւրը՝ Ռէալ Վայատոլիտը, չնորհիւ Քարլոս Կարսիայի նշանակած կոլին (18րդ): Ռոտրիկօ Ֆագրիի (Ռէալ Վայատոլիտ) դաշտէն վտարումը Կարսիայի կոյէն չորս վայրկեան ետք նեղ կացութեան մատնեց Վայատոլիտը, որ չկրցաւ մրցումին արդիւնքը չրջել:

Ստորեւ՝ 21րդ հանգրուանի մրցումներուն թեքնիք արդիւնքները.

Աթլեթիքօ Պիլպաօ - Ռէալ Վայատոլիտ	1-0
Պարսելոնա - Ռասինկ Սանթանտեր	1-0
Մալակա - Ալաւես	0-1
Նումանսիա - Ռէալ Մատրիտ	0-0
Ռէալ Օվիետօ - Ռէալ Սարակոսա	1-0
Մայորքա - Ռայօ Վայեքանօ	2-1
Սեւիլլա - Սելթա Վիկօ	0-1
Վալենսիա - Էսփանիոլ	1-2
Տեփորթիւօ Քորունա - Ռէալ Պեթիս	2-0
Աթլեթիքօ Մատրիտ - Ռէալ Սոսիետատ	1-1

ԴԱՍԱԻՈՐՈՒՄ	ԿԷՏ
1.- Տեփորթիւօ Քորունա	*40*
2.- Պարսելոնա	*37*
3.- Ռէալ Սարակոսա	*35*
4.- Սելթա Վիկօ	*35*
5.- Աթլեթիքօ Պիլպաօ	*32*
.....	
18.- Ռասինկ Սանթանտէր	*23*
19.- Ռէալ Սոսիետատ	*21*
20.- Սեւիլլա	*17*

ԱՆԳԼԻՈՅ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ

- ԼԻԾ ԱՄՐԱՊՆԴԵՑ ՊԱՐԱԳԼՈՒԽԻ ԻՐ ԴԻՐՔԸ - ԱՅՍՕՐ՝ ՄԱՆՉԵՍԹԸՐ ԵՈՒՆԱՅԹԸՏ - ԱՐՍԵՆԱԼ

Անգլիոյ ֆութպոլի ախոյեանութեան 23րդ հանգրուանի մրցումներուն, պարագլուխի դիրքը գրաւող Լիծ կարեւոր յաղթանակ մը արձանագրեց, 2-1 արդիւնքով յաղթական վերադառնալով Սանտըրլէնտի դաշտէն (5րդ): Այս յաղթանակէն ետք, Լիծ ամրապնդեց պարագլուխի իր դիրքը՝ սպասելով այսօր տեղի ունենալիք Մանչեսթըր Եունայթըտ - Արսենալ մրցումին: Երկու կապմերն ալ ունին 43ական կէտ եւ չորս կէտով ետ կը մնան պարագլուխի դիրքը գրաւող կապմէն: Լիծի կոլերը նշանակեցին Ձէյսըն Ուիլքոքս (24րդ) եւ Միքայէլ Պրիճ (51րդ), իսկ Սանտըրլէնտի կոլը՝ Քեւին Փիլիփս (52րդ):

Վերջին դիրքը գրաւող Շեֆիլտ Ուենսդէյ ստեղծեց 23րդ հանգրուանի մեծագոյն անակնկալը՝ 1-0 արդիւնքով յաղթական վերադառնալով Թոթենհամի դաշտէն (7րդ): Այս յաղթանակէն ետք (չորրորդը այս եղանակին) Ուենսդէյ բարձրացաւ նախավերջին դիրք, իր տեղը ձգելով Ուաթֆորտի, որ 3-2 արդիւնքով պարտուած հեռացաւ Պրէսթֆորտ Սիթիի (18րդ) դաշտէն: Ուենսդէյի կոլը նշանակեց Նիքլաս Ալեքսանտըրսըն (38րդ):

Լիվըրփուլ (4րդ), որ կը հիւրընկալէր Միտըլսպորոն (14րդ) 0-0 արդիւնքով հաւասարութիւն մը արձանագրեց, հակառակ աւելի քան 44 հապար համակիրներու ներկայութեան:

Նիւքէսըլ (15րդ) կրեց այս եղանակի իր 10րդ պարտութիւնը 2-0 արդիւնքով պարտուած հեռանալէ ետք Ուիմպլտընի դաշտէն, որ իր յաղթանակէն ետք բարձրացաւ 13րդ դիրք: Ռոպի Ըրլ (48րդ) եւ Մարքուս Կեյլ (69րդ) նշանակեցին Ուիմպլտընի կոլերը:

Ուէսթ Համ բարձրացաւ 8րդ դիրք 3-1 արդիւնքով յաղթական վերադառնալէ ետք Լայսթըր Սիթիի (10րդ) դաշտէն, մինչ Սաութհէմբթըն (17րդ) 2-0 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Էվըրթընը (11րդ)՝ արձանագրելով եղանակի իր 6րդ յաղթանակը:

Ստորեւ՝ 23րդ հանգրուանի մրցումներուն արդիւնքները.

Սանտըրլէնտ - Լիծ	*1-2*
Ասթոն Վիլա - Չելսի	*0-0*
Պրէսթֆորտ - Ուաթֆորտ	*3-2*
Տերպի Քաունթի - Քովենթրի	*0-0*
Լայսթըր Սիթի - Ուէսթ Համ	*1-3*
Լիվըրփուլ - Միտըլսպորո	*0-0*
Սաութհէմբթըն - Էվըրթըն	*2-0*
Թոթենհամ - Շեֆիլտ Ուենսդէյ	*0-1*
Ուիմպլտըն - Նիւքէսըլ	*2-0*

ԱՅՍՕՐ

Մանչեսթըր Եունայթըտ - Արսենալ

ԴԱՍԱԻՈՐՈՒՄ	ԿԷՏ
1. Լիծ	*47*
2. Մանչեսթըր Եունայթըտ	*43*
3. Արսենալ	*43*
4. Լիվըրփուլ	*41*
5. Սանտըրլէնտ	*38*
.....	
18. Պրէսթֆորտ Սիթի	*21*
19. Շեֆիլտ Ուենզտէյ	*16*
20. Ուաթֆորտ	*14*

ԵԳԻՊՏՈՍ

ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐ ԿԱԼԱՆՔԻ ՏԱԿ ԿԸ ՊԱՀՈՒԻՆ

ԳԱՀԻՐԷ, 23 (ՌՈՅԹԵՐ).- Եգիպտոսի պետական ապահովութեան հարցերու դատախազներ կիրակի օր կալանքի տակ պահեցին 19 ուսանողներ, որոնք ամբաստանուած են «Իսլամ Եղբայրութիւն» արգիլուած ուխտարքի ենթարկուած չարժումին պատկանելու յանցանքով, յայտնեց փաստաբան մը:

Ապտել Մընէմ Ապտել Մաքսուտ ըսաւ, որ հարցաքննութիւնները աւարտած են Շաբաթ գիշեր եւ դատախազներ որոշած են 15 օր կալանքի տակ պահել ուսանողները: Փաստաբանը աւելցուց, որ ուսանողները չերթ ալ պատոյտի մը կը մասնակցէին Աղեքսանդրիա քաղաքին մէջ, երբ ոստիկանութիւնը ձերբակալած է զանոնք: Մաքսուտ կը նախատեսէ, որ պետութիւնը գանոնք ազատ արձակէ նկատի ունենալով, որ ուսանողներ են:

Ապահովութեան աղբիւրներ Շաբաթ օր յայտնած էին, որ ուսանողները ժողովներ կը գումարէին համալսարանի չրջափակէն ներս:

ԱՆՀԱՒԱՆԱԿԱՆ Է, ՈՐ ՄՕՏԻԿ ...

Շարունակուած Ա.էջէն

աշխատանքներ կը տարուին հայ - ամերիկեան խումբի ստեղծման ուղղութեամբ: Յառաջիկայ չարթուան ընթացքին Երեւան պիտի այցելէ ԱՊՀ երկիրներուն տրամադրուող օժանդակութիւնը համակարգող Պիլ Թէյլըր՝ գործակցութեան յուշագիրներ վաւերացնելու համար:

Անդրադառնալով չրջանային ապահովութեան համակարգի ստեղծման մասին առաջարկներու՝ Սեսթանովիչ ըսաւ. «Մենք համաձայն ենք չրջանային գործակցութեան. կարգ մը հարցերու պէտք է յատուկ ուշադրութիւն դարձնել: Սակայն կարեւոր է, որ չրջանի պետութիւնները աւելի մեծ հետաքրքրութիւն եւ պատասխանատուութիւն ցուցարերեն»:

Ա. ԽԱՉԱՏՐԵԱՆԻ ՀԵՏ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ

Ս. Սեսթանովիչ, Մինսքի խմբակի մէջ ամերիկացի համանախագահ Քերի Քաւանօ եւ Հայաստանի մէջ Մ. Նահանգներու դեսպան Մայքըլ Լեմըն Շաբաթ օր հանդիպում ունեցան Հայաստանի Ագգային Ժողովի նախագահ Արմէն Խաչատրեանի հետ:

Սեսթանովիչ յայտնեց, որ այցելութեան նպատակն է աջակցիլ հայ - ագրպէյճանական հարցին լուծման գործընթացին: Ան ըսաւ, որ խաղաղութեան եւ կայունութեան հաստատումը պիտի նպաստէ, որ միջագգային եւ եւրոպական կազմակերպութիւններ օժանդակեն Հայաստանի տնտեսութեան գարգացման:

ՆԱԽԱՐԱՐ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆԻ ՀԵՏ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ

Ամերիկացի դիւանագէտները Շաբաթ օր, հանդիպում ունեցան նաեւ Հայաստանի պաշտպանութեան Նախարար Վաղարշակ Յարութիւնեանի հետ:

Հանդիպումին քննարկուեցան Լեռնային Ղարաբաղի տագնապի լուծման կարելիութիւններուն, չրջանային ապահովութեան առնչուող հարցեր, ինչպէս նաեւ՝ փոխադարձ հետաքրքրութիւն ներկայացնող այլ հարցեր:

ԱՒԹԱՁԱՆԼԻ ԿԸ ԼՈՒՍԱԲԱՆԷ

Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան բանբեր Սերմէթ Աթաճանլի յայտնեց, որ Թուրքիոյ եւ Հայաստանի միջեւ հիւսիսային սահմանային կէտին բացման մասին չրջան րնող լուրերը իրականութեան չեն համապատասխաներ:

Աթաճանլի ըսաւ, որ սահմաններու փակ մնալուն պատճառը Լեռնային Ղարաբաղի տագնապն է, որ, ըստ Թուրքիոյ, գլխաւոր խոչընդոտն է կովկասի խաղաղութեան եւ կայունութեան: Ան յայտնեց, որ Ագրպէյճանի եւ Հայաստանի միջեւ համաձայնութիւն մը պիտի բնականոնացնէ Հայաստանի եւ Թուրքիոյ միջեւ յարաբերութիւնները եւ այս պարագային սահմաններու բացման հարցը կրնայ օրակարգի վրայ դրուիլ:

(ԱՐՄԷՆՓՐԷՍ, ԱՆԱՏՈԼՈՒ)

ԹՈՒՐՔԻԱ

ՔՈՆԻԱՅԻ ՄԷՋ ՆՈՐ ԴԻԱԿՆԵՐ ԿԸ ՅԱՅՏՆԱԲԵՐՈՒԻՆ

ԱՐՄԱՏԱԿԱՆ ԻՍԼԱՄԱԿԱՆ ՉԻՆԵԱԼՆԵՐ Կ'ԱՄԲԱՍՏԱՆՈՒԻՆ

ՊՈԼԻՍ, 23 (ՌՈՅԹԵՐ).- Թրքական ոստիկանութիւնը Շաբաթ գիշեր կեդրոնական Քոնիա քաղաքին մէջ չէնքի մը ստորերկրեայ բաժինէն 8 դիակներ դուրս բերած է, այս ձեւով սպաննուածներու թիւը բարձրացնելով 25ի: Սպանութիւններուն գծով արմատական իսլամական գիներներ կ'ամբաստանուին:

Վարչապետ Պիւլէնթ Էճեւիտ թուրք ժողովուրդին յայտնեց, թէ պէտք է պատրաստուի յաւելեալ դիակներու յայտնաբերումին, մինչ ոստիկանութիւնը կը սկսի պեղումներ կատարել գլխաւորաբար քրտական հարաւարեւելեան գօտիին մէջ:

Ոստիկանութիւնը Քոնիայի մէջ վիլլայի մը ստորերկրեայ բաժինէն արդէն 4 դիակ դուրս բերած էր անցեալ շաբաթ:

Թերթերուն համաձայն, Հրգպոլլայի գիներները Քոնիան իրրեւ հարցաքննութեան կեդրոն կը գործածեն՝ առեւանգեալները հոն փոխադրելով:

Թրքական ոստիկանութիւնը Հրգպոլլայի դէմ երկրի տարածքին արշաւի մը ձեռնարկած է եւ չուրջ 150 անդամ ձերբակալած:

«Ազատութիւն» լրատու գործակալութիւնը հաղորդեց, որ իշխանութիւնները յաւելեալ գերեգմաններ կը փնտռեն հարաւարեւելեան 2 քաղաքներու մէջ:

Մասնագէտ բժիշկներ կը փորձեն ակռաներու միջոցով ճշդել նեխած դիակներու ինքնութիւնը: Անոնք ենթադրարար դիակներն են քիւրտ գործարարներու, որոնք բարեգործական կեցուածք ցուցաբերած են Հրգպոլլայի իսլամական մրցակից խմբակներու հանդէպ:

Կ'ենթադրուի, թէ վերջերս գտնուած դիակներու մեծամասնութիւնը՝ անցնող 2 տարիներուն սպաննուած գոհեր են: Հրգպոլլա գանոնք առեւանգած է, անոնց դրամատնային հաշիւները պարպած եւ սպաննած է գանոնք, ըստ թերթերու՝ երկարատեւ չարչարանքներու ենթարկելէ ետք:

Թրքական մարդկային իրաւանց խմբակներ երկար ատենէ ի վեր կը խօսին հարիւրաւոր անյոյժ սպանութիւններու մասին՝ մեծամասնութեամբ հրաւարեւելեան գօտիին մէջ, ուր անցնող տասնամեակին չուրջ 700 սպանութիւններու գծով իսլամական ծայրայեղականներ ամբաստանուած են: Անոնց չուրջ 50 առ հարիւրը անյոյժ կը մնայ:

Դիակներու յայտնաբերումները եւ ձերբակալութիւնները ծայր տուած էին անցեալ շաբաթ Պոլսոյ մէջ Հրգպոլլայի գիներներու հետ տեղի ունեցած բախումէ մը ետք, որուն ընթացքին ոստիկանութիւնը խմբակին ղեկավարը սպաննած էր:

Հրգպոլլա, որ կ'ենթադրուի, թէ նոյն անուններ կրող լիրանանեան խմբակին հետ կապ չունի, կը հետապնդէ Թուրքիոյ մէջ գուտ իսլամական հանրապետութեան մը հաստատումը:

Անիկա ստեղծուած է 1980ական թուականներու վերջերուն Թուրքիոյ հրաւարեւելեան գօտիին մէջ, ուր պայքարած է ՔԱԿի դէմ, ինչ որ չատերու մղած է րսելու, թէ Հրգպոլլա պետութեան հովանաւորութիւնը կը վայելէ:

Սակայն 1990ական թուականներու կէսերուն, մինչ բանակը հետգհետէ աւելի յաջողութիւն կ'արձանագրէր ՔԱԿի դէմ, Հրգպոլլայի գիներներու ձերբակալութիւնը նաեւ թափ ստացած է:

ԼՐԱՏՈՒ ԱՂԲԻՒՐՆԵՐՈՒ ԶԳՈՒՇԱՑՈՒՄ

Միւս կողմէ, Թուրքիա Շաբաթ օր գգուշացուցած է, թէ այն լրատու կազմակերպութիւնները, որոնք «ահաբեկչական կազմակերպութիւններու» կողմէ յայտարարութեանց մասին թղթակցութիւն կը կատարեն՝ ծանր տուգանքի պիտի ենթարկուին:

«Ազատութիւն» լրատու գործակալութիւնը մէկրեթեց արդարութեան նախարար Հիքմէթ Սամի Թուրքը, որ րսած է, թէ ոեւէ մէկը, որ նման կազմակերպութիւններու կ'օժանդակէ կամ անոնց քարոզչութիւնը կը կատարէ, կրնայ մինչեւ 5 տարուան բանտարկութեան ենթարկուիլ:

Վարչապետ Պիւլէնթ Էճեւիտ այս ամիս րսած էր, թէ ՔԱԿի ղեկավար Ապտիւլլա Օճալան պէտք է լռութիւն պահէ, այլապէս ինք կրնայ հրաժարիլ՝ Մարդկային Իրաւանց Եւրոպական ատեանի Օճալանի գծով վճիռը սպասելու իր որոշումին եւ քիւրտ ղեկավարին մահավճիռի հարցը առ ի վաւերացում խորհրդարան դրկել:

ԵԳԻՊՏՈՍ ՁՕՐԱՎԻԳ՝ ՍՈՒՐԻՈՅ...

Շարունակուած Ա.էջէն

Եգիպտոսի արտաքին գործոց նախարար Ամր Մուսա, որ կ'ընկերանար Մուպարաքի, նախատեսեց, որ արաբ ղեկավարները մօտ օրէն գումարեն վեհաժողով մը, որ չորս տարուան մէջ առաջին պիտի ըլլայ: Մուսա շեշտեց այս առաջինը պիտի հանգրուանին արաբական վեհաժողովի մը կարեւորութիւնը:

Դիւանագէտներ կ'ըսեն, որ Մուպարաք քաղաքական նախաձեռնութեան մը դիմած է հաւաքելու համար արաբ ղեկավարները, որ մասնակցին վեհաժողովի մը: Մուպարաքի նպատակն է այդ վեհաժողովին օրակարգութիւն յայտնել Սուրիոյ եւ պաղեստինցիներուն կեցուածքներուն՝ Իսրայէլի հետ իրենց բանակցութիւններուն ընթացքին: Անցնող քանի մը շաբթուան մէջ Մուպարաք այցելած է Քաթար, Սէուտական Արաբիա, Պահրէյն եւ Արաբական Միացեալ Էմիրութիւններ:

ՄՈՒՊԱՐԱՔ - ԱԱՍԱՏ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ

Եգիպտոսի նախագահը Շաբաթ օր Սուրիոյ մէջ յայտարարեց, որ Գահիրէ օրավիգ կը կանգնի Դամասկոսի, որ Կոլանի ամբողջական վերադարձը կը պահանջէ Իսրայէլէն:

Սուրիոյ նախագահական բանբեր Ժըլպրան Քուրիէ ըսաւ, որ Մուպարաք հանդիպում ունեցաւ Սուրիոյ նախագահ Հաֆեզ Ասատի հետ: Քուրիէ ըսաւ, որ Մուպարաք օրակարգութիւն յայտնած է Սուրիոյ կեցուածքին, որ Իսրայէլէն կը պահանջէ 4 Յունիս 1967ի սահմանագիծին վերահաստատումը:

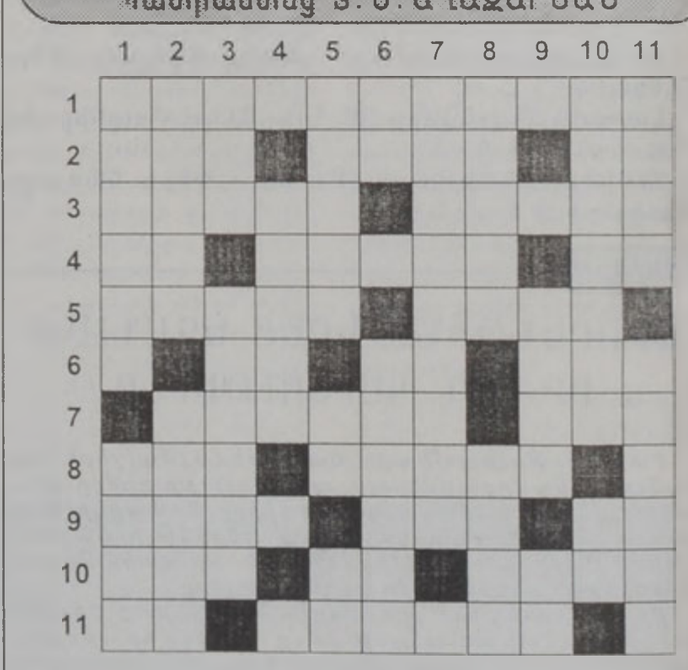
Մուպարաք անակնկալ այցելութեամբ մը Դամասկոս ժամանեց Շաբաթ օր եւ անմիջապէս դողնփակ նիստ մը ունեցաւ Ասատի հետ, քննարկելու համար Իսրայէլի հետ բանակցութիւնները յետաձգելու իրադարձութիւնը: Մուպարաք - Ասատ հանդիպումին ներկայ էին նաեւ սուրիացի եւ եգիպտացի նախարարներ:

●ԻՍՐԱՅԷԼ վաղը երկու մասնագէտներ պիտի ուղարկէ Ուաշինկթըն, քննարկելու համար Սուրիոյ հետ բանակցութիւններու վերջին նիստին ամերիկացիներուն ներկայացուցած խաղաղութեան համաձայնագիրի մը գծով առաջարկները, յայտնեցին իսրայէլեան դիւանագիտական աղբիւրներ: Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց նախարարութիւնը յայտնած էր, որ այս ամսուան ընթացքին Սուրիացին եւ Իսրայէլէն մասնագէտներ Ուաշինկթըն պիտի ժամանեն քննարկելու համար ամերիկեան առաջարկները:

(ՌՈՅԹԵՐ 2)

ԽԱՉԲԱՌ ԹԻՒ 4473

Պատրաստեց՝ Տ. Մ. ԱՂԱՋԱՐԵԱՆ

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ

1. *Կարապետ Ա. Կեդեցի կաթողիկոսին յաջորդը:*
2. *Մեւ ագռաւ - Մկնահարսնուկ - 5400:*
3. *Պաշար, ուտեստ - Ներածութիւն:*
4. *Կրկնուած բաղաձայններ - Ընտանի կենդանի - Ցուցական ածական:*
5. *Աքաղաղ - Հաց:*
6. *Կիսուած՝ ճիւղ - Կրկնուած ձայնաւորներ - Դագաղ:*
7. *Սրունքի պահպանակ - Արական օտար անուն:*
8. *Մտատանջութիւն - Խորամանկութիւն (հակ.):*
9. *Բրինձ - Էական բայ - Դե՛հ:*
10. *Խորշ, փորոք - Անձնական դերանուն - Կարծր փայտով ծառ:*
11. *Արական օտար անուն - Անքննարկելի:*

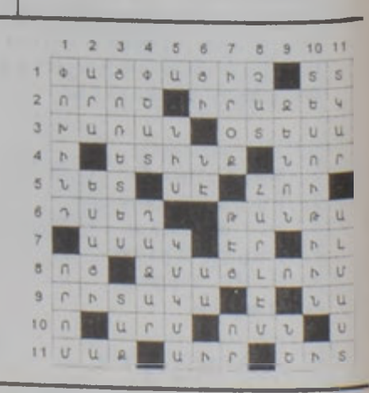
ՈՒՂՂԱՀԱՅԵԱՑ

1. *Ջեռքի միանիւ սայլակ - Լեռնէ կլտորող ճիւնակոյտ:*
2. *Նեղ բացուածք - Զօրութիւն:*
3. *Ձերմակ չինանիւթ - Օրաթերթ:*
4. *Հայկական խազ մը:*
5. *Յայտնէր, պարգէր - Մէկը - Ժխտական մասնիկ:*
6. *Ձայնակից գիրեր - Ջնջենք:*
7. *Կաշառակերութեամբ ձեռնպրութիւն կատարող հոգեւորական:*
8. *Ականջի կեղտ - Անթութեենէն ուժաթափ:*
9. *Անվախ - Էական բայ:*
10. *Պաղիլ - Գորշապահանգ:*
11. *Ես - Շառագունիլ:*

ԹԻՒ 4472

ԽԱՉԲԱՌԻՆ

ԼՈՒԾՈՒՄԸ

ԿՐՈՉՆԻԻ ՄԷՋ՝ ՍԱՍՏԻԿ...

Շարունակուած Ա.էջէն

Հակառակ ձմեռնային սաստիկ ցուրտին, ռուսական ռազմական օդանաւերը եւ ուղղաթիռները երէկ աւելի քան 100 թռիչք կատարած են չեչէն թիրախներ հարուածելու համար:

Ռուսական բանակին կեդրոնատեղիի մէկ բանբերը մէջբերելով, «*Ինթըրֆաքս*» լրատու գործակալութիւնը երէկ հաղորդեց, որ Կրովնիի մէջ սաստիկ բախումներ տեղի կ'ունենան: Ռուսական բանակը ամբողջական հակակշիռ հաստատած է քաղաքը երկու մասերու բաժնող Սունժա գետին վրայ գլտնուող կամուրջի վրայ. սակայն անիկա տակաւին պայքար կը մղէ կեդրոնական Մինութքա հրապարակը գրաւելու համար:

Տեղեկութիւնները ցուցանիշ են ռուսական ուժերու չափազանց դանդաղ յառաջխաղացքին՝ շաբաթ մը առաջ Կրովնիի դէմ յայնածիր յարձակողականի մը սկսելէ ի վեր: Ռուսերը քանի մը անգամ հաղորդած էին, թէ Մինութքան եւ կամուրջը հակակշիռի տակ առած են:

Ռուսիոյ պատկերասփիւռի ԷՆ. ԹԻ. ՎԻ. կայանը յայտնեց, թէ արտաքսուած է բանակին վերաբերող տեղեկութիւնները հաղորդող լրագրողներու խմբակ մը, որովհետեւ ցոյց տուած է հարցապրոյց մը՝ ռուս սպայի մը հետ, որ յայտնած է, թէ ռուսական բանակը ծանր կորուստներ արձանագրած է այս ամսուան սկիզբը տեղի ունեցած յարձակումի մը ընթացքին:

«Ասիկա անհաճոյ նախընթաց մըն է եւ սկզբունքով անիկա արդէն հարցադրումներու դուռ կը բանայ՝ Չեչենիայէն մեր ստացած տեղեկութեանց մեծ մասին գծով», ըսաւ ԷՆ. ԹԻ. ՎԻ.ի մէկ թղթակիցը՝ քալլը «գրաքննութիւն» նկատելով:

ՌՈՒՍ ԶՕՐԱՎԱՐԻՆ ԴԻԱԿԸ ԳՏՆՈՒԱԾ

Միւս կողմէ, Կրեմլին երէկ յայտնեց, որ փրկարար խմբակներ անցեալ շաբաթ Կրովնիի մէջ բախումներու ընթացքին սպաննուած ռուս զօրավարի մը դիակը գտած են, վերջ տալով չեչէն ըմբոստներու այն յայտարարութիւններուն, թէ ան գերի բռնուած է:

Անցեալ շաբաթ, Ռուսիա խոստովանած էր, թէ շրջանին մէջ իր բարձրաստիճան հրամանատարներէն մէկը՝ զօրավար Միխայիլ Մալոֆէեւ, անհետացած է Կրովնիի մէկ գօտիին մէջ յարձակում մը գլխաւորելէ ետք:

Մինչ այդ, Չեչենիա, երէկ Աֆղանիստանի մէջ դեսպանատուն մը բացաւ:

(ՌՈՅԹԵՐ 2)

ԱՐԱՖԱԹ - ՊԱՐԱՔ - ՔԼԻՆԹԸՆ...

Շարունակուած Ա.էջէն

բաներերը, սակայն չեչտեց, որ այսպիսի բան չէ ծրագրուած: Իսրայէլացի նախարար Հայիմ Ռամոն, իր կարգին, ըսաւ, որ տեղեակ չէ, թէ եռակողմանի հանդիպումի մը ծրագիր գոյութիւն ունի:

Իսրայէլ եւ պաղեստինեան իշխանութիւնը կ'ուզեն յարգել 13 Փետրուարի ժամկէտը, երբ սկզբունքով պատրաստուած պիտի ըլլայ խաղաղութեան ամբողջական ու վերջնական համաձայնագիրի մը պատկերացումը, որմէ ետք երկու կողմերը ունին Սեպտեմբերի ժամկէտը՝ վերջնական իրավիճակի բանակցութիւնները աւարտելու եւ համաձայնագիրը ստորագրելու համար:

Պաղեստինցիներուն հետ բանակցող իսրայէլեան պատուիրակութեան անդամ Օտէտ Էրան ըսաւ, որ երկու կողմերը որոշած են հեւքոտ ու սպառիչ բանակցութիւններ կատարել յարգելու համար 13 Փետրուարի եւ 13 Սեպտեմբերի ժամկէտները: Էրան դիտել տուաւ, որ երկու պատուիրակութիւնները երեք շաբաթ ունին հասնելու համար առաջին ժամկէտին, եթէ անիկա փոփոխութեան չենթարկուի: Էրան չեչտեց, սակայն, որ իրապաշտ մօտեցումով՝ կարելի չէ նուաճում մը կատարել այս քանի մը շարթուան ընթացքին:

Պաղեստինեան խորհրդարանի նախագահ Ահմէտ Քորէյ, իր կարգին, ըսաւ, որ Փետրուարի ժամկէտը իրագործելի չէ այլեւս:

Էրան դիտել տուաւ, որ պաղեստինցիներուն հետ վերջնական իրավիճակի բանակցութիւնները դրժուար հարցեր կ'արծարծեն: Ան աւելցուց, որ երկու կողմերը տարակարծութիւններ ունին քննարկուելիք ամէն հարցի մասին, հետեւաբար, ժամկէտ մը յարգելը չէ կենսականը, այլ՝ այդ տարակարծութիւնները լուծելը: Էրան նախատեսեց, որ յառաջիկայ քանի մը օրուան ընթացքին Իսրայէլի կառավարութիւնը որոշում պիտի տայ Այսրյորդանանի 6,1 առ հարիւրը պաղեստինեան իշխանութեան յանձնելու մասին:

Միւս կողմէ, Արաֆաթ չարաթավերջին վերահաստատեց, որ պաղեստինեան անկախ պետութիւն մը պիտի հռչակէ յառաջիկայ Սեպտեմբերին: Արաֆաթ, որ կը խօսէր Դրամական Միջագգային Ֆոնտի կեդրոնատեղիին մէջ, դիտել տուաւ, որ Շարմէլ Շէյխի համաձայնագիրը անկախութիւն հռչակելու իրաւունք կու տայ պաղեստինցիներուն:

(ՌՈՅԹԵՐ)

ԹՈՒՐՔԻԱ – ԱԶՐՊԷՅՃԱՆ...

Շարունակուած Ա.էջէն

Խողովակին ապահովութեան, կենսոլորտի պաշտպանութեան, տարանցումի հարկերու գծով երկու երկիրներուն միջեւ տարակարծութիւնները Դեկտեմբերէն ի վեր անելի մատնած են Թիֆլիսի եւ Պաքուի միջեւ կայացած բանակցութիւնները:

Ամերիկեան գօրակցութիւն վայելող չուրջ 2000 քմ. երկարութեամբ խողովակին կառուցումը կը գնահատի 2,7 միլիառ տոլարէն 3,3 միլիառ տոլարի միջեւ: Անիկա սկզբունքով բանելու պիտի սկսի 2004 թուականին:

(Ա. Ֆ. Փ.)